

2476

EESTI STATISTIKA

KUUKIRI

RECUEIL MENSUEL

DU

BUREAU CENTRAL DE STATISTIQUE DE L'ESTONIE

1931

DETSEMBER

SISUKS PEALE MUU:

Korterite üürihinnad Tallinnas 1912—31.

Üürihinnad ja elumaksumus.

Toodang ja töäjõud suurtoöstuses 1930 a.

Põllumajanduse tasuvus 1930/31 a.

Tähtsamad Eesti majanduse- ja ühiskondliku elu nähtused 1921—31 a.

Nr. 121(12)

TALLINN

Nr. 121(12)

RIIGI STATISTIKA KESKBÜROO
BUREAU CENTRAL DE STATISTIQUE DE L'ESTONIE

SISUKORD

TABLE DES MATIÈRES

	Lhk.		Page
Korterite üürihinnad Tallinnas 1912—31. — V. Smetanin	709	Prix de loyer à Tallinn de 1912—31. — V. Smetanin	709
Üürihinnad ja elumaksumus. — A. Tooms	717	Prix de loyer et coût de la vie. — A. Tooms	717
Toodang ja tööjõud suuritööstuses 1930 a. — P. Semper	721	Production et main d'oeuvre des entreprises industrielles—ayant 20 et plus travailleurs en 1930. — P. Semper	721
Põllumajanduse tasuvus 1930/31 a. (eelkokkuvõte) — T. Kind	739	Rentabilité des exploitations agricoles en 1930/31 (données préliminaires). — T. Kind	739
Tähtsamad Eesti majanduse- ja ühiskondliku elu nähtused 1921—31 a.	764	Données principales concernant la vie économique et sociale de l'Estonie 1921—31	764

ALALISED TABELID — TABLEUX PERMANENT'S

(Standard- numeral- sioon)		(Numération permanente)	
Tab. 1. Väliskaubandus oktoobris	750	Tab. 1. Commerce extérieur en octobre	750
" 2. Väliskaubandus muude riikidega oktoobris	752	" 2. Commerce extér. avec les autr. pays en octobre	752
" 3. Tähtsamate ainete väliskaubandus oktoobris	752	" 3. Commerce extér. des princp. article. en octobre	752
" 4. Tollimatte läbikõik oktoobris	754	" 4. Actiivité des bureaux douaniers en octobre	754
" 5. Tolliasutiste lülud	749	" 5. Recettes douaniers	749
" 6. Rõigraudteed septembris	755	" 6. Chemins de fer en septembre	749
" 7. Tallinna sadama tegevus novembris	755	" 7. Mouvement du port de Tallinn en novembre	755
" 8. Eesti Panga ärireis 30. XI. 31.	755	" 8. Bilans de la Banque d'Estonie le 30. XI. 31.	755
" 9. Maapanga ärireis	756	" 9. Situation financière de la Banque agraire	756
" 10. Erapankade ärireis 1. X. ja 1. XI. 31.	756	" 10. Situation financ. des banques privées au 1. X. et 1. XI. 31	756
" 11. Tähtsamate ühispankade ärireis 1. X. ja 1. XI. 31.	757	" 11. Bilans des princp. banques coopér. au 1. X. et 1. XI. 31	756
" 12. Riigi sissetulekud oktoobris	757	" 12. Recettes de l'Etat en octobre	757
" 13. Valuuta hinnad Tallinna börsil novembris	757	" 13. Cours du change à Tallinn en novembre	757
" 14. Vabariigi piiridest ülesõitnud oktoobris ja novembris	758	" 14. Nombre de personnes passées les confins de la République en octobre et novembre	758
" 15. Linnade rahvastik oktoobris ja novembris	758, 768	" 15. Mouv. de la populat. dans les villes en oct. et novemb.	758, 768
" 16. Lühkel olev raha 1. III. 31.	634*	" 16. Billets en circulation 1. VIII. 31.	634*
" 18. Pankadevahelise arvekoja tegevus septembris	634*	" 18. Mouvement de la chambre de compensation en sept.	634*
" 19. Protesitud vekslid augustis	634*	" 19. Effets protestés en août	634*
" 20. Kapitali emissioonid augustis	634*	" 20. Emissions des capitaux en août	634*
" 21. Tööstustoodang augustis	634*	" 21. Production de quelques industries en août	634*
" 22. Loomataudid augustis	634*	" 22. Epizooties en août	634*
" 23. Tapamajade tegevus augustis	634*	" 23. Fonctionnement des abattoirs en août	634*
" 24. Suurimüügihinnad oktoobris	759	" 24. Prix de gros en octobre	759
" 25. Toiduainete maksumus kalorilise sisalduse järgi 1926—31	769	" 25. Coût des denrées alimentaires à la base de leur valeur nutritive 1926—31	769
" 26. Turuhinnad novembris	760	" 26. Prix de détail en novembre	760
" 27. Elumaksumusindeksid	637*	" 27. Nombres-indices du coût de la vie	637*
" 28. Suurmüügiindeksid	637*	" 28. Nombres-indices des prix de gros	637*
" 29. Tööjõud oktoobris	761	" 29. Marché du travail en octobre	761
" 30. Tööstusettevõtteid ja tööjõu 1. novembriks	762	" 30. Entreprises industrielles et leur main d'oeuvre au 1 novembre	762
" 31. Tööõnnetused tööstusettevõtteis oktoobris	763	" 31. Accidents du travail dans les entreprises industrielles en octobre	763
" 32. Tööstustööliste arvu liikumise indeksid	763	" 32. Nombres-indices du mouvement du nombre de la main d'oeuvre dans les entrepr. industr.	763
" 33. Nakkusehaigused oktoobris	763	" 33. Maladies contagieuses en octobre	763

* Viimased andmed ilmunud eelmistes kuukirjades.
Par* sont désignés les tableaux parus dans les NN précédents.

KORTERITE ÜÜRINHINNAD TALLINNAS 1912—31.

PRIX de LOYER à TALLINN de 1912—31.

Sisu: 1) Korterite arv ja tagavara, lhk. 709. 2) Üürihinnad 1926.—31., lhk. 710. 3) Üürihinnad 1912. ja 1914. a., lhk. 714.

1. Korterite arv ja tagavara.

Disponibilité des logements.

Kujunemine on olnud korterite nõudmise ja pakumise vahekorras, tingimusel, et siin ei avaldaks mõju tegurid, mille olemasolu ei sõltu majanduslikkudest kaalutlustest, vaid poliitiliste sihtide taotlemisest.

Kuidas see vahekord on viimaseil aastail arenenud, selle kohta leiame lähemaid andmeid Tallinna Linnavalitsuse tegevuse ülevaatest 1926. a. Ülevaates on toodud arvestus, kust selgub, et 1919.—24. a. ehitustegevus ei suutnud rahuldada jooksvat tarvidust, mis-

tõttu tekkis suur puudujääk. Alles 1925. ja 1926. a. suudeti enam-vähem rahuldada nõudmist teoreetiliselt, kuna järgnevatel aastatel, elanikkude juurevoolu tõttu linna, ehitustegevus ei suutnud jooksvat nõudmist rahuldada. Kaudne arvestus andis 1926. a. tulemusena 6374 korterit puudujääki. Umbes sama puudujäägi näitas ka arvestamine 1926. a. toimeetatud erilise korteriüritingu materjali põhjal. Seepärast, võttes edaspidise kaudse arvestamise aluseks 6000-korterilise puudujäägi 1928 a., on kindel, et see tööoludele väga lähedal.

Korterite nõudmine ja pakumine 1927—30 a. — Demande et offre des logements de 1927—30 (estimation).

1.	Korterite nõudmine Demande de logement						Korterite vabanemine ja juurekasv Logements neufs et devenus vacants							Korterite üle- või puudujääk Balance	
	Abiellumisel Mariage		Asumud linna. ¹⁾ Arrivée en ville (3,5 pers. par log.)	Korterite lammutamine Démolition des logements	Üldse—Total	Abiellumisel Mariage		Leskede surm. ²⁾ Personnes veuves décédées (par 2 pers.)	Lahutatud. ³⁾ Divorcés (nombre approx.)	Lahkunud linnaast.—Départs	Ehitustegevus Construction				Üldse—Total
	Mõlemad vallaolised (paari)—Epour célibataires mariés	Lahutatud mees ja vallaoline naine (paari) Epour divorcé et épouse jeune fille				Mõlemad lesed (paari) Epour veufs mariés	Leskmees ja lahutatud naine (paari) Epour veuf et épouse divorcée				Ehitatud uusi kortereid Logements neufs édifiés	Umberehituste teel tulnud juurde kortereid Acrétoiss. des logem. par reconstructions	Kokku—Ensemble		
1927.	1131	69	770	111	2081	21	6	208	200	—	381	143	524	950	-1122
1928.	1157	74	563	106	1900	24	9	196	200	—	546	152	698	1127	-773
1929.	1237	63	—	45	1345	13	9	252	200	790	771	153	926	2196	+845
1930.	1169	78	64	69	1380	10	10	195	200	—	1163	120	1283	1693	+318
															Saldo — 732

Sellest tabelist näeme, et kuni 1929. a. suurenes korterite puudujääk veelgi; 1929. ja 1930. a. on ehitustegevuse intensiivsuse tõttu suudetud katta nii jooksev tarvidus, kui ka osa põhivõlga. 1. jaanuariks 1931 võib seda arvestada vähenenuks.

Neid arvestusi tuleb kasutada aga teatud reservatsiooniga. Üheks tähtsamaks teguriks korteri nõudmise ning ka puudujäägi või jäägi kujunemisel on elanikkonna mehaanilise liikumise arvestamine. Teatavasti sünnib see aadressbüroos, kus esikohal on puhtad-

ministratiivsed ja õiendiste rahuldamise huvid, kuna statistikal on vaid teisejärgu tähtsus. Seepärast tuleb seda asjaolu pidada silmas ka ülaltoodud arvestuse käsitamisel.

Üüriseaduse maksvuse ajal ei saanud, loomulikult, üüri kujunemine sündida korterite nõudmiste ja pakumiste koordineeriva mõju tulemusena. Olgugi, et tegelikus elus hakkas ikka rohkem ja rohkem tungima esile vabakokkuleppe alus, kuid kahtlemata oli ka suur hulk niisuguseid kortereid, mille hind vastas rohkem normatud suurusele kui vabale

¹⁾ Iga 3,5 linnaasunu või linnastahkunu kohta on arvestatud üks korter.

²⁾ Iga kahe lese surma puhul on loetud üks korter vabanenuks.

³⁾ Lahutatute kohta puuduvad andmed administratiivühikute järgi, seepärast on nende arv Tallinna kohta arvatud välja ligikaudselt elanikkude arvu järgi.

turu hinnale. Seepärast tohib arvata, et pärast 1. maid 1921 — üüriseaduse lõplikku kaotamist — üüriseaduse alt vabastatud korterite hinnad on teinud hüppe ja tunduvalt tõusnud. Majaomanikkudele on jäetud täiesti „vabad käed“ ning korteritarvitaja on nüüd sunnitud viima üürikulud kindlasse vahelkorda oma sissetulekute ja teatud määral ka leibkonna koosseisuga. Nii ühel kui teisel puhul on kaasaskäivaks nähtuseks elamute kohandamine muutunud olukorrale — ümberkolimine. Tegelikus elus on meil alaliselt tegemist nende kahe teguriga ja seepärast on ka korterite vahetamine permanentse iseloomuga nähtus, mille sageduse intensiivsus on normaalajal enam-vähem püsiva iseloomuga. Üüriseaduse maksvuse ajal pole suures osas ümberkolimisega uutesse korteritesse reageeritud sissetuleku langemisele või tõusmisele ega ka leibkonna koosseisu suuremale muudatusele. Aastate jooksul oli arvatavasti kujunud suur hulk niisuguseid majanduslikult

kohandamata korterite tarvitajaid ja seepärast on täiesti loomulik, kui korterite vahetamise sagedus tõuseb pärast üüriseaduse kaotamist. Peale selle osutub korterivahetamise sageduse teguriks ka elitustegevuse intensiivsus — uute korterite juuresoetamine.

Otseid andmeid aasta jooksul vabanenud korterite kohta pole olemas, kuid neid võib küllaldase täpsusega kaudselt tuletada, jagades kortereid vahetanud elanikkude üldarvu iga korteri kohta langevale keskmisele elanikkude arvule. Viimane arv on püsiva iseloomuga ja muutub väga pikkamisi. Seepärast võib ilma suurema veata tarvitada 1926. a. korteriüuringul saavutatud arvu ja nimelt 3,3 elanikku iga korteri kohta.

Tabel 2. näeme, et alates 1927. a. on võrdlemisi järsk tõus vahetatud korterite arvus. Kuid võttes arvesse, et 10. juulist 1927 kaotati Tallinnas osaliselt üüriseadus, on see tõus täiesti loomulik. 1928. a. on see arv läinud veidi tagasi, kuid juba järgmisel aastail on jälle suur tõus. Eritegurina siin on ehitustegevuse intensiivsuse kasv, mis viimasel aastal on ületanud jooksva tarviduse.

Iga uus korter võib põhjustada pika rea ümberkolimisi ja mõjustada, olgugi väiksel, üürihinna kujunemist. Kui aga, nagu juba tähendatud, on olemas veel endiste aastate puudujääk, siis loomulikult ei suuda üksiku aasta intensiivne ehitustegevus avaldada kuigisuurt mõju üüride langemisele, pealegi, kui üüriseaduse kaotamisega on tunduvalt mõjustatud korterite nõudmiste kasv. Seepärast on ka seletatav käesoleva aasta 9 kuu intensiivne korterite vahetamine, mis aasta lõpuks kahtlemata nii absoluutselt kui suhteliselt ületab kõigi endiste aastate arvud.

2. Üürihinnad 1926—31.

Loyers de 1926—31.

Üürihinda mõjustavate objektivsete tingimustega tutvunenud asume

nüüd üürihindade liikumise lähemale vaatlusele.

1926. a. Tallinnas toimunud korteriüuringu andmetel jagunes korterite üldarv — 36 016 — järgmiselt:

Korteriüüride osatähtsus 1926. a.
Importance des types de logement en 1926.

3.	Kortereid—Logements		Elanikke—Habituants	
	Arv	%	Nombre	%
1. Übe korteris N. des pièces par logement				
1	26 674	74,1	80 490	65,7
2	3 532	9,8	13 107	10,7
3	2 467	6,8	10 418	8,5
4	1 480	4,0	6 930	5,6
5 ja rohkem	1 913	5,3	11 597	9,5

Korteri vahetamise sagedus—Fréquence de changement des loyers.

2.	Kortereid vahetanud elanikkude arv N. des personnes ayant changé de logis	Vahetatud korterite arv N. des logements échangés	Korteri vahetanud elanikkude % üldarvust N. de la population ayant changé ses logements
1925			
1. I—1. V	11 396	3 352	8,8
1. V—1. X	13 516	3 975	11,1
1. X—31. XII	8 488	2 497	6,8
Kokku—Total	33 400	9 824	26,7
1926			
1. I—1. V	9 815	2 886	7,7
1. V—1. X	13 034	3 834	10,8
1. X—31. XII	8 198	2 411	6,6
Kokku—Total	31 047	9 131	25,1
1927			
1. I—1. V	10 078	2 964	8,0
1. V—1. X	17 674	5 199	14,5
1. X—31. XII	10 068	2 961	7,9
Kokku—Total	37 820	11 124	30,4
1928			
1. I—1. V	11 178	3 288	8,6
1. V—1. X	11 518	3 388	9,2
1. X—31. XII	13 353	3 927	10,3
Kokku—Total	36 049	10 603	28,1
1929			
1. I—1. V	11 049	3 250	8,4
1. V—1. X	16 989	4 997	13,7
1. X—31. XII	11 520	3 388	9,0
Kokku—Total	39 558	11 635	31,1
1930			
1. I—1. V	13 005	3 825	10,0
1. V—1. X	19 492	5 739	15,0
1. X—31. XII	13 065	3 843	10,3
Kokku—Total	45 562	13 401	35,3
1931			
1. I—1. V	14 967	4 402	11,5
1. V—1. X	27 066	7 960	20,8
Kokku—Total	42 033	12 362	32,3

*) Calculé d'après le nombre moyen d'habitants par logement — 3,4.

Ehituskorterid tubade ja kuuühri järgi 1926. a. märtsis—Logements d'après le montant du loyer en mars de 1926.

Kõikub Chambre-cuisine	Tubade arv korteris — Nombre des pièces par logement										Kokku—Ensemble																
	1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12				
	Kõigub Ch. sans cuisine	Eraldi kõigub Ch. av. cuisine s'ép.	Ch. av. cuisine cuisine commune	Kõigub	Eraldi kõigub	Uhiskõigub	Sans cuisine	Av. cuisine séparée	Av. cuis. commune	Kõigub	Eraldi kõigub	Uhiskõigub	Kõigub	Eraldi kõigub	Uhiskõigub	Kõigub	Eraldi kõigub	Uhiskõigub	Kõigub	Eraldi kõigub	Uhiskõigub	Kõigub	Eraldi kõigub	Uhiskõigub	Kõigub	Eraldi kõigub	Uhiskõigub
69	1	5	4	4	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
22	15	27	2	8	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
211	56	6	6	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
768	76	81	32	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
1211	88	81	39	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
2430	157	262	83	36	45	14	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11
9380	242	4450	33	12	53	15	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12
2078	66	740	51	12	53	9	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
659	19	470	38	18	50	9	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
327	21	254	31	9	44	8	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
106	7	77	6	5	21	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
22	1	24	2	2	8	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
5	4	4	2	2	96	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
5	4	4	3	3	22	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
8	2	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
3	2	1	3	3	9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	1	1	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1	1																								

Ehitustegevuse intensiivse arenemise tõttu tõusis korterite üldarv 1. jaanuariks 1930. a. 38 203-le, kusjuures see arv jagunes tubade arvu järgi järgmiselt:

Tube korteris:	Arv	%
1	27 470	71,0
2	4 142	10,0
3	2 913	7,6
4	1 643	4,3
5 ja rohkem	2 035	5,3

Neist arvudest näeme, et Tallinn on valdavas osas ühetoaliste korterite linn. See liik kortereid jaguneb omakord:

kööktubadeks	20 230	— 75,0%
köögita	1 014	— 3,8 „
eraldi köögiga	4 937	— 18,5 „
ja ühisköögiga	493	— 1,8 „

Iga liigi korteri üürihind on vastavalt ka erinev. Peale selle mõjustab veel üürihinda korteri asupaik maja korra järgi — kas harilikul korral või keldri- ehk poolkeldrikorral ja mõnused. Olles tingitud nii mitmest asjaolust, on raske võrrelda üürihinna kõrgust isegi ühesuuruste korterite kohta, kui pole arvestatud kõiki tegureid. Samuti on ka raske jälgida üürihinna liikumist korteri

üksikute liikide järgi. Seepärast on tarvilik kõigepealt määrata kindlaks igas korteriliigis tüüpilised korterid ja jälgida vaid nende üürihindade liikumist. Domineerivaks osutub kööktoa tüüp.

Kööktubade üldarvust on 1926. a. andmetel (v. tab. 6) vaid 654 korteril mõnusus (arvates mõnusedeks eestoa, vee, vannitoa jne.), kuna teistel ühetoalistel korteriliikidel on mõnusus 1 670 korteril. Sellest selgub, et ühetoalistest korteritest on tüüpiline ilma igasuguste mõnusedeta kööktuba.

Kahetoalised korterid jagunevad köögi suhtes järgmiselt:

eraldi köögiga	3 288
köögita	148
ühisköögiga	96

Kokku 3 532

Sellest arvust oli 2 087 korteril mõnusus — olgugi vaid primitiivseid — ja seega tuleb arvata tüüpiliseks mõnusedega korterid. Samuti on lugu ka 3- ja rohkemtoaliste korterite suhtes.

Üürihindade liikumise jälgimisel võtame lähtekohaks 1926. a. ammutatud andmed, millised kokkuvõetuna on toodud tab. 4.

Üürihinnad 1931. a. (1. maist kuni 1. oktoobrini) — *Prix de loyer en 1931. (mai—octobre).*

5.	Kouutür, kr Loyer mensuel, kr	Tubade arv korteris — <i>Nombre des pièces de logement</i>														Üldse <i>Ensemble</i>			
		1		2		3		4		5		6		7		Kööktuba	Eraldi köögiga	Kokku	
		Kööktuba	Eraldi köögiga	Kööktuba	Eraldi köögiga	Kööktuba	Eraldi köögiga	Kööktuba	Eraldi köögiga	Kööktuba	Eraldi köögiga	Kööktuba	Eraldi köögiga	Kööktuba	Eraldi köögiga				Kokku
0 — 5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
5 — 7,50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
7,50 — 10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
10 — 12,50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
12,50 — 15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
15 — 17,50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
17,50 — 20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
20 — 22,50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
22,50 — 25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
25 — 27,50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
27,50 — 30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
30 — 32,50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
32,50 — 35	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
35 — 37,50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
37,50 — 40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
40 — 45	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
45 — 50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
50 — 55	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
55 — 60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
60 — 65	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
65 — 70	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
70 — 75	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
75 — 80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
80 — 85	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
85 — 90	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
90 — 100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
100 — 110	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
110 — 120	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
120 — 130	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
130 — 140	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
140 — 150	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
150 — 200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
200 — 250	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
250 —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Kokku—Total		312	285	597	336	336	113	113	56	56	26	26	16	16	1	1	312	633	1 145

Tabelist 4 on näha, et sagedaim üürihind ühetoalistes korterites oli 500—1000 *smk* kuus. See sagedus oli maksev mitte ainult kööktubade, vaid ka köögita ning teistes sama liigi rühmades, kuid siiski võrdlemisi suurem sagedus on kööktubadel, nii et seda hinda võib võtta tüüpilise 1-toalise korteri keskmise hinnana. Kahetoaliste korterite hind esineb järgmiselt:

501—1000 senti	—	434 korterit
1001—1500	"	533 "
1501—2000	"	504 "
2001—3000	"	444 "

Seega ei koonu kahetoaliste korterite hind nii teravalt ühele hinnaastmele nagu ühetoalistel, vaid esineb neljas astmes, kusjuures on märgata väikest rõhku 1001—1500-sendise rühmas. Mida kaugemale minna tubade arv, seda enam pääsevad mõjule korteri individuaalomadused ja sagedamini ei erine korduva üürihinna astme korterite arv nii tunduvalt kõrgemast ja madalamast naaberastmest kui väiksema tubade arvu juures.

Korteristatistika täiuse huvides on Tallinna Linna Statistikabüroo poolt organiseeritud

jooksev üürhindade kogumine linna korteri-inspektori kaudu. Viimase poolt on hakatud korjama vajalisi andmeid vaid käesoleva aasta 5. maist alates. Nende andmete läbitöötatud kokkuvõtte on toodud tab. 5 (lk. 712).

Võrreldes neid 1926. a. andmetega (v. tab. 4), näeme, et üürid on üldiselt veidi tõusnud. Kööktubades on veel sagedam üür 10—15 *kr*, kuid 15- kuni 20- ja 20- kuni 30-*kr* korterid esinevad juba võrdlemisi suure sagedusega. Nende kolme üüriastme sagedus on märksa ühtlasem kui seda näeme 1926. a. Vaadeldes eraldi köögiga ühetoaliste korterite hindu, näeme, et siin keskkohal on nihkunud tunduvalt kõrgemale, mis tõendab, et siin on meil tegemist üüritõusuga. 1926. a. oli suurim sagedus 501- kuni 1000-sendises astmes, kuna käesoleva aasta andmete järgi esineb suurima sagedusena 20- kuni 30-*kr* koondatud aste, kusjuures viimasest kõrgema ja madalama astme sageduste vahel on võrdlemisi suur vahe. Tüüpiliseks ühetoaliseks korteriks, nagu ülal juba mainitud, võtsime mõnusaadeta kööktoa, siis kasutame selle liigi korteriüüri jälgimiseks alljärgnevate 1926. ja 1931. a. tabelite kokkuvõtteid (tab. 6 ja 7).

Kööktubade üür märtsis 1926. a. (Mööblita ja kütteta).—*Loyer pour une chambre-cuisine (sans ameublement et chauffage).*

6.	Keldri- ja põõningukordadel <i>Sous-terrain et combles</i>						Harilikudel majakordadel <i>Étages</i>						Üldae—Total
	Mõnusaadeta <i>Sans commodités</i>			Mõnusaadega <i>Av. commodités</i>			Mõnusaadeta <i>Sans commodités</i>	Mõnusaadega <i>Av. commodités</i>					
	Keldri ja põõnkeldri	Põõningu	Kokku	<i>Sous-ter- rain et caves</i>	<i>Comblés</i>	Total		Eestuba <i>Anticham- bre</i>	Vannituba <i>Ch. de bain</i>	Vesi <i>Cond. d'eau</i>	Eestuba yesi <i>Antich. et cond. d'eau</i>	Kokku Total	
							Kokku Total						
Korterite arv— <i>Nombre des logements</i>													
— 0,50	12	2	14	—	—	—	59	1	—	1	—	2	69
0,50—1	1	2	3	—	—	—	16	—	—	3	—	3	22
1—2	24	29	53	2	—	2	152	1	—	3	—	4	211
2—3	69	106	175	4	—	4	572	3	—	3	1	7	758
3—4	116	138	254	—	—	—	935	13	—	9	—	22	1211
4—5	204	280	484	19	3	22	1868	30	—	28	—	58	2430
5—10	740	479	1219	25	9	34	7966	14	—	143	4	161	9380
10—15	165	95	260	8	—	8	1668	11	—	130	1	142	2078
15—20	57	31	88	11	2	13	510	3	—	43	2	48	659
20—30	45	11	56	1	2	3	234	6	—	25	—	34	327
30—40	12	1	13	—	—	—	81	—	—	12	—	12	106
40—50	2	—	2	—	—	—	18	—	—	2	—	2	22
50—60	—	—	—	—	—	—	9	—	—	1	—	2	5
60—70	—	—	—	—	—	—	2	—	—	1	—	1	3
70—80	—	—	—	—	1	—	1	—	—	1	—	1	3
80—90	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	2
90—100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
100—125	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Teenistuskorter— <i>Logem. de service</i>	318	105	423	22	7	29	933	6	1	72	3	82	1467
Tasuta— <i>Gratuit</i>	34	33	67	6	1	7	238	2	—	9	1	11	323
Märkimata— <i>Non indiqué</i>	29	31	60	—	—	—	243	—	—	14	2	18	321
Majaomanik— <i>Prop. de la maison</i>	5	16	21	—	—	—	537	8	—	12	1	21	579
Ühes teiste rühmidega— <i>Av. les autres locaux</i>	34	2	36	2	—	2	189	—	—	14	—	14	241
Keskklüütega— <i>Av. chauff. central</i>	1	3	4	—	—	—	2	—	—	6	—	6	12
Kokku—Total	1868	1364	3232	101	24	125	16219	100	1	536	17	654	20230

Ka siin on meil tegemist üüri tõusmisega, kuigi väiksemal määral kui teiste sama grupi korterite juures. 1926. a. oli suurim sagedus

500- kuni 1000-sendises astmes, käesoleval aastal aga 10- kuni 15-kroonises astmes, kusjuures 5- kuni 10-kroonises astmes on sagedus

Üürihinnaad 1931. a. mõnusseta¹⁾ korterites — Loyer en 1931 (pour les logements sans commodités).

7.	Tubade arv korteris — Nombre des pièces de logement												Üldse—Ensemble					
	1			2			3			4			Kööktuba	Eraldi köögiga	Ühisköö- giga	Köögita	Märkimata	Kokku Total
	Kööktuba Ch.-cuisine	Eraldi köögiga	Ühisköö- giga	Köögita	Kokku	Av. cuisiné séparée	Av. cuis. commun.	Sans cui- sine	Total	Eraldi köögiga	Ühisköö- giga	Köögita						
0 — 5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5 — 7,50	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
7,50—10	1	—	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
10 — 12,50	71	—	—	—	78	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	78
12,50—15	46	2	—	—	48	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	48
15 — 17,50	62	41	—	—	103	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	109
17,50—20	19	10	—	—	29	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31
20 — 22,50	68	64	—	—	132	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	140
22,50—25	17	19	—	—	36	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36
25 — 27,50	19	7	—	—	26	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36
27,50—30	1	—	—	—	1	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	105
30 — 32,50	1	5	—	—	6	35	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21
32,50—35	—	2	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	41
35 — 37,50	—	2	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
37,50—40	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26
40 — 45	—	—	—	—	—	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
45 — 50	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17
50 — 55	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
55 — 60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Kokku—Total	313	239	—	—	552	119	—	—	119	8	—	—	8	1	—	—	—	680

väga väike. Siin võime panna veel tähele, et valdav osa korterite arvust koondub 10- kuni 30-kroonisele astmele, kuna 1926. a. esinesid nii madalamates kui kõrgemates astmetes suuremad sagedused kui käesoleval aastal.

Samuti on märgata üüri tõusu kahetoaliste korterite liigis (v. tab. 4 ja 5). 1926. a. esinesid enam-vähem võrdse sagedusega neli astet 501- kuni 3000-sendis, käesoleval aastal koondub valdav osa selle tüübi kortereid 30- kuni 40-kroonisesse astmesse. Viimasesse kuulub 217 korterit 336 registreeritud kahe-toaliste korterite üldarvust. Seejuures näeme ka kõrgemas astmes — 40- kuni 50-kroonises — 63 korterit.

Kolmetoaliste korterite üür asus 1926. a. suurima sagedusena 2000- kuni 3000-sendis astmes, käesoleval aastal aga 40- kuni 50-kroonises ja 50- kuni 60-kroonises astmes. Sagedus on pea võrdne — nimelt 37 ja 38, kuna teised astmed esinevad märksa väiksema sagedusega.

Neljatoaliste korterite sagedaim üür oli 1926. a. 2001- kuni 3000-sendine, kusjuures ka järgmistes astmetes 3001- kuni 4000-sendis ja 4001- kuni 5000-sendis sagedus oli kaunis kõrge, nimelt 198 ja 111. Käesoleval aastal koondub suurim sagedus 60- kuni 65-kroonisesse astmesse, kuna 80- kuni 90-kroonise astme sagedus on ka võrdlemisi suur.

Viietoaliste korterite sagedaim üür oli 1926. a. 4001—5000 senti, ning ka 2001- kuni 3000-sendise ja 3001- kuni 4000-sendise astme sagedus oli võrdlemisi kõrge. Käesoleval aas-

tal aga näeme suuremat sagedust 100- kuni 110-kroonises astmes.

Kuuetoalistes oli 1926. a. 4001- kuni 5000-sendis astmes sagedus 55 ja 3001- kuni 4000-sendis 47. Käesoleval aastal esineb suurima sagedusega 200- kuni 250-kroonine aste.

Võttes arvesse, et üle 12-ruutsüütlase pörandapinnaga korterite kohta kaotati üüri-seadus juba 1. juulist 1927, on vastavate korterite hinna tõus täiesti arusaadav. Teine küsimus on kui kauaks võivad jääda üürihinna kõrged normid püsima. Arvatavasti on käesoleval aastal registreeritud hinnad juba veidi madalamad eelmise aasta hindadest, sest üldine majanduslik depressioon surub kokku ka suuremate korterite tarvitajate kontingendi. Praegusel ajal on puumajade ehitusmaterjalide hinna lange-mise tõttu nende ehituskulud peaaegu võrdsed ennesõjaaegsetega. Seepärast tohib loota, et kui ehitustegevus meil veel mõni aasta sama intensiivne püsib kui viimasel aastal, siis peaksid ka üürihinna — juba ainult seepärast — langema sõjajärgsele kõrgusele.

3. Üürihinnaad
1912. ja 1914. a.
Loyers en 1912 et 1914.

Meie kasutada on korterite üürihinnaad 1912. ja 1914. a. kohta. Esimesed on ammutatud majaomanikkude teadaandelehtedest üürimaksu komiteesse, kuna 1914. a. kohta koguti andmeid 1926. a. korteritelugemisel. Nii ühed kui teised pole muidugi nii täpsad kui vastavatel aastatel eriuuringul korja-

¹⁾ Mõnusseta korteriteks loetakse need, millel pole ei eestuba, teenijatuba, vannituba kasutada, omaette väljakäigu kohta ega klosetti korteris ega keskkütet.

Annult elamiseks tarvitatavate korterite üürihind 1914. a. juulis (8 aprilli 1926. a. korteritelugemise andmeil).
Loyer des logements utilisés pour l'habitation seule en juillet de 1914 (données de l'enquête effectuée en 1926).

9.	Tubade arv korteris — Nombre des pièces de logement														Kokku—Ensemble														
	1		2		3		4		5		6		7		8 ja rohk.		Kööktuba	Köögi	Eraldi köögi	Ühisöögi	Üdse								
	Kööktuba Chamb.-cuisine	Köögi	Eraldi köögi	Ühisöögi	Sans cuisine	Av. cuisine	Av. cuisine	Av. cuisine	Ühisöögi	Köögi	Eraldi köögi	Ühisöögi	Köögi	Eraldi köögi	Ühisöögi	Köögi						Eraldi köögi	Ühisöögi						
	507	77	99	36	—	52	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	507	77	152	36	772								
0—3	2251	148	97	36	2	22	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	2251	150	123	36	2580								
3—6	1869	43	94	25	2	19	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1869	45	115	29	2058								
5—6	1408	12	110	8	2	20	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1408	14	137	10	1569								
6—7	1076	6	149	4	3	41	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1076	9	197	6	1288								
7—8	514	1	118	—	6	43	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	514	7	171	2	694								
8—9	341	7	148	—	4	61	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	341	11	226	3	580								
9—10	88	1	86	—	4	70	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	88	5	165	—	238								
10—11	90	—	90	—	1	57	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	90	1	167	—	258								
11—12	61	—	42	—	2	79	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	61	2	142	1	206								
12—13	23	—	52	—	—	67	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23	—	153	—	176								
13—14	29	—	52	—	1	109	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29	2	237	—	268								
14—15	10	—	17	—	—	92	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—	144	—	154								
15—16	4	—	6	—	1	27	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	1	64	—	69								
16—17	3	—	3	—	—	27	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	72	—	76								
17—18	—	—	—	—	—	36	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	35								
18—19	—	—	—	—	—	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	35								
19—20	5	—	6	—	1	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	1	125	—	131								
20—25	7	—	9	—	—	54	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	1	285	—	293								
25—30	1	—	1	—	—	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	187	1	189								
30—40	1	—	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	179	—	189								
40—50	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	99	—	99								
50—60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30	—	30								
60—70	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	—	19								
70—80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	—	14								
80—90	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	—	9								
90—100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	5								
100—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3								
Tasuta—Gratuit	—	—	—	—	—	32	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32	—	32								
Teadmata—Inconnu	11960	717	3758	383	119	2339	85	17	1862	19	5	1141	8	2	780	2	4	418	1	203	—	182	2	11960	864	10678	500	24002	
Uued majad—Maisons neuves	2	—	1	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	13	—	15	
Kokku—Total	20230	1014	4937	493	148	3283	96	18	2428	21	5	1416	9	2	962	2	4	499	1	—	250	—	191	2	20230	1191	13971	624	36016

Kr 1.⁹² saaksime järgmise pildi (aritmeetilised keskmised):

	1912		1931 Kr.	Võrdlus 1912=100
	Rbl.	Kr.		
Kööktuba	5,06	9,72	16,14	166
2-toaline eraldi köögi	13,17	25,29	36,05	145
3. " " "	19,42	37,29	52,54	141
4. " " "	28,06	53,88	74,73	139
5. " " "	37,61	72,21	98,00	136

Juba esimesel pilgul selgub, et 1931. a. üürid on tunduvalt kõrgemad kui 1912. a. ja vähenevad kordkorralt korteri suurenemisega.

Olgugi, et on andmed olemas ka 6- ja 7- toaliste korterite kohta, kuid et neid käesoleva aasta kohta on vähe, siis pole vahekord siin nii selge.

Neist arvudest paistab kõige pealt silma, et üksikute korterite tüüpide järgi on nende kallinemine väga erinev. Mida väiksem korter, seda kõrgem on ka kallinemisindeks. Ühelt poolt võib seda seletada meie majandusliku jõukuse nõrgema seisukorraga kui enne maailmasõda, mil siis ka nõudmine keskmiste ja suuremate korterite järele oli suurem kui praegu. Seda hindade erinevust on arvatavasti praegune majanduslik depression veelgi süvendanud, mis

¹⁾ Majaomanikelt üürides.

on loogiliseks järelduseks elanikkude tungile elada kehvail ajal tihedamini kokkusurutuna väiksematesse korteritesse. Teatav osa sellest tuleb veel panna ehitustegevuse suuna mõjule. Kuna enne ilmasõda ehitati valdavas osas maju väikeste — 1-toaliste — n.n. tööliste korteritega, on viimase 10 aasta jooksul väiksemate korterite ehitamine läinud tagasi.

Nii on 1920.—1930. a. ehitatud:

	Korterite absoluut arv	%
1-toalisi . . .	1744	40,1
2- " . . .	1130	26,0
3- " . . .	872	20,1
4- " . . .	383	8,8
5- " . . .	107	2,5
6- " . . .	70	1,0
7- " . . .	38	0,0
Kokku . . .	4344	100,0

Täielikku selgust selles küsimuses saab aga vaid siis, kui üürihindade liikumine võetakse alalisele järjekindlale vaatlusele. Alles siis, kui meil on andmeid kahe-kolme vaatluseperioodi kohta, avaneb võimalus eraldada juhuslike momentide mõju ja määratleda seadusepärased tendentsed.

ÜÜRIHINNAD ja ELUMAKSUMUS. *PRIX de LOYER et COÛT de la VIE.*

Sisu: 1) Hinnamaterjal 1912—31 a., lhk. 717. 2) Korterite võrdkaal suuruse järgi, lhk. 718. 3) Üürihindade liikumine 1914—31, lhk. 719.

Meie poolt arvatud elumaksumusindeksil oli seni puuduseks korteriüüri andmete mahajäämine tegelikust olukorrast. Üüriseaduse maksvuse ajal oli äärmiselt raske saada täielikku ülevaadet olukorrast, kus seaduslikkus ja vaba kokkulepe segunesid mitmekesisemais vahekorris. 1924 ja 1925 a. oli Keskbürool küll organiseeritud suur korrespondentvõrk Tallinnas (alguses 1000 korteripidajat), kelle andmeil eraldati kolm erirühma:

üüriseaduse kohaselt maksjad,
 üüriseadusest (veidi) rohkem maksjad,
 vabal kokkuleppel maksjad.

Üüriseaduse kohaselt maksjate üür arvu-
 tati teoreetiliselt, rahakursi muutustega arvestades, kahe järgneva rühma andmed koostati korrespondentide teadetele. Korrespondentvõrgu tegutsemine aga osutus loiuks; enamjagu neist tüdines varsti ja kuna võimalus puudus neid kuidagiviisi kompenseerida, jäi nende poolt teadete saatmine kordkorralt väiksemaks, muutudes lõpuks tähtsusetuks. Elumaksumusindeksi ümberarvutamisel 1928 a. tuli piirduda vaid üüriseadusele vastava teoreetilise normiga. Tuli leppida vaid teadmiseiga, et tegelik keskmine üür on sellest kõrgem.

Üüriseaduse kaotamisega 1. maist k. a. ker-
 kis küsimus päevakorraks täies ulatuses. Mit-
 mest võimalikust andmete kogumisiisist osu-
 tus otstarbekaks kasutada linna korteriins-
 pektori poolt kogutavaid andmeid. Kokkulep-
 pel Tallinna Linna Statistikabürooga, linna-
 valitsuse otsuse kohaselt, on korteriinspektor
 kohustatud edaspidi korterite ülevaatusel, eriti
 uute korterite valmimisel, nõutama andmeid
 üürihindade kohta, iga aasta vähemalt 2500
 korteri kohta. Need korteriinspektori poolt
 kogutud andmed võtab kokku Linna Statistika-
 büroo poolaastate kaupa. Nende alusel arvu-
 tatakse siis Keskbüroo poolt elumaksumus-

indeksi üürihinna osa. Indeks arvutamine
 (resp. muutmine) kord poolaastas on nor-
 maaloludes täiesti piisav, seda enam, et kor-
 teriinspektori poolt kogutakse andmeid järk-
 järgult, igal kuul teatav osa, ja neis seepärast
 peegeldub ka jooksev üürihindade liikumine.

Esimene kokkuvõte korteriinspektori poolt
 kogutud andmeist peale üüriseaduse kaota-
 mist (1 maist) kuni 1 okt. on toodud V. Sme-
 tamini poolt eelnevas artiklis. See käib
 312 kööktoa ja 833 suurema korteri kohta.
 1—3 toalisi kortereid, millised elumaksumuse
 jaoks eriti tähtsad, sisaldub neis 1046 juhtu.
 See on küllalt suur arv ja selle alusel välja-
 toodud mediaanid peaks olema küllalt taba-
 vad.

Ka sõjaeelse aja kohta on meil kasutada
 nüüd üsna head andmed. Need on 1926 a. kor-
 teriuuringul kogutud andmed korterite 1914 a.
 üüri kohta, mis puudutavad ligi 12 000 korterit.
 Ka aja poolest vastavad need väga hästi
 elumaksumusindeksi sihile. Kasutamata jä-
 tamine 1912 a. andmed (923 korteri kohta), mil-
 lised kogutud majaperemeeste tuludeklaratsio-
 onide alusel ja ilmselt vähendatud.

Mõlemad mainitud andmestikud on toodud
 eelnevas artiklis. Käesolevas toome vaid nende
 tabelite alusel arvatud täpsad mediaanid
 (Fechneri valemi järgi).

1. Hinnamaterjal 1912—31 a.

*Prix des loyers de
 1912—31.*

Järgnev tabel sisaldab
 üürihindade keskmised
 (mediaanid) nelja aasta
 kohta: 1912 a. — majaperemeeste teadaanne-
 test nõutatud andmed, 1914 a. — 1926 a. kor-
 teriuuringul tagantjärele kogutud andmed,
 1926 a. — selle aasta korteriuuringul nõutatud
 teated ja 1931 a.—korteriinspektori poolt kogu-
 tud andmed. Toodud on vaid korterid kuni
 5 toaga, kuna suuremate kohta andmeid vähe
 ja nende osatähtsus väike.

Korterite üürhindade Tallinnas 1912–31 (mediaanid) — Prix de loyer à Tallinn de 1912–31 (médianes).

1.	Rbl. *) — Roubles		Kroonides — Kr			
	1912	1914	1912	1914	1926	1931
1-e toalised korterid — Logements à 1 pièce						
Kööktuba — <i>Chambre cuisine</i>	5,04	5,74	9,68	11,02	7,10	16,16
Köögitü — <i>Ch. sans cuis.</i>	...	3,97	...	7,62	4,89	...
Eraldi köögiga — <i>Ch. av. cuis. sep.</i>	7,81	8,36	15,00	16,05	9,42	22,75
Ühisköögiga — <i>Ch. av. cuis. com.</i>	...	4,06	...	7,80	8,95	...
2-e toalised korterid — Logements à 2 pièces						
Köögitü — <i>Sans cuisine</i>	9,92	8,92	19,05	17,13	12,20	...
Eraldi köögiga — <i>Av. cuis. sep.</i>	12,91	12,87	24,79	24,71	16,26	33,60
Ühisköögiga — <i>Av. cuis. comm.</i>	...	8,25	...	15,84	13,50	...
3-e toalised korterid — Logements à 3 pièces						
Köögitü — <i>Ch. sans cuis.</i>	15,50	14,50	29,76	27,34	20,00	...
Eraldi köögiga — <i>Ch. av. cuis. sep.</i>	20,35	19,03	39,07	36,54	23,78	51,88
Ühisköögiga — <i>Ch. av. cuis. com.</i>	...	5,50	...	10,56	13,75	...
4-ja toalised korterid — Logements à 4 pièces						
Köögitü — <i>Ch. sans cuis.</i>	...	...	...	...	45,00	...
Eraldi köögiga — <i>Ch. av. cuis. sep.</i>	...	26,09	...	50,09	32,88	76,25
Ühisköögiga — <i>Av. cuis. comm.</i>	...	27,50	...	52,80	27,00	...
5-e toalised korterid — Logements à 5 pièces						
Eraldi köögiga — <i>Ch. av. cuis. sep.</i>	...	35,14	...	67,47	45,13	105,56
Ühisköögiga — <i>Ch. av. cuis. com.</i>	...	...	...	...	15,00	...

2. Korterite võrdkaal suuruse järgi.

Proportion des logements d'après le nombre des pièces.

Üürhindade jälgimiseks on piisavad 1–3 toaliste korterite andmed, millised Tallinna korteristiku moodustavad valdava osa. 1926 a. uuringul kuulus neile 71% tubadest, 85% rahvastikust ja suhteliselt oli neid korterite arvust 91%.

	1 toalised	2 toalised	3 toalised	Kokku 1–3 toal.
Korterite üldarvust	74,1	9,8	6,8	90,7
Rahvastiku üldarvust	65,7	19,7	8,5	84,9
Tubade üldarvust	45,9	12,2	12,7	70,8

Tallinna 1–3 toaliste korterite arvu ja tubade vahekord.

Proportion des logements à 1–3 pièces d'après le nombre et n. des pièces à Tallinn.

2.	Korteri üldarv N. total des logem.	1–3 toal. korterite arv N. des logements à 1–3 pièces				1–3 toaliste korterite % korterite üldarvust % de ces logem. au total				1–3 toaliste korterite tubade % tubade üldarvust % des pièces de ces logem.			
		1-e toalised	2-e toalised	3-e toalised	Kokku 1–3 toalised	à 1 Chamb.	à 2 Chamb.	à 3 Chamb.	Ensemble au total des pièces	1-e toalised	2-e toalised	3-e toalised	Kokku 1–3 toalised
1 jaanuaril													
1931	39 417	27 891	4 592	3 151	35 634	70,8	11,6	8,0	90,4	42,6	14,0	14,4	71,0
1930	38 203	27 479	4 142	2 913	34 525	71,9	10,9	7,6	90,4	43,6	13,2	13,9	70,7
1929	37 323	27 101	3 900	2 747	33 748	72,6	10,4	7,4	90,4	44,8	12,8	13,5	70,6
1928	36 738	26 920	3 740	2 595	33 255	73,8	10,2	7,0	90,5	45,0	12,5	13,0	70,5
1927	36 325	26 775	3 601	2 529	32 903	73,7	9,9	7,0	90,6	45,5	12,2	12,9	70,6
8 apr. 1926 a.	36 016	26 674	3 532	2 467	32 678	74,1	9,8	6,8	90,7	45,9	12,2	12,7	70,8
1926	34 776	25 643	3 227	2 382	31 252	73,7	9,3	6,9	89,9	44,9	11,3	12,5	68,7
1925	34 347	25 439	3 155	2 297	30 941	74,2	9,2	6,7	90,1	45,5	11,3	12,3	69,1
1924	33 966	25 374	3 076	2 147	30 597	74,7	9,1	6,3	90,1	46,0	11,2	11,7	68,9
1923 (Rahval. a.)	33 498	25 129	3 035	2 072	30 286	75,0	9,1	6,2	90,3	46,5	11,2	11,5	69,2

Kahtlemata kestab see suun veelgi edasi, kuid muutused on siiski küllalt pikaldased, et nad tunduvalt saaksid mõjutada vahekordi. Seepärast hindade kasutamisel peaks olema piisav, kui korterite omavaheliseks võrdkaaluks võtame 1931 a. oma, kasutades viimast ka 1914 a. kohta (mil andmed puuduvad). Edaspidi, ühes andmete kogumisega Linna Statistikabüroo poolt revideerime neid võrdkaale iga aasta. Praegused vahekorrad oleks järgmised:

1-e toal. korter	70,8%
2-e " "	11,6 "
3-e " "	8,6 "
Kokku	90,8%

Ühetoaliste korterite hulgas on valdav enamuse kööktube, milliste tüüre on soovitatav jälgida eraldi. Määritledes nende vahekorda 1926 a. uuringu alusel ja viies üle võrdkaalud täie 100 peale, saame lõplikult järgmised võrdkaalud, millised näitavad, kuidas mõjutavad

*) Rbl. = 1,92 kuldkrooni.

üürihindade kujunemist üksikud kõrteritüübid.

Kööktuba	65,5%
Tuba köögiga	16,0 „
2 tuba köögiga	10,0 „
3 „ „	7,0 „
Kokku	100%

Suuremate korterite üüride mõju on meie indeksist kõrvaldatud. Ka tegelikult pole see mõju kuigi suur üüride üldisele tasemele, kuna neid on vaid 9,6% üldarvust.

3. Üürihindade liikumine 1914—31.
Mouvement des prix de loyer de 1914—31.

Võttes keskmisi üürihindu 1—3 toaliste korterite kohta ja võrdkaalustades nende indekseid

leitud võrdkaalude kohaselt, saame üürihindade indeksi.

Üürihindade indeks 1914=100.
Nombre-indices des loyers, 1914=100.

3.	Ümavaline võrdkaal <i>Poids</i>	Üürihind kuus <i>(kr)</i> <i>Prix de loyer mens. (kr)</i>			Indeksid <i>N.-indices</i> 1914=100	
		1914	1926	1931	1926	1931
Kööktuba — <i>Chambre-cuisine</i>	65,5	11,02	7,10	16,15	64	147
Tuba köögiga—1 ch. avec cuisine	16,0	16,05	9,42	22,75	59	142
2 tuba köögiga—2 ch. avec cuisine	10,6	24,71	16,26	33,60	66	136
3 tuba köögiga—3 ch. avec cuisine	7,9	36,54	23,78	51,88	65	142
Võrdkaalustatud indeks <i>N.-indice pondéré</i>	100,0	—	—	—	63	145

Andmeist selgub, et keskmiselt (võrdkaalustatult) 1926 a. üürid olid tunduvalt — ligi 40% — alla 1914 a. taset, 1931 a. aga umbes samavõrra sellest tasemest kõrgemad. Viimane asjaolu ongi tähtsaim tulemus, mis parandab senise elumaksumuse indeksis olnud puuduse, näidates, et sõjaeelse ajaga võrreldes üürid on ligi 45% kõrgemad. Teatavasti senise üüriseaduse alusel tuli oletada üüride umbes samavõrdset allpoolt olu sõjaeelsest tasemest. Üüriseadusele vastav üürhindade liikumine (kullakursi järgi) oli järgmine:

	1913	100
juuli	1921	10
„	1922	23
„	1923	34
„	1924	28
keskm.	1925	31
„	1926	31
„	1927	40*)
„	1928	52
„	1929	52
„	1930	52

*) Kuni juulini 31, juulist peale 52 (üüriseaduse kohaselt 100 kordne üür lubatud).

Üüriseaduse esimesil aastail, ka veel 1921—24 a., vastasid need arvud küll umbkaudu olukorrale, sest Eesti markades makstuina pakkusid üüriseaduse kohased normid esialgu isegi paljudele majaomanikele soodustust. Seda näitasid, muu seas, ka eriti kogutud korrespondentide teated. Kuid, nagu ikka, ületas tegelik elu varsti üüriseaduse normid ja mida ligemale olevikule, seda suuremaks paisus vahe: ligi 30 p. võrdne 1926 a. suurenes ta peaaegu 100 p. 1931 a.

Ulatuslikumate andmete puudumisel 1924—30 a. kohta ei hakka me tagantjärele siiski revideerima nende aastate elumaksumusindekseid, vaid kanname paranduse sisse alates üüriseaduse kaotamise ajast — 1. maist 1931 a.

Ühes üüriindeksi parandamisega tuleb parandamisele muidugi ka „muude kulude“ indeks, mis on kõigi teiste indeksite keskmine, ja üldindeks. Arvates üüri osatähtsust kulusdes 7,5% peale (töölisbütjeti andmed), saame üldindeksi kõrgenemise maist oktoobrini 7—9 punkti võrra (olenedes ka teistest kulusdest). Endiste arvude parandusena selgub nüüd, et üldine elumaksumuse tase ei langenud sõjaeelsest allapoole mitte 1930—31 a. aastavahefusel, vaid alles k. a. septembris jõudis 100 peale, peamiselt toitainete hindade suure languse tõttu.

Kuigi üürid eriti kõrgenesid otse peale üüriseaduse kaotamist ja viimastel kuudel on langemas, ei ole ettevõtetud indeksi kõrgendus kahtlemata liialdatud. Seda sellepärast, et ühes üüri kõrgenemisega selle osatähtsust kulusdes kahtlemata on tõusnud. Võttes, näiteks, töölisleibkonna või riigiteenija keskmise teenistuse kuus — Kr 60—80 vahel, ja oletades vaid odavaima korteri — kööktoa — pidamist, selle üür (Kr 16,15) moodustab mitte enam 7,5%, vaid tervelt 20—27% kuuteenistusest. Kui suurendaksime vastavalt üüri võrdkaalu, saaksime palju suurema üldindeksi tõusu. Kuni uute bütjetiandmete saamiseni ei hakka me võrdkaaludes siiski võtma ette muudatusi, seda enam, et üüri võrdleva kõrguse vastu osalt võideldakse väiksemasse kortereisse kolimisega.

Tab. 4 on toodud parandatud elumaksumusindeksi arvud, alates üüriseaduse kaotamisest.

Uued andmed võetakse edaspidi Linna Statistikabüroos kokku jaanuaris ja juulis. Samadel kuudel arvutatakse Keskbüroo poolt üürhindade indeks järgneva kuue kuu jaoks.

Parandatud hürhinnaga elumaksumusindeksid (geom. keskm., 1913 = 100) *)
 Nombres-indices du coût de la vie recalculés en partie concernant le loyer (1913 = 100, moyenne géom. *)

4.	Keskmine aastas Moyenne annuelle						1931							
	1925	1926	1927	1928	1929	1930	Aprill	Mai	Juuni	Juuli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.
1. Toitus—Alimentation	118	118	112	120	126	103	96	95	93	94	91	87	83	82
2. Korter—Logement	31	31	40	52	52	52	52	145	145	145	145	145	145	145
3. Kütte ja valgustus—Chauffage et éclair.	83	76	80	83	95	97	80	80	80	83	81	76	76	76
Puud—Bois	91	81	83	83	103	102	80	80	80	78	75	77	77	77
Elekter—Electricité	43	43	43	43	43	43	43	43	43	43	43	43	43	43
Petroleum—Pétrole	78	74	89	86	86	93	86	86	86	102	98	73	73	73
Tuletkud—Allumettes	71	55	53	109	109	130	130	130	130	130	122	122	122	122
4. Riietus—Habillemeht	151	149	147	150	150	149	147	147	147	147	147	145	145	145
Riiud—Étoffe	121	120	120	120	120	120	120	120	120	120	120	120	120	120
Õmblemine—Couture	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150
Pesu—Linge	170	158	148	155	155	150	136	136	136	136	136	127	127	127
Jalatsid—Chaussures	178	181	181	187	187	187	187	187	187	187	187	187	187	187
5. Puhastus—Hygiène et nettoyage	100	99	95	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Seep—Savon	152	146	123	112	111	109	109	109	109	109	109	109	109	109
Saun—Bain	52	52	52	71	71	73	73	73	73	73	73	73	73	73
Habemeajamine—Barbe	105	105	105	105	105	105	105	105	105	105	105	105	105	105
Juukseõigus—Coupe de cheveux	121	121	121	121	121	121	121	121	121	121	121	121	121	121
6. Reised, liikumine, post—Voyages etc.	75	77	78	78	78	82	83	83	83	83	83	83	83	83
Tall-Nõmme pih. hind—Chem. de fer	72	75	79	79	79	90	94	94	94	94	94	94	94	94
Tramm—Tramway	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70
Postitariif—Tarif postal	82	86	86	86	86	86	86	86	86	86	86	86	86	86
7. Haridus—Instruction	94	94	94	94	94	94	94	94	94	94	94	94	94	94
8. Lõbustus—Divertissements	138	142	142	143	143	143	143	143	143	143	143	143	143	143
Teater—Théâtre	56	56	56	56	56	56	56	56	56	56	56	56	56	56
Kino—Cinéma	46	46	46	46	46	46	46	46	46	46	46	46	46	46
Tubak—Tabac	169	174	174	174	174	174	174	174	174	174	174	174	174	174
Alkohol—Alcool	140	142	142	151	151	153	153	153	153	153	153	153	153	153
9. Muud kulud—Autres dépenses	91	90	92	97	100	98	95	108	107	108	107	100	105	105
Üldindeks—N. ind. général du coût de la vie	107	106	105	112	117	104	98	106	104	105	103	100	97	96

*) Kõrvaltva—parandatud arvud. — L'abolition de la loi sur loyer étant ordonnée à partir du 1 mai 1931, les nombres-indices du loyer sont recalculés d'après les renseignements recueillis par l'inspecteur de l'habitation et concernant plus que 1000 logements. L'indice est sujet à la révision chaque semestre. Avec les changements survenus le nombre-indices général est également révisé, ainsi que l'indice des autres dépenses.

Kuna 1922 a. hindade tase meist nihkunud juba küllalt kaugemale ja hindade vahekorrad viimaseil aastail teissuguseina kujunenud, loobume edaspidisest iseseisva indeksi arvutamist alusega 1922 = 100. Pealegi kõik

meie andmed on kohased otseseks ümberarvutamiseks, ükskõik millise aasta arvused aluseks võttes, kuna keskmised on tuletatud geomeetriselt.

Keskbüroo väljaandis varem ilmunud:

Elumaksumuse kohta:

- Elumaksumus Eesti linnades 1922—29, A. Tooms, Eesti Statistika 1929 a., Nr. 90(5), lhk. 285—289.
- Suurmüügi ja elumaksumuse indeksid 1913—1928, A. Tooms, Eesti Statistika 1928 a., lhk. 261—269.
- Suurmüügi hinnad 1922—26 a. ja Eesti suurmüügiindeks, A. Tooms, Eesti Statistika Nr. 63(2), lhk. 57—66.
- Uns Eesti elumaksumusindeks, A. Tooms, Eesti Statistika Nr. 61(16), lhk. 11—18.
- Elumaksumus (elukallidus), A. Tooms, Eesti Statistika Nr. 36(3), lhk. 1—98 (lisa).
- Toiduainete võrdlev maksumus 1922—27 a. A. Tooms, Eesti Statistika Nr. 68(7), lhk. 389—392.

Korteriolude kohta:

- Ehitustegevus linnades ja alevites, H. Reiman, Eesti Statistika 1931 a. Nr. 120(11), lhk. 669—676.
- Rahva demograafiline koosseis ja korteriolud Eestis, 1922 a. Üldrahvalugemise andmed, vihk I, 1925.
- Korteriolud Tallinnas ja Tartus, Eesti Statistika Nr. 92(7)—93(8), lhk. 385.

TOODANG JA TÖÖJÕUD SUURTÖÖSTUSES 1930 a.

PRODUCTION et MAIN D'OEUVRE des ENTREPRISES INDUSTRIELLES ayant 20 et plus travailleurs en 1930.

Sisu: 1) Üldarve, lhk. 721. 2) Tööstusettevõtete arv, lhk. 721. 3) Töötanud isikute arv, lhk. 722. 4) Toodangu koguväärtus, lhk. 726. 5) Märkusi üksikute tööstuserühmade kohta, lhk. 728.

1. Üldarve. Viimased kolm aastat —
Données sommaires. 1928, 29 ja 30 olid suur-
tööstusele elava tegevusega aastateks. Lahe-
dad krediidiolud 1928 a. ja soodus konjunk-
tuur põhjustasid võrdlemisi tunduva arvude
hüppe ülespoole. Järgneval 1929 a. püsis suur-
tööstuse tegevus üldjoontes samal kõrgusel,
ning ka vaatluselolev 1930 a., kuigi üldine ma-
jandusekriis andis end muudel aladel juba
võrdlemisi teravalt tunda, ei suutnud suur-
tööstuse tegevust tema seni saavutatud tase-
melt viia alla. Aasta esimese poole tegevus oli
senisest isegi veidi kõrgem, ning alles aasta
teise poole kohta võib panna tähele mõneprot-
sendilist arvude langust, milline aga osaliselt
ehk täiesti kompenseerub arvude tõusuga aas-
ta esimesel poolel. Nii näitavad üldarvud
1930 a. kohta, kui neid võrrelda eelmise kahe,
1928 ja 1929 a. vastavate keskmiste arvudega,
et töötajate üldarv vähenes 604 isiku, ehk 2%
võrra, makstud palgasumma suurenes 1%
ning nettotoodang suurenes peaaegu 1% võrra.
Võrdlus ainult eelmise 1929 a. arvudega näi-
tab, et töötajate üldarv vähenes 3% võrra,
makstud palgasumma 1,5% võrra, ning et too-
dangu nettoväärtus suurenes 1,2% võrra. Seega
suurtööstuse kolme viimase aasta üldarvud
näitavad suurt sarnadust; erinevused on vae-
valt märgatavad arviliselt.

Üldarvud suurtööstuse kohta 1925—30 a.

	1930	1929	1928	1927	1926	1925
Ettevõtete arv	273	279	266	241	240	252
Töötanud isikute arv	29 904	30 835	30 132	28 235	29 542	29 295
Töötundide arv töölistel	59 658	61 069	...	...	...	...
Makstud töötasu kogusumma (1 000 kr)	24 162	24 534	23 296	20 482	20 664	19 873
Toodangu koguväärtus, (1 000 kr)	52 667	52 017	52 060	44 775	43 572	42 801

Kui poolaastate järgi teha võrdlusi töötajate arvu kohta 1930 ja kahel eelmisel aastal, siis selgub, et 1930 a. esimesel poolel töötajate arv oli 551 isiku võrra suurem eelmise kahe aasta vastavast keskmisest ning teisel poolaastal 1760 isiku võrra (5,5%) väiksem eelmiste aastate vastavast arvust. Teisel poolaastal suurusrühmas A (ettevõtted 50 ja rohkema arvu töötajatega) töötajate arv oli 5% ning

rühmas B (ettevõtted 49—20 töötajaga) üm-
marguselt 10% väiksem eelmise kahe aasta
vastavast keskmisest arvust. Töötajate arvu
vähenemine aasta teisel poolel seega oli laia-
lisema ulatusega nähtus, kuna puudutas nii
suuremaid kui väiksemaid ettevõtteid.

Peale töötajate arvu 3%-lise vähenemise
märgib tööstusstatistika ka tööpäeva umbes 0,5%-
list lühenemist 1930 a. kohta, võrreldes 1929
aastaga; samuti näitavad andmed, et tööliste
töötundide arv oli 1930 a. 2,2% eelmise aasta
omast väiksem. Nende suhtarvude kohaselt
tuleb pidada tõenäoliseks, et suurtööstuse
aastase tegevuse tulemus — toodang oma kogus-
es oli samuti väikse suhtarvu võrra eel-
mise aasta omast väiksem, kuigi nettotoodang
väärtusest oli 1,2% võrra isegi suurem. Too-
dangu koguväärtust mõjutab hindade liikumise;
nettotoodang on teatavasti valmistatud
kaupade ja tarvitatud materjalide väärtuse
vahe ning on sellepärast mõjutatud nii val-
miskaupade kui ka toormaterjali hindade
kõikumisest. 1930 ja 1929 a. kohta näitavad
toodangu kokkuvõtted, et valmistatud kau-
pade koguväärtus (ühes parandustööde ja
klientide materjalide ümbertöötamise eest
saadud töötasuga) vähenes 1930 a. jooksul 5,5%
ja tarvitatud materjalide koguväärtus —
10,5% võrra. Kuigi ka tööstuse aktiivsus oli
senisest veidi väiksem, on siiski üldiselt selge,
millisel määral langesid aasta jooksul läbis-
tikku hinnad. Hindade langemine materja-
lide osas oli olnud suurem, kui valmiskaupade
osas. Suurtööstuses valmistatavate val-
miskaupade väärtusest moodustab tarvitatud
materjalide väärtus ainult vähe üle poole,
ning materjalide hindade langemine saab
põhjustada valmiskaupade hindade alane-
mist seega kaugelt väiksemal määral. Hin-
dade langemist 1930 a. väljendab ka suur-
müügihindade indeksi käik; kaupade üldin-
deks 1930 a., võrreldes eelmisega, langes 12,5%
ja tööstussaaduste üldindeks 5,5% võrra.

**2. Tööstusette-
võtete arv.**
Nombre des entreprises.

Suurtööstusettevõtete
arv, milline 1920 a. võr-
dus 120, tõusis igaaastaga

kasvades maksimaalkõrguseni 1924 a.; tol aastal oli suurtööstusettevõtete nimekirjades, nimelt, 279 ettevõtet. 1926 ja 1927 a. tõmbus ettevõtete arv tagasi ümmarguselt 240-ni, mil arvud uuesti tõusid ning senise maksimaalseisu (279) jälle saavutasid 1929 a. Vaatluseloleval 1930 a. oli suurtööstusettevõtteid tegevuses kokku 273; vähemaks jäi eelmise a. võrreldes rühmas A—1 ja rühmas B—5 ettevõtet. Muutusi 1930 a. nimekirjas, võrreldult eelmise a. omaga, oli aga võrratult rohkem. Kuigi 1930 a. rida tööstusettevõtteid seis (puuvillariidekudumisevabrik „Tekstiil“, Lelle-Eidapere („Eko“) ja Vändra klaasivabrikud, Sebulke metallitehas, Paide tuletikuvabrik, paar väiksemat linavabrikut ja mõned muud), olid muutused ettevõtete nimekirjas tingitud rohkem asjaolust, et ettevõtteid töötajate arvu vähenemise tagajärjel tuli kanda

üle kesktööstusse ja ümberpöördukt. Selliseid ümberpaigutamisi 1930 a. oli veidi rohkem kui harilikult. Üksikute rühmade järgi võttes ettevõtete arv muutus kõige enam tekstiil- ja toidu- ja maitseainete rühmas; esimeses vähenes arv 27 pealt 22 peale, viimases 39 pealt 32 peale. Tekstiiltööstuse rühmas läks tagasi toorlinatööstuse ettevõtete arv, toidu- ja maitseainete rühmas vähenes kolme vabriku võrra tubakavabrikute ja kahe võrra komplekivabrikute arv. Teistes tööstusrühmades ettevõtete arv palju ei erine eelmise a. arvust.

Suurimaks rühmaks ettevõtete arvu poolest 1930 a. oli puutööstus (66 ettevõtet), selle järgmiseks metallitööstus (44); kõige väiksemateks olid elektri- ja gaasijaamade (7) ja nahatööstuse rühm; mujal ettevõtete arv oli keskmiselt 20 ümber.

Suurtööstusettevõtete arv 1920—30 a.—Nombre des grandes entreprises.

1.	1930						1929	1928	1927	1926	1925	1924	1923	1922	1921	1920
	Uude Total	Sell.—Dont														
		Rühm A	Gr. A	Rühm B	Gr. B											
Murrud ja kaevandused—Industries extractives	17	16	1	18	16	15	19	14	17	17	18	3	3			
Kivide ja muldade ümbertööt.—Ind. des pierres et des terres	15	5	10	20	20	19	16	21	25	23	16	13	13			
Metallitööstus—Ind. des métaux	44	18	26	42	33	32	34	40	41	38	23	26	19			
Keemiatööstus—Ind. chimique	12	5	7	13	13	12	12	14	13	10	8	8	8			
Nahatööstus—Ind. des cuirs et peaux	8	3	5	9	9	11	11	10	11	14	11	12	8			
Tekstiiltööstus—Ind. textile	22	19	3	27	27	24	24	22	26	22	22	16	14			
Puutööstus—Ind. du bois	66	22	44	63	69	57	52	49	59	45	29	29	24			
Paberitööstus—Ind. du papier	12	5	7	13	13	9	10	13	15	15	14	13	13			
Poligraafiatööstus—Ind. polygraphique	28	7	21	20	16	18	18	20	21	17	13	13	7			
Toidu- ja maitseainete ümbertööt.—Ind. de l'alimentation	32	13	19	39	34	30	29	34	36	33	27	21	5			
Kehakatte ja pudukaupade tööstus—Confection de vêtements et fab. de mercerie	15	8	7	8	9	7	7	7	7	4	4	2	2			
Elektri- ja gaasijaamad—Usines électriques et à gaz	7	4	3	7	7	7	8	8	8	8	8	7	6			
Kokku—Total	273	119	154	279	266	241	240	252	279	246	198	163	122			

3. Töötanud isikute arv. Töötajate isikute keskmine arv aastast viimase kuue aasta jooksul, s. o., perioodil 1925—1930, ei ole kõikunud palju; väikseima aasta keskmise töötajate arvu tähendatud perioodidel omas 1927 a. (28 235), kõige suurema — 1929 a. (30 885). Vaatluseloleva 1930 a. arv — 29 904 — erineb ainult 1%

võrra viimase kuue a. keskmisest arvust (29 665), olles viimasest suurem. Suvehooaja maksimaalarvuks oli senistel aastatel ümmarguselt 32 000 töötajat, erandi moodustas 1929 a., kus maksimaalarv tõusis ligi 34 000-ni; vaatluseloleva 1930 a. maksimaalarvuks oli juunikuu arv — 32 965, seega võrdlemisi kõrge arv. Eelpool juba tähendasime, et aasta teisel poo-

Töötanud isikute arv suurtööstustes 1925—30 a. — Main d'oeuvre des grandes entreprises de 1925—30.

	1930	1929	1928	1927	1926	1925
Murrud ja kaevandused—Industries extractives	2 770	3 031	1 328	2 400	3 130	2 539
Mineeralide ümbertööt.—Ind. des pierres et des terres	1 207	1 553	1 566	1 482	1 467	1 446
Metallitööstus—Ind. des métaux	4 105	4 084	3 736	3 553	3 829	4 517
Keemiatööstus—Ind. chimique	635	770	861	860	864	1 428
Nahatööstus—Ind. des cuirs et peaux	359	380	391	402	430	884
Tekstiiltööstus—Ind. textile	9 137	9 825	9 550	8 933	8 919	8 639
Puutööstus—Ind. du bois	3 733	3 733	4 625	4 052	4 387	3 998
Paberitööstus—Ind. du papier	2 337	2 278	2 338	2 036	2 277	2 249
Poligraafiatööstus—Ind. polygraphique	1 317	1 285	1 073	1 127	1 022	1 078
Toidu- ja maitseainete ümbertööt.—Ind. de l'alimentation	2 263	2 301	2 182	1 500	1 916	1 975
Kehakatte ja pudukaupade tööstus—Confection de vêtements et fab. de mercerie	1 342	965	877	803	738	1)
Elektri- ja gaasijaamad—Usines électriques et à gaz	694	700	610	544	563	503
Kokku—Total	29 904	30 885	30 132	28 235	29 542	29 295

1) Arvud on naha- ja tekstiiltööstuse rühma arvude juures.

2. SUURTEHTAVISETTYÖTIED, NENDE TÖÖLÖID, MAKSTUD PALK JA TÖÖTUNDE ARV TÖÖLISTEL 1930 a. GRANDES ENTREPRISES INDUSTRIELLES LEUR MAIN D'OEUVRE ET MONTANT DES SALAIRES PAYÉS en 1930.

	Etevõtete arv Nombre des entreprises			Töötav. isik arv (keskm. aast) - N. des travailleurs (moyenne pour l'année)			Aasta jooksen makstud töö- tasu (kr) - Salaires payés pendant l'année (en kr)			Töötundide arv (öölistel N. des heures du travail fournies)		
	Suurtööstus üldse	Sellest		Enamasti 20-49 töötajaga Rühm B (ettev. taga)	Enamasti 50 ja rohkem töö- tajat Rühm A (ettevõtte- taga)	Enamasti 20-49 töötajaga Rühm B (ettevõtte- taga)	Enamasti 50 ja rohkem töö- tajat Rühm A (ettevõtte- taga)	Sellest		Suurtööstus üldse	Dont	
		Rühm A	Rühm B					Rühm A	Rühm B			
I. Murrud ja kaevandused - Industries extractives												
Põlevikvikaevandused - Carrières de schiste combustible	17	16	1	1	2776	2769	7	2305165	2360926	4239	5597317	9800
Turbaütööstused - Tourbières	5	5	1	1	1972	1372	7	1667975	1667975	4239	3943391	9800
Fosforiidikaevandused - Carrières de phosphate	9	8	1	1	616	600	7	521898	517517	4239	1822278	9800
Marmorikaevandused - Carrières de marbre	1	1	1	1	38	38	1	27048	27048	—	87153	—
Kipsikaevandused - Carrières de plâtre	1	1	1	1	141	141	1	84549	84549	—	251891	—
	1	1	1	1	9	9	1	3767	3767	—	22694	—
II. Kivide ja muudade ümber töötamine - Industries des pierres et des terres												
Teemändvabrikud - Fab. de ciment	15	5	10	10	1207	953	254	905915	793510	172405	2486547	499292
Telliskivi- ja savitööstus - Fab. de briques	7	1	6	6	544	544	140	401506	401506	109787	1077620	310456
Klaasitööstus - Fab. de verre	2	3	1	1	353	353	58	297073	297073	109787	427079	116623
Lübiatööstus - Fab. de char	8	2	2	2	58	58	31	32183	32183	32183	107782	793022
Kipsitööstus - Fab. de plâtre	1	1	1	1	31	31	23	12139	—	12139	30873	90873
Kivitraimistööstus - Taille des pierres	1	1	1	1	25	—	—	18296	—	18296	50891	50891
III. Metallitööstus - Industrie des métaux												
Laevatahesed - Chantiers de construction navale	44	18	26	26	4105	3328	777	4294433	3671930	622513	7942889	1583293
Raudteetöökojad - Construc. et réparat. du matériel de chem. de fer	3	1	2	2	637	595	62	771979	717292	54087	1324983	107135
Masinaehitus ja metallitööstus - Usines de travail de métaux et de constr. métallique	8	5	3	3	1277	1257	20	1622145	1602054	20091	2353963	93888
Vagunitehased - Constr. de wagons	19	6	13	13	1363	985	398	1137681	992392	205579	2741499	826217
Elektrimasinate ja vaburite tööstus - Constr. de machin. et appar. électr.	1	1	1	1	53	53	47	42777	42777	42777	55218	—
Telefonivabrikud - Fab. d'appareils téléphoniques	2	1	1	1	147	100	47	120514	95818	24696	216019	141816
Kaalutööstus - Fab. de balances et bascules	1	1	1	1	182	182	—	159361	159361	—	351140	74203
Vooditööstus - Fab. de lits en fer	1	1	1	1	33	—	—	32159	—	32159	64452	64452
Neelatööstus - Fab. de bois	2	1	1	1	95	—	—	29718	—	29718	70131	70131
Plekitööstus - Fab. de boîtes en fer blanc	2	1	1	1	94	—	—	53208	—	53208	89052	89052
Kullaseppitöökojad - Orfèvrerie	2	1	1	1	70	—	—	56102	—	56102	136912	37060
Muud - Autres	4	1	3	3	81	65	21	53973	36296	17077	184224	59237
	4	1	3	3	143	48	95	155826	43461	112365	323407	222888
IV. Keemiatööstus - Industrie chimique												
Keemiatööstus - Laboratooriumid - Ateliers chimiques	12	5	7	7	654	426	208	549517	378075	171442	143153	331404
Tuletikuvabrikud - Fab. d'allumettes	3	3	3	3	86	86	36	40120	49120	49120	131893	131893
Liim- ja kondijahutööstus - Fab. de colle et de poudre d'os	2	2	1	1	244	244	35	200719	200719	—	440084	440084
Linnal- ja värnkatööstus - Fab. d'huile de lin et de vernis	1	1	1	1	55	—	—	28741	—	28741	65410	65410
Põlevikvili vabrikud - Fab. d'huile de schiste combustible	2	1	1	1	25	—	—	17403	—	17403	46972	48972
Puurestivabrikud - Fab. de papier	2	1	1	1	81	55	20	119725	61866	51339	121243	23565
Kummitööstus - Fab. des articles en caoutchouc	1	1	1	1	33	—	—	24889	—	24889	61664	61664
Kunstiarmetööstus - Fab. de corne artificielle	1	1	1	1	45	45	—	31481	81481	—	96505	96505
	1	1	1	1	82	82	—	84489	84489	—	177482	177482
V. Nahatööstus - Industrie des cuirs et peaux												
Nahtöösta ümber töötamine - Tanneries	8	3	5	5	359	231	126	340418	250148	90270	694416	241946
Nahkesemete valmistus - Fab. d'articles en cuir	7	3	4	4	383	231	102	335245	250148	85097	619730	197320
	1	1	1	1	26	—	26	5173	—	5173	44628	44628

TÖÖTAVATE ISIKUTE ARV SUURTÖÖSTUSES (kumuleeritud), MAKSTUD PALK JA TÖÖTAVATE ARV TÖÖLUSTEL 1930 a.
 NOMBRE des TRAVAILLEURS DANS les GRANDES ENTREPRISES en 1930 (par les mois) et MONTANT des SALAIRES

Eetvõetole arv N. des entre- prises	Jaanuar	Veebruar	Märts	Aprill	Mai	Juuni	Juul	August	September	Oktoober	November	Detsember	Aasta kesk- mine		Aasta jooksul maksitud töö- tasu kr	Salaarid pagas- pendant l'année en kr	Tööandjad arv tööstisel du travail des ouvriers
													2776	27128			
3.																	
	17	2 391	2 241	2 414	3 198	4 139	4 063	3 054	2 575	2 345	2 174	2 448	2 776	2 305 105	21 857 350	5 587 317	
	256	26 522	26 813	26 311	28 596	28 826	27 948	27 444	26 204	25 885	25 720	25 835	27 128	21 857 350	54 060 894	5 587 317	
	15	1 116	1 182	1 284	1 280	1 298	1 391	1 327	1 206	1 098	1 103	1 053	1 207	905 915	7 942 547	2 486 547	
	44	4 098	4 112	4 112	4 091	4 151	4 097	4 134	4 164	4 098	4 063	4 047	4 105	4 294 443	7 942 547	2 486 547	
	12	628	607	619	688	660	666	666	619	618	617	617	618	549 517	1 143 153	694 416	
	18	980	980	980	980	980	980	980	980	980	980	980	980	694 416	1 143 153	694 416	
	22	9 872	9 823	9 653	9 543	9 444	9 785	8 675	8 543	8 435	8 619	8 718	9 137	15 864 042	18 070 798	17 940 851	
	66	2 847	3 022	3 355	3 588	4 775	4 985	4 482	3 492	3 298	2 998	2 908	3 733	3 132 003	5 568 126	5 568 126	
	12	2 963	2 916	2 884	2 861	2 840	2 885	2 486	2 389	2 372	2 372	2 372	2 372	2 436 041	4 136 041	2 563 621	
	23	3 353	3 347	3 329	3 319	3 318	3 312	3 321	3 304	3 300	3 258	3 258	3 317	1 749 923	4 136 041	4 136 041	
	32	2 850	2 827	2 872	2 875	2 875	2 875	2 875	2 875	2 875	2 875	2 875	2 875	1 001 869	2 481 321	2 481 321	
	15	1 241	1 251	1 338	1 368	1 459	1 118	1 170	1 290	1 415	1 512	1 546	1 342	1 001 869	2 481 321	2 481 321	
	7	704	727	713	689	724	682	671	695	681	678	678	694	850 357	1 083 083	1 083 083	
	273	28 943	29 058	30 725	31 786	32 965	32 041	30 498	28 779	28 240	27 894	28 253	29 904	24 162 485	59 658 211	59 658 211	
	16	2 391	2 241	2 414	3 165	4 117	4 061	3 045	2 575	2 345	2 174	2 448	2 769	2 300 926	5 587 317	5 587 317	
	103	22 787	22 962	23 406	24 018	24 189	23 491	23 280	22 390	22 148	22 077	22 316	23 065	18 822 388	46 618 956	46 618 956	
	5	909	925	1 015	1 051	1 009	1 056	1 036	913	828	856	856	958	733 510	1 937 265	1 937 265	
	18	3 531	3 519	3 288	3 274	3 323	3 310	3 343	3 393	3 358	3 327	3 359	3 328	3 071 930	6 359 596	6 359 596	
	5	419	398	411	484	485	452	418	418	420	418	422	426	378 079	811 745	811 745	
	8	282	247	242	239	226	209	209	216	234	235	235	231	250 148	452 470	452 470	
	13	9 431	9 409	9 387	9 284	9 191	9 563	8 433	8 357	8 449	8 720	8 923	9 231	5 031 091	17 696 533	17 696 533	
	22	2 179	2 232	2 184	2 184	2 184	2 184	2 184	2 184	2 184	2 184	2 184	2 184	2 244 470	6 211 430	6 211 430	
	7	2 045	2 054	2 052	2 128	2 220	2 230	2 249	2 159	2 159	2 168	2 185	2 142	2 207 403	5 187 938	5 187 938	
	5	921	908	857	882	878	876	879	882	873	880	896	883	1 064 226	1 656 077	1 656 077	
	13	1 613	1 704	1 698	1 683	1 695	1 687	1 684	1 714	1 715	1 709	1 730	1 688	1 340 544	3 245 887	3 245 887	
	8	1 076	1 070	1 163	1 175	1 254	999	997	1 116	1 195	1 261	1 323	1 154	867 259	2 126 730	2 126 730	
	4	601	624	610	595	593	585	580	595	580	580	582	595	747 753	883 301	883 301	
	119	25 148	25 207	25 647	26 432	26 306	27 552	26 325	24 965	24 498	24 251	24 764	25 854	21 123 264	52 206 473	52 206 473	
	1	3 765	3 851	4 022	4 293	4 607	4 457	4 164	3 814	3 747	3 643	3 519	4 043	3 034 982	7 441 938	7 441 938	
	10	207	207	206	290	298	325	301	293	270	247	198	254	172 405	499 282	499 282	
	26	709	776	793	829	817	828	726	766	726	708	777	777	622 513	1 583 293	1 583 293	
	7	209	209	202	202	225	205	214	195	190	200	195	206	171 432	381 404	381 404	
	5	128	124	168	132	116	117	128	128	128	182	189	128	90 270	241 940	241 940	
	9	241	239	236	231	233	202	186	166	163	170	198	214	155 341	374 265	374 265	
	44	668	790	975	1 171	1 360	1 357	1 088	850	771	684	629	989	700 904	1 729 431	1 729 431	
	7	218	182	182	182	228	217	187	180	185	204	162	195	188 558	380 198	380 198	
	16	482	482	440	440	440	440	440	440	440	440	440	440	351 958	907 544	907 544	
	19	627	603	584	536	613	595	520	520	538	542	542	577	394 379	880 202	880 202	
	7	165	161	175	193	205	125	173	174	220	241	223	188	134 610	304 591	304 591	
	3	103	103	103	104	89	91	91	100	101	93	96	99	102 604	209 782	209 782	
	154	3 765	3 851	4 022	4 293	4 630	4 489	4 173	3 814	3 747	3 643	3 519	4 050	3 039 221	7 451 738	7 451 738	

A. Üldarvust ettevõtteid 50 ja rohkem töötajaga—Du nombre total les entreprises ayant 50 et plus travailleurs

B. Üldarvust ettevõtteid 20—49 töötajaga—Du nombre total les entreprises ayant 20—49 travailleurs.

Kokku

Kokku

lel arvudes avaldus langus. Töötajate arvu muutused üksikutes rühmades loomulikult polnud ühtlased. Et siin saada ülevaadet, koostame tabeli, millel kõrvuti 1930 a. arvudega toodud võrdluseks eelmise kahe a. vastavad keskmised arvud. Kahe a. keskmised on juhuslikkudest kõikumistest mõjutatud vähem ning võrdlused seetõttu õigemad.

	Töötajate arv 1928-29 a. kesk- (kahe a. kesk- mine)	Töötajate arv 1930 a.	Vahe	
			Absoluut- arvudes	%-des
Murrud ja kaevandused . . .	2 680	2 776	+ 97	+ 3,5
Mineraalide ümbertöötam. . .	1 560	1 207	- 353	- 22,6
Metallitööstus	3 900	4 105	+ 205	+ 5,3
Keemiatööstus	815	634	- 181	- 22,2
Nahatööstus	385	359	- 26	- 6,7
Tekstiilitööstus	9 688	9 137	- 551	- 5,7
Puutööstus	4 179	3 733	- 446	- 10,6
Paberitööstus	2 905	2 337	- 568	- 19,5
Poligraafia-tööstus	1 179	1 317	+ 138	+ 11,7
Toidu- ja maitseain. ümbert. Kehakatte- ja pudukaup. t. Elektri ja gaasijaamad . . .	2 241	2 263	+ 22	+ 1,0
	921	1 342	+ 421	+ 45,6
	652	694	+ 42	+ 6,4

Suurim rühm — tekstiilitööstus — vähenes 551 töötaja ehk 5,7% võrra; absoluut- arv langes 9 688 pealt 9 137 peale. Puutööstuses vähenes töötajate arv 4 179 pealt 3 733 peale, s. o. 446 isiku ehk 10,6% võrra; kuid puutööstuse rühma arv eelmisel 1929 a. oli samakõrge kui 1930 a.; siin on tegemist sae-

veskite ülemääraselt kõrge tegevusega varematal aastatel, milline tegevus nüüd tõmbus tagasi loomulikumas normi. Keemiatööstuse rühm vähenes 181 isiku võrra (22,2%), peaaesjalikult tuletiku- ja põlevkiviõlitööstuse rühma arvude kokkutõmbamise tagajärjel (arvud pole aga päris täpsad, kuna ühe põlevkiviõlivabriku andmeid eraldada ei saadud kaevanduste arvudest). Vähenes peale selle mineraalide ümbertöötamise rühm, nimelt 353 isiku ehk 22,6% võrra; siin vähenes tegevus kõiges kolmes tähtsamas harus — tsemendi-, klaasi-, kui ka telliskivitööstuses. Arvude suurenemist tuleb märkida peaaesjalikult kolme tööstusrühma kohta. Õige tunduval määral, nimelt 45,6% võrra, suurenes töötajate arv kehakatte- ja pudukaupade rühmas. Siin laienes tegevus pea kõigis senistes ettevõtetes peale kahe saapavabriku; ka suurenes rühma ettevõtete arv mõne ettevõtte võrra, kuna üksikuid väiksemaid valmisriiete ja jalanõude valmistamise ettevõtteid kesk-tööstusest tuli kanda üle suurtööstusettevõtete nimekirja. Võrdlemisi tunduvalt kasvasid arvud ka poligraafia- ja metallitööstuse rühmas; esimeses suurenes arv 138 isiku ehk 11,7% ning viimases 205 isiku ehk 5,3% võrra. Mis puutub ülejäänuid, siin mainimata rühmi, siis muutused neis olid väiksemad ja püsivad võimalikkude juhuslikkude kõikumiste piirides.

Töötanud isikute arvu liikumine kuude järgi 1924-30 a.

	Jaanuar	Vebruar	Märts	Aprill	Mai	Juuni	Juuli	August	September	Oktoober	November	Detsember	Aasta keskmine
1930	28 913	29 058	29 669	30 725	31 786	32 965	32 041	30 498	28 779	28 240	27 894	28 283	29 904
1929	28 981	29 849	30 890	30 302	30 659	33 921	33 989	32 065	30 901	29 835	29 923	29 786	30 685
1928	26 934	27 861	29 039	29 476	30 709	31 323	32 395	32 882	31 586	30 107	29 812	29 416	30 182
1927	26 313	26 232	26 830	27 856	28 966	30 487	31 130	29 476	29 085	27 863	27 581	27 073	28 235
1926	27 517	28 192	28 285	28 334	30 440	31 140	32 167	30 745	30 510	29 546	29 196	28 115	29 542
1925	26 008	26 528	27 595	29 152	31 492	32 014	30 174	29 865	29 786	30 056	29 926	28 944	29 295
1924	28 733	28 985	28 959	27 049	30 859	32 114	29 341	28 181	27 318	27 204	26 274	25 404	28 368

4. Toodangu koguväärtus. Suurtööstuse toodangu kaupade ja tarvitatud materjalide koguväärtuse vahe) kolmel viimasel a. oli: 1930 a. 52 667 tuh. kr, 1929 a. 52 017 tuh. kr ja 1928 a. 52 660 tuh. kr. Vahe nende vahel on niivõrt väike, et nende põhjal enam öieti ei saa otsustada, kas toodangu tõeline üldkogus suurenes või vähenes; hindade kõikumised, arvestuse ebatäpsused ja muud võisid arvude erinevust enam põhjustada, kui toodangu tegelik suurenemine ehk vähenemine. Tööjõu tarvitamise suuruse ja muude kaudsete andmete põhjal laseb arvata, et toodangu üldkogus (kui selle mõõtmine mõeldav mingisuguse absoluutse mõõdupuu abil) tähendatud aastatest siiski oli

kõrgeim 1929 a.; 1930 ja 1928 a. omavahelise ülekaalu küsimus otsustub arvatavasti 1928 a. kasuks.

Üksikute rühmade toodangu suuruse muutused vastavad üldiselt töötajate arvu muutustele:

Nettotoodangust ühele töötanud isikule langes 1930 a. 1 860 kr, 1929 a. 1 780 kr, 1928 a. 1 850 kr, 1927 a. 1 750 kr; palkade osa teeb nettotoodangust samade aastate kohta vastavalt (lugedes tagasi 1930 aastast) 42,3%, 43,6%, 40,3% ja 41,8%. Palkade osatähtsus on viimasel kahel aastal veidi tõusnud. Palkade osatähtsuse relatiivse kõrguse hinnanguks võiks siia kõrvale tuua näitena P.-A. Ühendriikide arvu, milline lähemate viimaste aastate koh-

ta oli 55% ümber. Viimaste aastate toodangu isikute arvu järgi. Arvestamata osast mookokkuvõttearvud käivad umbes 95% kohta dustavad raudteetehased ja töökojad umbes 80%.

Suur tööstuse (ürgtootiva ja ümbertöötava) toodang väärtuse järgl 1930 a.
Production des industries et la valeur des matières employées en 1930 (grandes entreprises).

	Töötanud isikute arv ettevõteteis, millele kohta andmised		Valmistatud kaupade väärtus Valeur brute des marchandises fabriquées	Seadud töötasu klientidele Somme tot. gag. p. la trans- form. de matières premières non appartenant aux entreprises	Müüdnud elektrivool Vente de l'énergie électrique	Tarvit. materjalide väärtus—Valeur des matier. empl.			Toodangu nettoväärtus Valeur nette de la production	Töötanud isikutele makstud palk Gages de la main d'oeuvre	Töötandide arv töölistel (inh.) N. des heures de travail fournies (en milliers)
	Nombre des travailleurs					Sellest—Dont					
	1	2				Üldse — Total	Küttaained Combustibles	Väljaspool saadud elektrivool Energie électrique reçue ailleurs			
I. Murrud ja kaevandused	2 769	3 440	—	—	288	29	36	3 152	2 301	5 588	
II. Kivide ja muldade ümbertöötamine	1 207	3 620	5	34	1 586	642	3	2 074	906	2 487	
III. Metallitööstus	2 867	5 184	1 906	—	2 174	264	67	4 919	2 495	5 193	
IV. Keemiatööstus	576	3 870	—	80	1 887	65	21	2 064	525	1 082	
V. Nahatööstus	359	4 470	10	—	3 164	70	7	1 317	340	694	
VI. Tekstiilitööstus	9 106	24 910	1 435	58	15 423	746	7	10 979	5 170	18 014	
VII. Puitööstus	3 708	10 431	440	5	6 483	7	27	4 303	3 108	7 910	
VIII. Paberitööstus	2 337	19 534	1	—	12 107	1 400	3	7 427	2 436	5 568	
IX. Poligraafiatööstus	1 317	—	3 641	—	1 079	30	68	2 562	1 418	2 564	
X. Toidu- ja maitseainete ümbertöötamine	2 263	20 301	241	—	11 074	329	74	8 868	1 744	4 126	
XI. Kehakatte- ja pudukapade tööstus	1 325	5 693	120	—	3 139	54	59	2 674	995	2 397	
XIII. Elektril- ja gaasijaamad	694	371	—	2 733	867	853	4	2 238	850	1 093	
Kokku arvestatud osa ¹⁾	28 326	101 825	7 801	2 914	39 873	4 488	376	52 667	22 286	56 715	
Arvestamata osa	1 578	...	...	...	...	...	...	...	1 876	2 943	
Üldse	29 904	...	...	...	...	...	...	...	24 162	59 658	
Sellest: ²⁾ ettevõtted 50 ja rohkem töötajaga — Du nombre total les entreprises ayant 50 et plus travailleurs:											
I. Industries extractives	2 722	3 361	—	—	287	29	36	3 074	2 270	5 508	
II. Industrie des pierres et des terres	953	2 879	—	34	1 338	511	—	1 575	734	1 987	
III. " des métaux	2 023	3 745	1 736	8	1 433	224	38	4 051	2 026	3 905	
IV. " chimique	465	2 785	—	80	1 253	27	19	1 612	429	835	
V. " des cuirs et peaux	231	3 798	—	—	2 705	57	4	1 093	250	452	
VI. " textile	8 923	24 267	1 289	58	14 925	726	1	10 089	5 031	17 697	
VII. " du bois	2 747	7 420	236	5	4 609	—	9	3 052	2 421	6 185	
VIII. " du papier	2 142	19 242	—	—	11 981	1 397	1	7 262	2 297	5 188	
IX. " polygraphique	883	—	2 900	—	808	23	53	2 092	1 064	1 656	
X. " de l'alimentation	1 641	17 569	172	—	10 252	219	52	7 488	1 350	3 246	
XI. Confection de vêtements et fab. de mercerie	1 127	5 325	23	—	2 924	47	54	2 424	855	2 075	
XIII. Usines électriques et à gaz	595	247	—	2 259	642	630	3	1 865	748	883	
Total	24 442	90 638	6 355	2 440	53 156	3 888	273	46 276	19 477	49 617	
Renseignements manquent	1 412	...	...	...	...	...	...	...	1 646	2 539	
Grand total	25 854	...	...	...	...	...	...	...	21 123	52 206	

Suur tööstuse toodanga koguväärtus 1922–30 a.
Valeur totale de la production nette de l'industrie de 1922–30 (entreprises ayant 20 et plus travailleurs).

	Valmistatud kaupade väärtus ja klientidele saadud töötasu Valeur brute des marchandises fabriquées et somme totale gagnée pour la transformation des matières premières non appartenant aux entreprises	Tarvitatud materjalide väärtus Valeur des matières utilisées	Toodangu nettoväärtus Production nette	Arvestatud osa suurus % des (töötavate isikute arvul alusel) % de la main d'oeuvre des entreprises dont la production est établie, au nombre total de la main d'oeuvre dans toutes les entreprises (ayant 20 et plus travail.)	Toodangu nettoväärtuse arvutatav täielik suurus, oletades toodangu proportsionaalsust töötanud isikute arvule milj. kr Production nette approxim. pour toutes les entreprises calculée proportionnellement, au nombre de la main d'oeuvre en millions de kr.
	1	2	3		
	1000 kroonides — 1000 kr				
1930	112 540	59 873	52 667	94,4	56,0
1929	119 298	67 107	52 017	95,0	54,5
1928	119 889	67 223	52 030	94,4	55,5
1927	102 756	57 981	44 775	94,1	47,6
1926	98 771 ²⁾	55 199 ²⁾	43 571 ²⁾	92,3 ⁴⁾	47,3
1925	100 469 ²⁾	57 668 ²⁾	42 802 ²⁾	92,6 ⁴⁾	46,2
1924	82 617 ²⁾	45 869 ²⁾	36 747 ²⁾	92,6 ⁴⁾	39,6
1923	84 597 ²⁾	48 276 ²⁾	36 321 ²⁾	91,0 ⁴⁾	39,7
1922	57 380 ²⁾	27 573 ²⁾	29 807 ²⁾	91,0 ⁴⁾	32,7

¹⁾ Kokkuvõtted tehtud lühendamata arvude järgi.
²⁾ Arvesse võmata kütteainete ja elektrivoolu väärtus.
³⁾ Arvutatud lihtsustatud meetodiga.
⁴⁾ Meetodi lihtsustamisest tingitud põhjusel % arvatud ümbertöötava tööstuse rühma kohta.

5. Märkusi üksikute tööstuserühmade kohta.

Observations sur les diverses industries.

Murrud ja kaevandused. Põlevkivikaevandused tootsid 1930 a. 497 955 *tn* põlevkivi, 2 276 tuh. *kr* väärtuses, sellest riiklikud kaevandused ümmarguselt 60% ja era-kaevandused 40%. Erakaevanduste toodang 1930 a. suurenes 24% võrra.

Põlevkivikaevanduste toodang 1920—30 a. (tonnides).

	Üldse	Sellest	
		Riiklikud	Erakaevand.
1930	497 955	296 908	201 047
1929	517 052	355 658	161 994
1928	446 118	318 346	127 772
1927	897 609	255 951	141 658
1926	431 719	334 130	97 589
1925	288 104	238 658	49 446
1924	230 070	227 645	2 425
1923	209 895	208 295	6 600
1922	142 132	138 632	3 200
1921	95 527	95 527	—
1920	46 125	46 125	—

Seni on põlevkivi kasutatud peamiselt kütteiniks; olamajamiseks tarvitati põlevkivi viimastel aastatel 60—70 tuh. *tn* ümber aastas (10—15% toodangust). 1930 a. aeti õlideks pea samasuur hulk põlevkivi — 57 tuh. *tn*, millest saadi ümmarguselt 10 000 *tn* põlevkiviõli. Töötasid peamiselt riigi õlivabriku Kohtlas ja A/S. Eesti Kiviõli vabrik. Destillatsiooniproductidest valmistati põlevkiviõlist 1930 a.: fenolaati 506 *tn*, estobituumenit 476 *tn*, peale selle väiksemal määral muid. Bensiini, mille toodang kahel eelmisel aastal võrdus ümmarguselt 1 tuh. *tn*, 1930 a. ei valmistatud üldse; kuid põlevkivibensiini probleemi vastu ei puudu huvi, mida tõendab kahe bensiinivabriku ehituse alustamine 1930 a. lõpul. Kahel viimasel aastal on põlevkiviõli hakatud tarvitama kütteinena raudteeveduritel; 1929 a. tarvitati selleks põlevkiviõli 4 802 *tn*, 1930 a. 5 268 *tn*. Üldse tuleb hinnata põlevkivikaevanduste toodangu bruttoväärtust 1930 a. 2 276 tuh. *kr*, õlivabrikute toodangut 559 tuh. *kr* ja õlidestillendamise toodangut 115 tuh. *kr* peale.

Turbatööstuse toodang 1930 a. oli kõrge, samuti kui 1929 a. Pressturvast valmistati kokku 289 tuh. *m*³ (1929 a. 234 tuh. *m*³, 1928 a. 150 tuh. *m*³), 964 tuh. *kr* väärtuses. Kolmest riiklikust tööstusest Lavassaare tööstus 1930 a. oli rendil Sindi kaevanduse toodang oli riiklikkude omast suurem, vastupidiselt senisele. Kahe riikliku kaevanduse arvele langeb 1930 a. toodangust 107 tuh. *m*³ ja erakaevanduste arvele 182 tuh. *m*³. Peale küttureba valmistati väiksemal arvul ka aluspõhuturvast.

Fosforiiti kaevati välja 4 851 *tn*, sellest saadi pärast rikastamist ja jahvatamist 1 578

tn fosforiiti-põllurammu (1929 a. 2 117 *tn*, 1928 a. 1 772 *tn*).

Muudest mineraalloodusvaradest toodeti: tulekindlat savi 434 *tn* (1929 a. 202 *tn*, 1928 a. 364 *tn*), marmorit (kaltsiiti) 49 627 *tn* (1929 a. 35 223 *tn*, 1928 13 692 *tn*) ja kipsikivi 1 963 *tn* (1929 a. 8 033 *tn*, 1928 a. 7 982 *tn*).

Toodetud loodusvarade koguväärtus võrdub 3 440 tuh. *kr* (1929 a. 3 608 tuh. *kr*); sellest langeb makstud palgade arvele 2 301 tuh. *kr* ehk 67%.

Mineraalide ümbertöötamine. Tsemendivabrikute töötas ainult Port-Kunda vabrik, kuna Aseri vabrik seisab juba mitmendat aastat. Tsemendi toodang 1930 a. oli väiksem senisest paarikümne % võrra. Tsemendi väljavedu on järjekindlalt vähenenud, kuid sisetarvitus viimase kolme aasta jooksul oli võrdlemisi kõrge. Tsemendi mahutus siseturule aga võiks olla sellest võrnatult suurem, kui seni domineerivad ehitusematerjalid — puu, katuseplekk jne. asendata tsemendiga, millises suunas ka viimasel ajal on hakatud tegema kihutustööd.

Tsemendivabrikute toodang, sisse- ja väljavedu 1924—30 a. (tonnides br.)

	Toodang	Sissevedu	Väljavedu	1+2-3
	1	2	3	
1930	47 295	477	14 203	33 569
1929	61 859	98	23 627	39 212
1928	63 540	9	25 050	38 499
1927	52 200	58	38 791	13 467
1926	80 406	2 008	51 287	31 147
1925	66 360	209	41 205	27 364
1924	60 799	221	45 253	15 767

Viiest klaasivabrikust seisid 1930 a. „Eko“ õnesklaasi ja Väandra aknaklaasivabrik, tegevuses olid seega Järvakandi tahvelklaasivabrik ja kaks pudelite- ja klaasnõude vabrikut. Tahvelklaasi valmistamine on Järvakandi uue klaasivabriku valmimisega tõusnud enam kui kahekordseks, nii valmistati tahvelklaasi 1930 a. 474 142 *m*², 1929 a. 547 581 *m*² (1928 a. vaid 228 501 *m*², 1927 a. 188 046 *m*²). Ka on sellest peale tekkinud tahvelklaasi väljavedu. Veeti välja 1930 a. 284 833 *kg*, 1929 a. 806 692 *kg* ja 1928 a. 234 *kg* klaasi, seega 1930 a. oli klaasi väljaveole tunduvalt vähem soodus, kui eelmine. Tahvelklaas läks peamiselt Taani, Rootsi ja Inglisse. Klaaspudelite ja -nõude valmistamise alal valitses terav võistlus kolme vabriku vahel; varematal aastatel olid vabrikutele suureks toeks tellimised riigiviina pudelite peale; viimaste lõppemine vähendas turgu sedavõrt, et üks vabrikutest tegevuse pidi lõpetama. 1930 a. valmistati kahes järgijäänud vabrikus ümmarguselt 2,7 milj. tk. klaaspudeleid, -nõusid ja muud. Telliskivide valmistamise alal savitelliskividele on võistle-

jaiks tulnud silikaat- ja põlevkivituhakivid. Nende valmistamist 1927—30 a. näitavad alljärgnevad arvud:

	Savitellis- kivid	Silikaat- kivid	Põlevkivi- tuhakivid	Kokku
	(milj. tk.)			
1930	2,5	4,4	3,5	10,4
1929	8,4	4,2	1,2	13,8
1928	17,8	4,0	—	21,8
1927	13,0	2,5	—	15,5

Savitelliskivide valmistamine 1930 a. oli eriti väike, kuna kaks suuremat tehas — Loksa ja Sindi tehas — seisid.

Kustutamata lupja kahes suurtööstuse lubjatehases valmistati harilikul määral — ca 10 tuh. *tn*, kuid kipsivabrikute tegevus oli seniste aastate omast väiksem; nii valmistati mitmesugust kipsi 1930 a. 2,1 tuh. *tn*, 1929 a. 7,1 tuh. *tn*.

Metallitehaste tegevus näib suurelt olevat kujunenud kindlamailmeliseks, näidates ühtlasi väikest kasvutendentsi. 1930 a. oli metallitehaste tegevuses ümmarguselt 4100 isikut (1929 a. 4065), ning toodangu netoväärtus võrdus 4,0 milj. *kr* (1929 a. 4,8 milj. *kr*), arvamata kaasa raudteetehaste toodang. Töötajate arv oli kõrgeim 1924 ja 1925 a., kunas vabrikutel tellimisi oli Venest vedurite parandamise peale ja muid töid.

Keemiatööstuse rühma üldpilt on kujunenud hoopis teissuguseks, kui oli mõni aasta varem; nii on nimekirjast kadunud meie suurim keemiatehas Richard Mayer, tunnudvalt tagasi on läinud linaõli- ja värnitsavabrikute tegevus, ning tikuvabrikutest on jäänud töötama viiest ainult kaks, kusjuures toodang moodustab ainult veel 60% omaaegsest. Seevastu on tekkinud juure uued välja-vaaterikkad tööstuseharud — põlevkiviõlide vabrikud, kummi- ja kunstsarvetööstus.

Kummivabrikus valmistatavate kaupade nomenklatuur on tõusnud juba rohkearvuliseks, nii valmistas vabrik 1930 a. mitmesuguseid jalanõusid, kotsakaitseid, tallakummi, voolikuid, mängupalle ja mitmesuguseid tehnilisi tarbeid. Toodete koguväärtus 1930 a. võrdus ümmarguselt 175 tuh. *kr*, kusjuures tarvitati toorest kautšukki ja muid vajalisi materjale 71 tuh. *kr* väärtuses. Eelmise aastaga võrreldes on eriti suurenenud kummijalanõude (kingad, kalossid, botikud) valmistus; viimaseid valmistati 1930 a. ümmarguselt 20 tuh. paari, 13,6 tuh. paari vastu eelmisel aastal. Vabrikus leidis tööd läbisegi 45 isikut.

Kunstsarvetehases valmistati 236 *tn* kunstsarve (1929 a. — 148 *tn*), milleks tarvitati 950 *tn* toorest kodumaa kaseiini ning 43 *tn*

välismaalt sissetoodud kuiva kaseiini. Krediidi puudusel oldi sunnitud kaseiini vedama sisse välismaalt, kust võimaldati mõnekuuline krediit. Kunstsarve valmistamise alal oli tegevuses 1930 a. läbistikku 82 inimest.

Kunstsarve töötati ümber tualetitarveteks ja muudeks kaupadeks (kammid, kraed, nõöbid) kahes suuremas vabrikus; kokku valmistati 1,0 milj. tk. kamme ja kraesid, 1,7 milj. tk. nõöpe, peale selle 87 tuh. tk. pandlaid, sulepääid ja muud; vabrikud tarvitasid ümmarguselt 60 *tn* kunstsarve, peale selle tselluloidi ja muud kokku 81 tuh. *kr* väärtuses (siin on arvestamata kolme väiksema nõöbivabrikute toodang).

Tuletiku vabrikute toodang oli kõrgeim 1925 a., mil valmistati 207 milj. toosi. 1930 a. toodang võrdus 119 milj. toosile; välja-veoks läks 90 milj. ja sisetarvituseks 38 milj. toosi. Aktsiisivalitsuse andmete järgi on tikumonopoli sisseadmise sisetarvitus umbes 50% vähenenud. Andmeid toodangu ja töötanud isikute arvu kohta tikutööstuses toome järgnevas tabelis:

Tikuvabrikute tegevus 1924—30 a.

	Töötanud isikute arv	Toodang	Väljavedu	Müüdi
				sisemaale
milj. toosi				
1930	244	119,5	90,1	37,7
1929	295	132,3	112,5	29,9
1928	361	131,0	89,3	29,2
1927	579	176,0	121,1	54,5
1926	631	166,7	119,0	53,1
1925	1 050	207,0	118,4	83,6
1924	753	122,9	55,4	60,5

Toornaha ümbertöötamise alal oli tegevuses 8 vabrikut, valmistati 2962 tuh. *kr* väärtuses tallanahka, 792 tuh. *kr* väärtuses päälisnahka ja 698 tuh. *kr* väärtuses muud mitmesugust nahka. Tegevuse vähendamise tagajärjel jäid 1930 a. suurtööstuse nimekirjast välja I Eesti kroomnaha vabrik ja nahavabrik „Viro“. Rühma tegevus 1930 a. näitab väikest tagasiminekut; nii vähenes töötajate arv rühmas 380 pealt 1929 a. 333 peale 1930 a.; rühmas A, kuhu kuulus kolm suuremat nahavabrikut — „Union“, „Eestimaa“ ja „Sakala“, vähenes töötajate arv 255 pealt 1929 a. 231 peale 1930 a. Toodetud valmisnahkade väärtus 1930 a. oli ümmarguselt 10% võrra väiksem eelmise aasta omast.

Tekstiiltööstuse rühma töötajate arv on läinud 1929 a. võrreldes 7% võrra tagasi, selle põhjuseks on peamiselt puuvillariide kudumisvabriku „Tekstili“, milles 1929 a. töötas 550 isiku ümber, seisumajäämine, osalt ka tegevuse vähenemine toorlinatööstuses; ka puuvillavabrikute ja kalevivabrikute töötajate arv on veidi vähenenud, kuigi vii-

maste, s. o., kalevivabrikute toodangu arvude järgi tegevuse tagasiminekut ei saa väita. Osas rühmadest aga seevastu suurenes töötajate arv; nii oli linaketrase- ja kudumisvabrikute töötajate arv 1930 a. 2 092, 1923 vastu 1929 a.; tunduvalt suurenes tegevus ka puuvillariide ümbertöötamise alal; nii töötati Sindi kalevivabriku puuvillariide ümbertöötamise osakonnas 1930 a. ümber kodumaa puuvillavabrikute riidet 6,1 milj. m, eelmise aasta 3,7 milj. m vastu. Töötajate arvu liikumise kohta tähtsamates tekstiilitööstuseharudes annab pildi alltoodud tabel.

Töötajate arvu liikumise tekstiilitööstuse tähtsamates harudes 1925—30 a. (Suurtööstus).

	1930	1929	1928	1927	1926	1925
Puuvillavabrikud	4808	4969	5257	5042	5046	4850
Puuvillariide kudumisvabrikud	134	644	540	295	196	158
Puuvillariide ümbertöötamine	450	346	258	194	191	185
Kalevivabrikud	1420	1592	1736	1627	1615	1638
Toorina ümbertöötamine	15	56	85	60	117	114
Linaketrase- ja kudumisvabrikud	2092	1923	1372	1470	1497	1220

Kreenholmi ja Balti puuvillavabriku ketrusosakondades valmistati 4828 tn puuvillalõnga (1929 a. 5 124 tn), arvatud ühes ka lõng, mis läks riidevalmistamiseks, ning kudumisosakondades 22 260 tuh. m riidet (1929 a. 22 762 tuh. m). Eelnimetatud lõngast läks müügile 2 075 tn, mis teeb kogu valmistatud lõngast 45,5%; viimane suhtarv on aastate järgi kasvanud ning võrdus 1928 a. 30,5%, 1929 a. 39,5%. Lõnga müük üldiselt on näidanud pidevat kasvu tendentsi, tõus oli 1925 a. kuni 1930 a. ümmarguselt 60%. Müüdüd lõngast 75—80% läks välismaale, kusjuures müügi igaaastane suurenemine sündis väljaveetud osa arvel; müük siseturu vajadusteks kõikus 1925—30 a. 320—450 tn vahel aastas, olles ilma erilisel suure kasvu tendentsita. Välismaale müüdi lõnga 1925 a. 974 tn, 1930 a. 1 640 tn, müllised arvud näitavad suurenemist ümmarguselt 70% suuruses. Riidemüügi kohta näitavad vabrikute andmed, et välismaale müüdüd osa moodustab umbes 60% riide üldisest müügist, kõikumisega mõne % võrra üles- ehk allapoole, kusjuures siseturule müüdüd hulk oli aastate järgi võrdlemisi püsiva suurusega (veidi üle 10 milj. m aastas); väljaveo osa suurus aastate järgi kõikus rohkem. 1930 a. müüdi siseturule 10,1 milj. m ja välis- turule 12,2 milj. m. Toodangu koguväärtus 1930 a. hindade languse tagajärjel on võrdle- misi palju lüüdnud tagasi; kuna hinnad lange- sid ka toorainete osas, siis toodangu netto- väärtus näitab eelmise aastaga võrreldes vä- henemist ümmarguselt ainult 200 tuh. kr, ehk 3% võrra, mis ligikaudu vastab töötajate arvu vähenemisele samal ajal.

Puuvillavabrikute toodang 1925—30 a.

	Puuvillavabri- kute ketrus- osakondade toodang (tn)	Sellest müügiks (tn)	Kudumis- osakondade toodang (1000 m.)
1930	4 828	2 075	22 260
1929	5 124	2 007	22 762
1928	4 630	1 437	27 600
1927	5 278	1 637	26 329
1926	3 936	1 223	25 252
1925	4 893	1 298	25 110

Andmeid toodangu suuruse kohta kale- vi- ja linavabrikutes näitavad lisatud tabelid.

Linaketrase- ja kudumisvabrikute ning kalevivabrikute toodang 1926—30 a.

	Kalev (tuh. m.)	Linanerlie (tuh. m.)	Džutritie (tuh. m.)	Džandist kõid (tuh. tk.)
1930	442	1 462	4 804	635
1929	329	1 920	4 911	737
1928	448	1 114	1 309	613
1927	370	1 480	1 686	587
1926	364	1 347	1 476	336

Edusamme on teinud kunstiidiika- u- pade valmistus. 1930 a. töötas kunstiidi ümber neli vabrikut; A/S. Rauaniit, A/S. O. Kilgas, A/S. „Vill“ ja K-m. Tekla; esimesed kolm, kuna valmistavad peaaesjalikult mitme- suguseid riitusesemeid (pesu, sokid, paelad, kaekasidemed jne.) on vaadeldud kehakatte- ja pudukaupade rühmas. Peale mitmesuguste tualetitarvete valmistavad vabrikud ka kunsti- siidiriidet. 1930 a. valmistati kunstiidiiriidet kõiges neljas vabrikus kokku 473 363 m, 1 556 889 kr väärtuses, mis moodustab aga ai- nult ühe osa kõigist kunstiidiidist valmistatud kaupadest. Üldist kunstiidiikaupade hulka aga on raske teha kindlaks, kuna selleks kunstiidiidist paelad, sukad jne. tuleksid eral- dada nimekirjas villaste, puuvillaste jne. sa- malaadiliste kaupade hulgast, mis seni ei ole läinud korda. Üldettekujutuse annab kunsti- siidi tarvituse suurus: 1930 a. tarvitati kunsti- siidi nii riide kui pudukaupade valmistami- seks kokku 55 527 kg, 697 724 kr väärtuses.

Puutööstuse rühma tegevus seisib üld- diselt 1929 a. kõrgusel. Saeveskite toodang, mis 1927 ja 1928 a. oli erakorraliselt kõrge, on 1929 ja 1930 a. tõmbunud tagasi oma harili- kuma normi — 44—46 tuh. std.*) juure. Vi- neeri-, niidipooli- ja puutöökodade toodang 1930 a. on võrdlemisi tähtsusetul määral eelmise aasta omast kõrgem, kuigi toodangu väärtus oli hindade languse tagajärjel eelmise a. omast veidi väiksem. 1930 a. valmistati vineeri ja vineerkaupu 4 771 tuh. kr väärtuses, mööblit, aknaid, uksi, pakk-kaste ja muud 1 289 tuh. kr väärtuses (sellest mööbel 787 tuh. kr, pakk- kastid 404 tuh. kr); niidipooli 139 tuh. kr, või-

*) Ainult suurtööstuse saeveskite toodang.

tünne 85 tuh. *kr*, tikutraati 45 tuh. *kr* väärtuses, peale selle muid puukaupu. Puutööstuse rühma nettotoodang võrdub ümmarguselt 4 400 *kr* (eelmisel a. 4 200 *kr*).

Paberivabrikute toodang kuni 1930 a. (Tonnides).

	Paber	Tselluloos	Puumass ¹⁾
1930	34 996	56 253	17 682
1929	33 683	50 205	17 626
1928	35 735	40 310	21 570
1927	34 712	25 882	19 553
1926	37 950	14 100	18 322
1925	38 370	16 268	18 920
1924	29 805	13 339	15 865
1923	25 984	9 625	9 362
1922	25 557	7 281	11 097
1921	16 951	5 274	5 355
1920	12 344	3 215	5 183
Enne sõda	35 500	11 100	7 700

Paberitööstuse rühma kokkuvõttearvud on paari %-di võrra suuremad 1929 a. omadest, 1930 a. valmistati 34 996 *tn* paberit, (1929 a. 33 683 *tn*), 56 253 *tn* tselluloosi (1929 a. 50 205 *tn*) ja 17 682 *tn* puumassi (1929 a. 17 626 *tn*), kusjuures valmistatud tselluloosist tarvitati paberivalmistamisel 14 714 *tn* ning välja veeti 40 489 *tn*. Kuigi ka puumassi veidi veeti välja, tuli samal ajal välismaalt vedada sisse pleegitatud puumassi, mille tagajärjel võib lugeda, et puumassi valmistus kokkuvõttes väljaveoks ülejääki ei anna. Üksikutest paberisortidest valmistati rotatsioonipaberit 15,0 tuh. *tn*, trüki- ja kontseptpaberit 9,0 tuh. *tn*, sulfiitpaberit 2,0 tuh. *tn*, kirjutuspaberit 1,0 tuh. *tn*; peale selle 5,4 tuh. *tn* muud mitmesugust paberit. Paberisortide valmistamise omavaheline suhe on jäänud endiseks.

Toidu- ja maitseainete rühm on oma suuruselt aastate järgi olnud võrdlemisi stabiilne. Tähtsamateks tegevuseharudeks ses rühmas on tubakatööstus (752 töötajaga 1930 a.), šokoladi- ja kompvekitööstus (614), jahu- ja leivatööstus (392) ja õlletööstus (252); väiksematest tööstuseharudest kuuluvad siia taimevõi- (56), tärklise- (42), likööride- ja napside- (51), pärimistööstus (33) ja mõned muud.

Suurtööstusse kuuluvates jahuveskites (siia kuulusid A/S. „Rotermanni tehased“, „Ilmarine“, „Ceres“ ja „Lignum“; peale selle M. Judeikin'i, Karlova ja Univeri lauvabrikute juures kõrvalharuna tegutsevad jahuveskid) jahvatati 1930 a. üldse 56 896 *tn* teravilja, sellest 33 567 *tn* rukist, 20 671 *tn* nisu, 275 *tn* otri ja 2 383 *tn* teadmata vilja. Kuna arvestuste järgi rukist aasta jooksul üldse tarvitati 198 000 *tn* ning nisu 59 800 *tn*, selgub, et ümmarguselt 17% tarvitatud rukist ja 35% nisust jahvatati läbi suurtööstusse kuuluvates veskites.

¹⁾ Arvatud ühes keskistööstus.

Šokoladi- ja kompvektivabrikute toodang 1930 a. oli:

	Suurtööstusettevõtted	Keskistööstusettevõtted (5–19 töötajaga)
Karamell ja monpansjee	1 512 672 kg	174 218 kg
Šokoladi tooted	779 918 „	48 629 „
Sellest šokolad tahvlites	452 561 „	— „
Biskviit	166 479 „	7 000 „
Muud	75 680 „	10 331 „
Kokku	2 534 749 „	240 178 „

Üldpildiks puudub väiksemate ettevõtete toodang, mis aga ei saa olla eriti suur. Suhkru tarvitust šokoladi ja kompvektivabrikutes võib ligikaudu hinnata 1,1–1,3 tuh. *tn* peale aastas (suhkru aastane sissevedu — ca 30 tuh. *tn*). Šokoladi toodetest viimasel aastal läks ligikorda 30% välismaale (1930 a. 285 368 *kg*, 1929 a. 121 788 *kg*); kompvekkide väljavedu aga oli võrdlemisi vähene; nii veeti 1930 a. kompvekke välja 40 297 *kg*, 1929 a. 9 676 *kg*. Välja veeti maiustusi peaaesjalikult Inglisse (šokolad) ja Ameerikasse (kompvekid).

Õllevabrikute toodang on järjekindlalt lüüdnud tagasi juba 1925 a. saadik, nagu näha järgnevast:

Õllevabrikute toodang 1922–30 a.

1930 — 69 000 hl
1929 — 85 968 „
1928 — 93 000 „
1927 — 88 553 „
1926 — 87 938 „
1925 — 123 051 „
1924 — 118 285 „
1923 — 105 414 „
1922 — 69 700 „

Valmistatud tubakatoodete väärtust (fr. vabrik) võib hinnata ümmarguselt 10 850 tuh. *kr* peale, millisest summast riik sai aktiivsi kujul 3 442 tuh. *kr*.

Tobakavabrikute toodang 1923–30 a.

	Tubak (kg)	Paberossid (1000 tk.)	Sigarid (1000 tk.)
1930	222 404	1 118 536	75
1929	259 562	1 109 950	145
1928	238 931	1 093 545	228
1927	250 570	1 025 524	—
1926	293 887	832 429	—
1925	299 986	973 689	—
1924	420 392	667 910	—
1923	444 241	665 217	12

Nagu toodud arvudest näha, suureneb veidi paberosside tarvitust, ning väheneb valmistubaka tarvitust. Tubakasaaduste kogutarvitust, siin arvatud nii paberossid, sigarid kui tubak, võib ümberarvatult hinnata umbes 1,5 miljardile paberossile; aastate järgi tarvi-

SUURTÖÖSTUSE TOODANG JA MATERJALIDE TARVITAMINE VÄÄRTUSE JÄRGI 1930 a. (kroonides).

4.

		Kogu suurtööstus (ettev. 20 ja rohkem tööt.) Total pour le grandes entreprises (20 et plus travailleurs)						
	Ettevõtte arv mille kohta andmed käirvad	Töötajad ist- kute arv (keskm. aastase)	Valmistatud kaupade väärtus	Saadud tööstus- ja klientide materjalide ümber- töötamise eest	Müüdnud elektrivool	Tärv. materjal		
						Üldse	Sellest	
							Külite- ained	Välis- saadud elektrivool
			1	2	3	4		
I. Murrud ja kaevandused—Industries extractives	16	2 769	3 439 661	—	—	267 995	28 895	36 141
Põlevkivikaevandused—Carrières de schiste combustible	5	1 072	2 276 255	—	—	228 242	4 692	—
Turbatööstused—Tourbières	8	609	964 282	—	—	64 254	24 308	36 141
Fosforiidikaevandused—Carrières de phosphate	1	38	73 756	—	—	—	—	—
Marmorikaevandused—Carrières de marbre	1	141	120 718	—	—	—	—	—
Kipsikaevandused—Carrières de plâtre	1	9	4 650	—	—	499	—	—
II. Mineralide ümbertöötamine—Ind. des pierres et des terres	15	1 207	3 620 279	5 240	34 050	1 585 833	641 644	2 546
Tsemendivabrikud—Fab. de ciment	1	544	1 509 448	—	34 050	685 207	244 630	—
Telliskivi- ja savitööstus—Fab. de briques	7	196	560 442	5 240	—	155 448	72 798	2 546
Klaasitööstus—Fab. de verre	3	353	1 229 919	—	—	618 029	237 246	—
Lubjatööstus—Fab. de chaux	2	58	209 530	—	—	71 104	68 638	—
Kipsitööstus—Fab. de plâtre	1	31	67 940	—	—	49 700	17 789	—
Kiviraunisetööstus—Faiile des pierres	1	25	49 000	—	—	17 345	543	—
III. Metallitööstus—Ind. des métaux	33	2 667	5 184 232	1 906 461	3 021	2 174 327	264 102	67 369
Laevatehased—Chantiers de construction navale	2	629	297 950	1 451 597	2 715	392 381	48 315	90
Masinaehit. ja metallitehased—Usines de travail des métaux et de constr. mécanique	19	1 383	3 086 096	348 838	806	1 066 714	192 994	29 259
Vagunitehased—Construction de wagons	1	53	13 350	459	—	10 783	1 139	1 850
Elektrimasin. ja aparaat. teh.—Constr. de machin. et appar. électriq.	2	147	309 555	—	—	124 496	5 891	7 545
Telefonitehased—Fab. d'appareils téléphoniques	1	182	545 332	—	—	160 171	3 159	9 570
Kaalutehased—Fab. de balances et baseules	1	33	69 302	10 221	—	14 000	841	166
Vooditehased—Fab. de fers en fer	1	35	93 095	—	—	27 609	1 158	771
Naelatehased—Fab. de cious	2	54	422 062	9 423	—	262 904	7 254	12 817
Plekk-kaupade tehased—Fab. d'articles en ferblanc	2	70	238 565	2 266	—	120 853	2 999	2 238
Kullasepatöökojad—Orfèvres	2	81	108 993	33 643	—	64 416	382	3 063
IV. Keemiatööstus—Industrie chimique	11	576	3 870 400	—	80 485	1 686 934	64 873	20 599
Keemiatehased ja laboratooriumid—Ateliers chimiques	3	86	274 162	—	—	107 267	4 352	1 184
Tuletikvabrikud—Fab. d'allumettes	2	244	1 284 000	—	—	483 610	8 000	5 580
Lüümi- ja kondiitortööstus—Fab. de colle et de poudre d'os	1	35	252 469	—	—	182 587	31 364	—
Linaõli- ja väruliseatööstus—Fab. d'huile de lin et de vernis	1	25	559 146	—	—	332 757	1 848	421
Põlevkiviõli vabrikud—Fab. d'huile de schiste combustible	2	84	589 711	—	80 485	318 519	—	—
Ümbertöötamine—Distill. d'huile de schiste comb.	2	84	115 839	—	—	58 864	—	—
Kummi ja kunstisavetööstus—Ind. de caoutchouc et corne art.	2	127	895 529	—	—	392 330	19 309	13 414
V. Nahatööstus—Industr. des cuirs et peaux	8	359	4 470 270	10 257	—	3 163 987	70 457	7 079
Toornaha ümbertöötamine—Tanneries	7	333	4 449 759	10 257	—	3 153 687	70 457	6 779
Nahakaupade valmistamine—Fab. d'articles en cuir	1	26	20 511	—	—	10 300	—	309
VI. Tekstiilitööstus—Industrie textile	9	4 106	24 910 032	1 435 492	58 233	15 424 830	746 398	7 047
Puuvillavabrikud—Filature et tissage de coton	2	4 803	15 521 103	38 481	58 233	9 441 417	216 824	—
Puuvillartide kudumivabrikud—Fab. de colonnades	3	134	641 269	—	—	454 449	3 995	1 811
Puuvillartide ümbertöötamine—Apprêt de colonnades	3	450	3 956 824	836 430	—	2 391 754	327 846	—
Kalevivabrikud—Fab. de draps	1	420	—	—	—	—	—	—
Villavabrikud—Cardage et filature de laine	1	24	133 060	37 497	—	88 685	8 620	1 362
Niidivabrikud—Fab. de fils à coudre	1	41	323 805	—	—	251 229	—	—
Linaketrus- ja kudumivabrikud—Filature et tissage de lin	5	2 075	3 982 010	410 826	—	2 553 240	170 191	1 193
Masinarühm. ja veevõllkute tööstus—Fab. de courroies pour machines et de tuyaux d'arrosage	1	19	60 300	—	—	29 150	876	1 706
Kõie- ja nõõrivabrikud—Corderies	1	72	291 655	4 130	—	181 370	7 540	856
Riidevärimitööstus—Ateliers de teinture	3	68	—	108 128	—	30 526	10 508	287
VII. Puutööstus—Industrie du bois	65	3 706	10 431 033	440 233	4 976	6 483 378	7 238	27 489
Vineeri- ja vineerkaup. tööst.—Fab. de bois de placage	1	—	4 771 000	—	—	—	—	—
Mööbli- ja puutööstusvabrikud—Fab. de meubles et de charp.	11	2 074	1 289 107	—	4 976	3 718 750	3 637	22 890
Niidipoolivabrikud—Fab. de bobines	1	26	188 713	—	—	—	—	—
Võitünni- ja vaaditööstus—Ateliers de tonnellerie	1	26	85 053	—	—	62 403	—	—
Laavavabrikud—Séries	50	1 546	4 014 818	440 233	—	2 627 279	1 139	3 354
Tikutraaditööstus—Fab. de bois d'allumettes	1	17	44 907	—	—	24 443	2 372	138
Korgivabrikud—Fab. d'articles en liège	1	22	50 000	—	—	40 974	90	68 1
Sportriistatööstus—Fab. d'articles de sport	1	21	37 435	—	—	9 529	—	923
VIII. Paberitööstus—Industrie de papier	12	2 337	19 533 906	672	—	12 107 300	1 399 819	3 045
Paberivabrikud—Fab. de papier	7	2 185	10 381 300	—	—	12 013 108	1 398 682	1 023
Tselluloosi ja puumassivabrikud—Fab. de pâte de bois et de cellul.	5	152	232 612	672	—	94 102	1 157	2 020
Paberikaupade vabrikud—Fab. d'articles en papier	5	152	232 612	—	—	94 102	1 157	2 020
IX. Polügraafitööstus—Industrie polygraphique	23	1 317	—	3 641 434	—	1 079 496	29 651	68 043
X. Toidu- ja maitseainete ümbertöötamine—Industrie de l'alimental.	32	2 263	20 301 304	240 906	—	11 673 729	328 695	73 651
Jahuveskid—Fab. de farine	4	392	3 252 060	174 184	—	3 973 893	114 071	23 798
Leivatööstus—Fab. de pain	1	23	1 144 898	5 876	—	—	—	—
Pagari- ja kondiitritööstus—Boulangeries et pâtisseries	1	23	80 000	—	—	49 549	2 440	93 1
Sokoladi- ja kompekkitööstus—Fab. de chocolat et de bomb.	9	614	2 861 122	—	—	1 776 935	50 603	13 912
Taimevõi- ja õlitööstus—Fab. de beurre végétal	1	56	874 520	—	—	887 340	11 200	2 240
Tärklisetööstus—Fab. d'amidon	2	42	381 760	—	—	234 747	14 617	416
Pärmivabrikud—Fab. de levure	1	39	330 922	60 846	—	132 598	44 012	2 207
Piiritusepubastuse vabrikud—Raffinerie d'alcool	1	26	—	—	—	—	—	—
Õllevabrikud—Fab. de bière	5	251	1 968 356	—	—	507 460	75 796	11 023
Veini ja kohvitööstus—Fab. de vins et de café	2	51	270 560	—	—	120 892	6 575	192
Karastusjookide tööstus—Fab. de boissons rafraîchiss.	1	23	61 000	—	—	29 537	900	1 512
Tubakatööstus—Fab. de tabac	5	752	9 176 108	—	—	3 980 778	8 478	17 415
XI. Kehakatte ja pudukaupade tööstus—Confec. de vêlem. et fab. de merc.	14	1 325	5 692 525	126 157	—	3 135 624	53 809	58 873
Riietuseemete ja pudukaupad. tööstus—Conf. de vêlem. et f. de merc.	6	772	2 833 236	57 229	—	1 200 381	38 465	39 948
Jalanõude valmistus ja parandus—Fab. de chaussures	5	423	2 413 840	62 928	—	1 751 700	8 338	12 479
Vilditööstus—Fab. de feutre	1	9	59 611	—	—	20 095	4 258	15 1
Nõõbi- ja kammitööstus—Fab. de boutons et de peignes	2	121	336 838	—	—	166 468	2 755	12 48 1
XIII. Elektril- ja gaasijaamad—Usines élect. et à gaz	7	694	371 382	—	2 733 487	866 652	852 866	4 023
Elektrijaamad—Usines électriques	5	489	—	—	2 733 487	692 938	691 115	3 603
Gaasivabrikud—Usines à gaz d'éclairage	2	205	371 382	—	—	173 689	171 751	420
Üldse—Gr. total	256	23 326	101 825 024	7 800 852	2 914 252	59 873 085	4 488 477	375 910

PRODUCTION des GRANDES ENTREPRISES INDUSTRIELLES et la VALEUR des MATIÈRES PREM. EMPLOYÉES en 1930 (en kr.).

				Sellest rühm. A (ettev. 50 ja rohk. tööt.) Dont groupe A (entrepr. ayant 50 et plus travail.)									
Netto-toodang	Tööandmist- kritele maksud palk	Tööanduste arv tööstus- alal	N. des entrepri- ses ayant plus de 50 employés	Nombre des travailleurs dans ces en- treprises	Valeur brute des marchan- dises fabri- quées	Somme tot. par la transfor- mation de ma- tières premi- ères non appar- tenant aux entreprises	Vente de l'éner- gie électrique	Matières prem. employées			Production nette	Gains de la main d'oeuvre	N. des heures du travail des ouvriers
								Total	Dont				
									Com- bus- tibles	Énergie électrique reçue en kilowatts			
1-2+3-4					1	2	3	4			1-2+3-4		
3 151 666	2 300 926	5 587 517	14	2 722	3 361 255	—	—	287 496	28 895	36 141	3 073 759	2 270 111	5 507 760
2 053 013	1 667 975	3 943 391	5	1 972	2 276 255	—	—	223 242	4 592	36 141	2 053 013	1 667 975	3 943 391
900 028	517 587	1 312 478	8	609	964 282	—	—	64 254	24 303	—	900 028	517 587	1 312 478
73 756	27 048	57 153	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
120 718	84 549	251 891	1	141	120 718	—	—	—	—	—	120 718	84 549	251 891
4 151	3 767	22 604	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2 073 736	905 915	2 486 547	5	953	2 878 721	—	34 050	1 337 978	510 938	—	1 574 793	733 510	1 987 265
853 281	401 506	1 077 620	1	544	1 509 448	—	34 050	685 207	244 630	—	853 281	401 506	1 077 620
410 234	154 718	427 079	1	56	139 354	—	—	39 742	29 082	—	410 234	154 718	427 079
616 890	287 073	793 022	3	353	1 229 919	—	—	618 029	237 246	—	616 890	287 073	793 022
136 426	32 183	107 062	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24 240	12 159	80 879	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26 655	18 296	50 891	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4 919 387	2 495 039	5 193 202	12	2 023	3 745 369	1 735 851	3 021	1 432 729	223 527	38 396	4 051 512	2 026 415	3 905 114
1 419 881	750 596	1 286 564	1	595	297 950	1 361 000	2 715	302 796	47 860	—	1 358 869	717 292	1 217 858
2 378 528	1 197 681	2 741 490	6	985	2 366 086	288 469	306	713 008	163 074	15 758	1 941 835	932 102	1 915 273
3 020	42 777	55 218	1	53	13 350	453	—	10 738	1 139	1 850	3 020	42 777	55 218
185 059	120 514	216 019	1	100	270 000	—	—	111 972	5 691	7 381	158 028	95 818	141 816
385 161	159 861	351 140	1	182	545 332	—	—	160 171	3 189	9 570	385 161	159 861	351 140
65 523	33 159	64 452	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
65 426	29 718	70 131	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
168 571	58 208	88 052	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
119 998	55 102	136 912	1	58	177 318	2 286	—	80 569	2 674	1 344	99 035	42 769	98 822
128 220	58 973	184 224	1	55	75 833	83 643	—	55 430	—	2 493	105 546	36 290	124 987
2 063 951	524 678	1 081 583	6	455	2 784 623	—	80 485	1 253 323	27 309	18 994	1 611 785	429 414	835 314
106 895	49 120	131 833	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
810 390	200 719	440 084	2	244	1 294 000	—	—	483 610	8 000	5 580	810 390	200 719	440 084
119 882	28 741	65 410	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
225 389	17 403	49 972	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
301 677	112 735	121 243	2	84	539 711	—	80 485	318 519	—	—	301 677	112 725	121 243
56 525	—	—	—	—	115 389	—	—	58 864	—	—	56 525	—	—
443 198	115 970	278 987	2	127	835 523	—	—	392 330	19 309	13 414	443 198	115 970	278 987
1 316 540	340 418	694 416	3	231	3 798 008	—	—	2 705 118	57 077	4 902	1 092 890	250 148	452 470
1 806 329	335 245	649 790	3	231	3 798 008	—	—	2 705 118	57 077	4 902	1 092 890	250 148	452 470
10 211	5 173	44 626	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10 978 927	5 169 578	18 013 685	13	8 923	24 266 971	1 288 867	58 233	14 925 160	725 503	656	10 688 911	5 031 301	17 696 533
6 176 400	2 577 837	9 369 390	2	4 903	15 521 103	38 481	58 233	9 441 417	216 824	—	6 176 400	2 577 837	9 369 390
186 820	81 099	246 953	2	103	515 373	—	—	354 379	3 102	—	186 820	81 099	246 953
2 400 500	258 211	982 476	3	450	3 356 824	895 430	—	2 391 754	327 840	—	2 400 500	258 211	982 476
51 862	15 774	43 337	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
72 576	36 426	64 404	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 836 602	1 123 261	4 298 213	5	2 075	3 982 016	410 826	—	2 566 240	170 191	1 195	1 836 602	1 123 261	4 298 213
31 150	12 818	20 926	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
114 415	67 995	145 736	1	72	291 655	4 130	—	181 370	7 540	686	114 415	67 995	145 736
76 602	52 322	124 411	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4 392 864	3 107 847	7 910 219	21	2 747	7 419 523	236 254	4 976	4 609 117	—	9 255	3 051 636	2 421 500	6 184 649
2 485 046	2 011 769	4 112 114	3	1 843	4 771 000	—	—	4 771 000	—	—	2 485 046	2 011 769	4 112 114
22 650	17 063	34 083	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 827 772	1 043 972	3 649 948	18	904	1 793 906	236 254	—	1 171 971	—	1 301	1 827 772	1 043 972	3 649 948
20 464	9 599	26 771	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9 028	9 363	50 221	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27 906	16 087	87 082	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7 427 278	2 436 049	5 568 126	5	2 142	19 242 444	—	—	11 980 843	1 396 726	1 025	7 261 601	2 297 493	5 187 928
7 288 096	2 385 818	5 298 512	4	1 993	10 381 300	—	—	11 980 843	1 396 726	1 025	7 288 096	2 298 365	4 848 602
189 182	100 231	269 614	1	149	8 861 144	—	—	—	—	—	189 182	100 231	269 614
2 561 938	1 416 184	2 563 621	7	883	—	2 900 080	—	807 843	23 096	52 968	2 092 237	1 064 226	1 656 077
8 863 481	1 743 923	4 126 089	13	1 641	17 569 188	171 537	—	10 252 494	219 039	52 276	7 488 231	1 349 544	3 245 887
603 125	346 412	744 347	2	320	3 090 831	171 537	—	3 730 325	103 550	16 535	577 893	294 373	614 523
30 451	12 585	28 388	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
884 187	365 084	1 109 550	4	434	2 012 420	—	—	1 337 812	33 723	10 732	674 608	276 121	818 880
107 180	55 357	74 709	1	56	974 620	—	—	867 340	11 200	2 240	107 180	55 357	74 709
147 013	31 090	64 146	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
259 170	33 564	40 788	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 460 896	238 569	400 210	2	158	1 457 595	—	—	370 245	62 970	6 000	1 087 350	168 687	324 495
149 868	38 930	34 393	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
31 463	18 595	38 353	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5 195 328	574 677	1 442 447	4	718	8 987 972	—	—	3 946 772	7 846	16 769	5 041 200	560 006	1 413 280
2 674 053	994 641	2 397 198	6	1 127	5 325 164	—	—	2 924 112	46 698	54 355	2 423 869	854 578	2 074 714
1 740 104	536 669	1 437 544	3	678	2 838 236	—	—	1 178 441	36 545	33 948	1 077 612	495 762	1 301 239
724 568	405 361	742 845	2	349	2 204 557	—	—	1 600 831	7 640	9 991	603 726	320 958	611 098
39 518	5 455	17 952	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
169 870	47 156	198 913	1	100	287 371	—	—	144 840	2 513	10 516	142 531	37 856	162 382
2 238 217	850 357	1 093 086	4	595	247 076	—	2 259 250	641 771	629 527	2 978	1 864 555	747 753	883 301
2 040 504	597 708	788 296	3	427	—	—	2 259 250	538 030	526 786	2 979	1 721 220	538 590	628 596
187 713	252 649	306 787	1	168	247 076	—	—	103 741	102 741	—	143 335	219 163	254 715
52 667 043	22 285 605	56 715 331	109	24 442	90 638 342	6 355 406	2 440 015	53 157 984	3 888 385	273 172			

Mõõtmik Unité de mesure	1929	1930	1929	1930
A. Murrud ja kaevandused <i>Industries extractives</i>				
tn	497 955	517 653	Põlevikivaevandused — Carrières de schiste combustible:	
"	298 908	355 638	Põlevikivi — Schiste combustible de Pélat	
"	201 037	161 995	Sellest — Dont: rükkikud — carrières de Pélat	
"	57 481	61 897	ent — carrières privées	
"	10 066	11 112	Põlevikivõli vabrikud — Fab. d'huile de schiste combustible:	
"	157	290	Põlevikivõli ümbertöötlatud — Schiste combustible empl.	
"	57	865	Saadud toorõli — Huile de schiste combustible	
"	—	87	Põlevikivõli ümbertöötamine — Distill. d'huile de schiste combustible:	
"	21	910	Valmistatud:	
"	506	751	Raaskõli	
"	26	86	Kergeõli	
"	476	512	Mootornõia	
"	39	76	Märdeõli	
"	8	4	Bensin	
"	66	55	Tõuslaad	
"	—	—	Estotkarbolineum	
"	—	—	Estotkarbolineum	
"	—	—	Estotkarbolineum	
"	—	—	Asfalt	
"	—	—	Asfalt-lakk	
"	—	—	Katuselakk	
"	—	—	Pägi	
B. Ümbertöötav tööstus <i>Industrie de la transformation.</i>				
m ³	289 527	294 000	Turbatööstused — Tourbières:	
"	107 077	157 000	Pressitud — Tourbe comprimée	
"	182 450	77 000	Sellest — Dont: rükkikud — industries de Pélat	
tn	4 851	8 362	Fosforiidikaevandused — Carrières de phosphates:	
"	1 578	2 117	Fosforiit — Phosphate	
"	493	202	Sellest saadud:	
"	49 627	35 223	Rikastatud ja jahvatatud fosforiit — Phosphates	
"	1 904	8 093	neutres	
"	—	—	Tulekindla savi — Extraction de terre réfract.	
"	—	—	Tulekindel savi — Terre réfractaire	
"	—	—	Marmor (kalsiid-) kaevandused — Carrières de marbre:	
"	—	—	Marmor ja dolomiit — Marbre	
"	—	—	Kipsikaevandused — Carrières de plâtre:	
"	—	—	Kipsikivi — Plâtre	
II. Määrateldud ühikud — Industries des terres et des pierres.				
tonneau	282 750	343 002	Tsemenditööstus — Fab. de ciment:	
tn	56 852	75 900	Valmistatud — Produits fabriqués:	
"	5 416	6 509	Portland-sement — Ciment de Portland	
"	1 289	1 762	Tarvilatud — Matières premières employées:	
"	58 317	84 442	Pakkivi — Pierre calcaire	
"	—	—	Savi — Argile	
"	—	—	Kips — Plâtre	
"	—	—	Põlevikivi — Schiste combustible	
"	—	—	Klaasitööstus — Fab. de verre:	
"	—	—	Valmistatud — produits fabriqués:	
"	—	—	Aknaklasid — Verre à vitres	
"	—	—	Teemenditööstus — Fab. de ciment:	
"	—	—	Valmistatud — Produits fabriqués:	
"	—	—	Portland-sement — Ciment de Portland	
"	—	—	Tarvilatud — Matières premières employées:	
"	—	—	Pakkivi — Pierre calcaire	
"	—	—	Savi — Argile	
"	—	—	Kips — Plâtre	
"	—	—	Põlevikivi — Schiste combustible	
"	—	—	Klaasitööstus — Fab. de verre:	
"	—	—	Valmistatud — produits fabriqués:	
"	—	—	Aknaklasid — Verre à vitres	
"	—	—	Teemenditööstus — Fab. de ciment:	
"	—	—	Valmistatud — Produits fabriqués:	
"	—	—	Portland-sement — Ciment de Portland	
"	—	—	Tarvilatud — Matières premières employées:	
"	—	—	Pakkivi — Pierre calcaire	
"	—	—	Savi — Argile	
"	—	—	Kips — Plâtre	
"	—	—	Põlevikivi — Schiste combustible	
"	—	—	Klaasitööstus — Fab. de verre:	
"	—	—	Valmistatud — produits fabriqués:	
"	—	—	Aknaklasid — Verre à vitres	
"	—	—	Teemenditööstus — Fab. de ciment:	
"	—	—	Valmistatud — Produits fabriqués:	
"	—	—	Portland-sement — Ciment de Portland	
"	—	—	Tarvilatud — Matières premières employées:	
"	—	—	Pakkivi — Pierre calcaire	
"	—	—	Savi — Argile	
"	—	—	Kips — Plâtre	
"	—	—	Põlevikivi — Schiste combustible	
"	—	—	Klaasitööstus — Fab. de verre:	
"	—	—	Valmistatud — produits fabriqués:	
"	—	—	Aknaklasid — Verre à vitres	
"	—	—	Teemenditööstus — Fab. de ciment:	
"	—	—	Valmistatud — Produits fabriqués:	
"	—	—	Portland-sement — Ciment de Portland	
"	—	—	Tarvilatud — Matières premières employées:	
"	—	—	Pakkivi — Pierre calcaire	
"	—	—	Savi — Argile	
"	—	—	Kips — Plâtre	
"	—	—	Põlevikivi — Schiste combustible	
"	—	—	Klaasitööstus — Fab. de verre:	
"	—	—	Valmistatud — produits fabriqués:	
"	—	—	Aknaklasid — Verre à vitres	
"	—	—	Teemenditööstus — Fab. de ciment:	
"	—	—	Valmistatud — Produits fabriqués:	
"	—	—	Portland-sement — Ciment de Portland	
"	—	—	Tarvilatud — Matières premières employées:	
"	—	—	Pakkivi — Pierre calcaire	
"	—	—	Savi — Argile	
"	—	—	Kips — Plâtre	
"	—	—	Põlevikivi — Schiste combustible	
"	—	—	Klaasitööstus — Fab. de verre:	
"	—	—	Valmistatud — produits fabriqués:	
"	—	—	Aknaklasid — Verre à vitres	
"	—	—	Teemenditööstus — Fab. de ciment:	
"	—	—	Valmistatud — Produits fabriqués:	
"	—	—	Portland-sement — Ciment de Portland	
"	—	—	Tarvilatud — Matières premières employées:	
"	—	—	Pakkivi — Pierre calcaire	
"	—	—	Savi — Argile	
"	—	—	Kips — Plâtre	
"	—	—	Põlevikivi — Schiste combustible	
"	—	—	Klaasitööstus — Fab. de verre:	
"	—	—	Valmistatud — produits fabriqués:	
"	—	—	Aknaklasid — Verre à vitres	
"	—	—	Teemenditööstus — Fab. de ciment:	
"	—	—	Valmistatud — Produits fabriqués:	
"	—	—	Portland-sement — Ciment de Portland	
"	—	—	Tarvilatud — Matières premières employées:	
"	—	—	Pakkivi — Pierre calcaire	
"	—	—	Savi — Argile	
"	—	—	Kips — Plâtre	
"	—	—	Põlevikivi — Schiste combustible	
"	—	—	Klaasitööstus — Fab. de verre:	
"	—	—	Valmistatud — produits fabriqués:	
"	—	—	Aknaklasid — Verre à vitres	
"	—	—	Teemenditööstus — Fab. de ciment:	
"	—	—	Valmistatud — Produits fabriqués:	
"	—	—	Portland-sement — Ciment de Portland	
"	—	—	Tarvilatud — Matières premières employées:	
"	—	—	Pakkivi — Pierre calcaire	
"	—	—	Savi — Argile	
"	—	—	Kips — Plâtre	
"	—	—	Põlevikivi — Schiste combustible	
"	—	—	Klaasitööstus — Fab. de verre:	
"	—	—	Valmistatud — produits fabriqués:	
"	—	—	Aknaklasid — Verre à vitres	
"	—	—	Teemenditööstus — Fab. de ciment:	
"	—	—	Valmistatud — Produits fabriqués:	
"	—	—	Portland-sement — Ciment de Portland	
"	—	—	Tarvilatud — Matières premières employées:	
"	—	—	Pakkivi — Pierre calcaire	
"	—	—	Savi — Argile	
"	—	—	Kips — Plâtre	
"	—	—	Põlevikivi — Schiste combustible	
"	—	—	Klaasitööstus — Fab. de verre:	
"	—	—	Valmistatud — produits fabriqués:	
"	—	—	Aknaklasid — Verre à vitres	
"	—	—	Teemenditööstus — Fab. de ciment:	
"	—	—	Valmistatud — Produits fabriqués:	
"	—	—	Portland-sement — Ciment de Portland	
"	—	—	Tarvilatud — Matières premières employées:	
"	—	—	Pakkivi — Pierre calcaire	
"	—	—	Savi — Argile	
"	—	—	Kips — Plâtre	
"	—	—	Põlevikivi — Schiste combustible	
"	—	—	Klaasitööstus — Fab. de verre:	
"	—	—	Valmistatud — produits fabriqués:	
"	—	—	Aknaklasid — Verre à vitres	
"	—	—	Teemenditööstus — Fab. de ciment:	
"	—	—	Valmistatud — Produits fabriqués:	
"	—	—	Portland-sement — Ciment de Portland	
"	—	—	Tarvilatud — Matières premières employées:	
"	—	—	Pakkivi — Pierre calcaire	
"	—	—	Savi — Argile	
"	—	—	Kips — Plâtre	
"	—	—	Põlevikivi — Schiste combustible	
"	—	—	Klaasitööstus — Fab. de verre:	
"	—	—	Valmistatud — produits fabriqués:	
"	—	—	Aknaklasid — Verre à vitres	
"	—	—	Teemenditööstus — Fab. de ciment:	
"	—	—	Valmistatud — Produits fabriqués:	
"	—	—	Portland-sement — Ciment de Portland	
"	—	—	Tarvilatud — Matières premières employées:	
"	—	—	Pakkivi — Pierre calcaire	
"	—	—	Savi — Argile	
"	—	—	Kips — Plâtre	
"	—	—	Põlevikivi — Schiste combustible	
"	—	—	Klaasitööstus — Fab. de verre:	
"	—	—	Valmistatud — produits fabriqués:	
"	—	—	Aknaklasid — Verre à vitres	
"	—	—	Teemenditööstus — Fab. de ciment:	
"	—	—	Valmistatud — Produits fabriqués:	
"	—	—	Portland-sement — Ciment de Portland	
"	—	—	Tarvilatud — Matières premières employées:	
"	—	—	Pakkivi — Pierre calcaire	
"	—	—	Savi — Argile	
"	—	—	Kips — Plâtre	
"	—	—	Põlevikivi — Schiste combustible	
"	—	—	Klaasitööstus — Fab. de verre:	
"	—	—	Valmistatud — produits fabriqués:	
"	—	—	Aknaklasid — Verre à vitres	
"	—	—	Teemenditööstus — Fab. de ciment:	
"	—	—	Valmistatud — Produits fabriqués:	
"	—	—	Portland-sement — Ciment de Portland	
"	—	—	Tarvilatud — Matières premières employées:	
"	—	—	Pakkivi — Pierre calcaire	
"	—	—	Savi — Argile	
"	—	—	Kips — Plâtre	
"	—	—	Põlevikivi — Schiste combustible	
"	—	—	Klaasitööstus — Fab. de verre:	
"	—	—	Valmistatud — produits fabriqués:	
"	—	—	Aknaklasid — Verre à vitres	
"	—	—	Teemenditööstus — Fab. de ciment:	
"	—	—	Valmistatud — Produits fabriqués:	
"	—	—	Portland-sement — Ciment de Portland	
"	—	—	Tarvilatud — Matières premières employées:	
"	—	—	Pakkivi — Pierre calcaire	
"	—	—	Savi — Argile	
"	—	—	Kips — Plâtre	
"	—	—	Põlevikivi — Schiste combustible	
"	—	—	Klaasitööstus — Fab. de verre:	
"	—	—	Valmistatud — produits fabriqués:	
"	—	—	Aknaklasid — Verre à vitres	
"	—	—	Teemenditööstus — Fab. de ciment:	
"	—	—	Valmistatud — Produits fabriqués:	
"	—	—	Portland-sement — Ciment de Portland	
"	—	—	Tarvilatud — Matières premières employées:	
"	—	—	Pakkivi — Pierre calcaire	
"	—	—	Savi — Argile	
"	—	—	Kips — Plâtre	
"	—	—	Põlevikivi — Schiste combustible	
"	—	—	Klaasitööstus — Fab. de verre:	
"	—	—	Valmistatud — produits fabriqués:	
"	—	—	Aknaklasid — Verre à vitres	
"	—	—	Teemenditööstus — Fab. de ciment:	
"	—	—	Valmistatud — Produits fabriqués:	
"	—	—	Portland-sement — Ciment de Portland	
"	—	—	Tarvilatud — Matières premières employées:	
"	—	—	Pakkivi — Pierre calcaire	
"	—	—	Savi — Argile	
"	—	—	Kips — Plâtre	
"	—	—	Põlevikivi — Schiste combustible	
"	—	—	Klaasitööstus — Fab. de verre:	
"	—	—	Valmistatud — produits fabriqués:	
"	—	—	Aknaklasid — Verre à vitres	
"	—	—	Teemenditööstus — Fab. de ciment:	
"	—	—	Valmistatud — Produits fabriqués:	
"	—	—	Portland-sement — Ciment de Portland	
"	—	—	Tarvilatud — Matières premières employées:	
"	—	—	Pakkivi — Pierre calcaire	
"	—	—	Savi — Argile	
"	—	—	Kips — Plâtre	
"	—	—	Põlevikivi — Schiste combustible	
"	—	—	Klaasitööstus — Fab. de verre:	
"	—	—	Valmistatud — produits fabriqués:	
"	—	—	Aknaklasid — Verre à vitres	
"	—	—	Teemenditööstus — Fab. de ciment:	
"	—	—	Valmistatud — Produits fabriqués:	
"	—	—	Portland-sement — Ciment de Portland	
"	—	—	Tarvilatud — Matières premières employées:	
"	—	—	Pakkivi — Pierre calcaire	
"	—	—	Savi — Argile	
"	—	—	Kips — Plâtre	
"	—	—	Põlevikivi — Schiste combustible	
"	—	—	Klaasitööstus — Fab. de verre:	
"	—	—	Valmistatud — produits fabriqués:	
"	—	—	Aknaklasid — Verre à vitres	

Tähtsamad valmistatud kaupad ja tarvitatud materjalid (jätre) — Principaux produits fabriqués et matières premières employées (suite)

	Mõõdühik Unité de mesure	1930	1929	1930	1929	Mõõdühik Unité de mesure	1930	1929
Puuvillaste kudumisvabrikud—Fab. de cotonnades:								
Puuvillariie—Tissus de coton	1000 m.	258	2 000 4					
Kalevivabrikud—Fabrication de draps:								
Valmistatud—Produits fabriqués:								
Tekid—Couvertures	1000 m.	442	329					
Rätkud—Fichus	tk.	6 953	9 653					
Vatt—Oute	pièces	3 409	5 678					
Puuvillariie—Tissus de coton	kg	21 505	27 848					
Puuvillariie—Tissus de coton	1000 m	577	273					
Puuvillariie—Tissus de coton	1000 m	6 100	3 976					
Puuvillariie—Tissus de coton	tk.	466	401					
Puuvillariie—Tissus de coton	pièces	391	308					
Tarvitatud—Matières employées:								
Vill, kumastilid ja kaitstud—Laine, laine artifi. et chiffons de laine	tn	466	401					
Värvid ja keemiaained—Couleurs et dia. produits chimiques	1000 kr	391	308					
Masinarhmed ja veevõikute vabrikud—Fab. de cour- rotes pour machines et de tuyaux d'arrosage:								
Masinarhmed—Courrotes pour machines	m	1 627	20 250					
Elevatõrrihmad—Courrotes d'élevateur	"	2 363	6 007					
Mõõnes, kitsad rihamad—Courrotes ét.	"	10 261	11 800					
Veevõikud—Tuyaux d'arrosage	1000 pooli	12 955	11 800					
Niidivabrikud—Fab. de fil à coudre	bobines	2 556	3 050					
Õmblusniit	tk.—pièces	23 505	29 536					
Tvaageniit	kg	249 027	201 170					
Nõelad	"	688	721					
Sukalõng	"							
Kõie ja nõõribõstus—Cordées:								
Suurtõstus—Gr. entreprises:	kg	315 049	293 665					
Kõied ja nõõribõstus—Cordées	"	4 278	6 363					
Mõõralina—Fils de pêche	"							
Keestõstus—Moyennes entreprises:	"	47 300	38 148					
Kõied ja nõõribõstus—Cordées	"							
Vineeri- ja vineerkaupade tööstus—Fab. de bois de placage:								
Toolipõhjad ja seljatagused—Fonds et dossiers de chaises	1000 tk.							
Vineer—Bois de placage	m³	5 616	5 880					
Vineerkaastid—Boîtes en placage	1000 tk.	8 424	7 200					
Vineerkaartõngid ja -plaadid—Articles en bois de placage	tk.—pièces	1 587	1444					
Võitõnni- ja vaadivabrikud—Ateliers de tonnelerie:								
Võitõnnid, ankrud, aamid—Dw. ouvrages de tonnel- lerie	kr	43 307	9 5704					
Korgivabrikud—Fab. d'articles en liège:								
Korgid—Bouchons	1000 tk.	85 053	46 702					
Niidipõlvivabrikud—Fab. de bobines:								
Niidipõlv—Fils de fil à coudre	pièces	20 250	29 800					
Tüktraadivabrikud—Fab. de bois d'allumettes:								
Valmistatud—Produits fabriqués:								
Tüktraad—Bois d'allumettes	1000 tk.	16 028	20 700					
Tarvitatud—Matières employées:								
Haavapuu—Bois de tremble	m³	10 657	10 657					

1) Ligikaudne arv

Sportriistade vabrikud—Fab. d'articles de sport:	kr	61 215	37 435					
Sportriistad—Articles de sport								
Läipriehimmutõstus — Inject. de traverses de chemin de fer:	m³	17 518	16 499					
Läipriehimmutõstus — Inject. de traverses de chemin de fer:	kg	477 905	516 352					
Laevavabrikud—Scieries:								
Saetud meismaterjalid — Planches et autres produits de scierie:	std.	44 000	46 000					
Suurtõstus—Grandes entreprises	etendards	15 988	12 020					
Keestõstus—Moyennes entreprises	"	..	..					
Muud—Autres	"	..	..					
VIII. Faberitõstus—Industrie du papier.								
Paberi- ja pappvabrikud—Fab. de papier et de pâte de bois:								
Valmistatud — Produits fabriqués:	tn	33 653	34 996					
Paber igasugune—Papier de toutes sortes	"	17 560	15 869					
Sellest—Dont: Rotatsioonipaber—Papier roulé	"	7 894	9 948					
Truki- ja kontseipaber—Papier d'imprimerie	"	1 236	1 207					
Kirjutuspaber—Papier à écrire	"	2 770	2 808					
Pakkimisvabrikud—Papier d'emball.	"	1 394	887					
Mundstükilpaber—Papier pour cart.	"	657	657					
Kõitpaber — Papier pour sacs	"	574	574					
Muud paber ja papp—Pap. n. d. sp.	"	2 986	2 986					
Tselluloos—Cellulose	"	50 205	56 253					
Puumas—Pâte de bois mécanique	"	17 626	17 626					
Sellest—Dont: Suurtõstus — Grandes entreprises:	"	16 814	15 914					
Keestõstus—Moyennes entreprises	"	1 012	1 768					
Tarvitatud—Matières premières employées:								
Tselluloos—Cellulose	"	14 714	14 714					
Puumas—Pâte de bois mécanique	"	20 076	20 076					
Sellest—Dont: Suurtõstus — Grandes entreprises:	"	608	594					
Paberitõstus ja vanapaber—Rogures de papier	"	4104	4104					
Kalsud — Chiffons	"	141	141					
Kaolin—Caolin	"	121	121					
Vaigud ja liimid—Résines et colles	"	5 713	5 713					
Värvet—Saufre	"	5 250	5 250					
Värvilõhustavate savimind—Sous-sulfate d'étamine	"	592	592					
Sooda—Carbonate de soude	"	210	210					
Klooribi—Chlorure de chaux	"	8 639	8 639					
Paeivi—Pierre calcaire	"	40 126	40 126					
Värvid—Couleurs	kr	430 109	430 109					
Puud (puumassid ja tsellulooskaundades)—Bois Sellest—Dont: suurtõstus—grandes entreprises	m³	404 689	404 689					
Sellest—Dont: keestõstus—moyennes entreprises	"	5 985	5 985					
Hulivabrikud—Fab. de tubes à cigarettes:	1000 tk.—pièces	342 288	342 288					
Hulsiid—Tubes à cigarettes								
X. Tõldu- ja matseainete imberitõstus—Industrie de l'alimentation.								
Jahuveskid (suurtõstus)—Fab. de farine (gr. entre- prises):	tn	70 755	56 896					
Jahvatud—Produits de la meunerie:	"	43 489	33 567					
Sellest—Dont: Rukis—Seigle	"							

Tähtsamad valmistatud kaarad ja tarvitatud materjalid (järg) — Principaux produits fabriqués et matières premières employées (suite).

	1930	1929	Mõõtühik Unité de mesure	1930	1929	Mõõtühik Unité de mesure	1930	1929
Nisu—Froment	20 071	24 350	tn	20 071	24 350	tn	1 609	1 489
Oder—Orge	275	574	"	275	574	kg	94 656	243 505
Teadmata—Inconnu	2 363	2 342	"	2 363	2 342	"	9 580	21 340
Leivatõustus (suurtootistus)—Fab. de pain (gr. entre-prises):							85 087	212 255
Peendleb	3 096	4 672	"	3 096	4 672	"		
Kukkilõib	319	348	"	319	348	"		
Sepik—Pain de froment	170	206	"	170	206	"		
Sai—Pain blanc	1 616	1 940	"	1 616	1 940	"		
Makaroni- ja nuudlitõustus—Fab. de macaronis et de nouilles:			kg	314 057	203 918	kg		
Makarontid ja nuudlid—Macaronis et nouilles	314 057	203 918		314 057	203 918			
Taimetootistus—Fab. de beurre végétal:	760 000	1 104 000	"	760 000	1 104 000	"	210 932	209 602
Taimerõvi—Beurre végétal	760 000	1 104 000		760 000	1 104 000			
Tärklise- ja kartulisirupitõustus—Fab. d'amidon et de sirop de féculé:			tn	2 751	1 268	tn		
Valmistatud—Produits fabriqués:			"	283	...	"		
Tärklis — Féculé de pommes de terre	2 751	1 268		283	...			
Kartulisirup—Sirop de féculé	283	...		14 687	7 070			
Tarvitatud—Matières premières employées:			kg	43 695	53 951	kg		
Kartulid—Pommes de terre	14 687	7 070	"	29 800	...	"		
Siguri- ja kohvitõustus—Fab. de chicorée et de café:			"	...	...	"		
Sigurid ja kohvi—Chicorée et café:	...	...		199 078	201 570			
Suurtootistus—Grandes entreprises	...	...	kg	86 194	198 260	kg		
Kakitõustus—Mojannes	...	...	"	69 000	85 968	"		
Väiketõustus—Petites	...	...	"	1 223	1 622	"		
Pärm—Levure	...	...	"	17 118	20 716	"		
Pärm—Levure	...	...	"	2 320	2 359	"		
Olleyabrikud—Fab. de bière:			hl	1 621	1 810	hl		
Virre—Moût			"	86 194	198 260	"		
Sellest saadud eluiv—Bière			"	69 000	85 968	"		
Tarvitatud—Matières premières employées:			tn	1 223	1 622	tn		
Linnaseed—Malt			kg	17 118	20 716	kg		
Humalad—Houblons			hl	2 320	2 359	hl		
Likööriabrikud—Fab. de liqueurs:			hl	1 621	1 810	hl		
Joogid valmistatud—Boissons fabriquées			"	222 404	258 562	"		
Marie- ja puuviljaveinitõustus—Fab. de vins:			1000k.pätses	1 118 536	1 109 950	1000k.pätses		
Veinid valmistatud—Boissons fabriquées			"	75	145	"		
Tubakavabrikud—Fab. de tabac:			kg	1880—81	1829—30	kg		
Pakitud—Tabac en paquets			"	35 566	45 060	"		
Paberassid—Cigarettes			"	34 075	44 345	"		
Sigarid—Cigares			"	2 156	2 646	"		
Piritusevabrikud—Distilleries d'alcool:			1000 ⁰	746	430	1000 ⁰		
Hooaeg—Période			tn	1880—81	1829—30	tn		
Valmistatud—Produits fabriqués:			"	35 566	45 060	"		
Pirituus—Alcool			tn	34 075	44 345	tn		
Tarvitatud—Matières premières employées:			"	2 156	2 646	"		
Kartulid—Pommes de terre			"	10	10	"		
Linnaseed—Malt			"	746	430	"		
Mais—Mais			"	22 368	27 406	"		
Muud—Autres			1000 ⁰	15 549	13 700	1000 ⁰		
Piritusepuuastaveinivabrikud — Raffinerie d'alcool:			tn	13 940	12 211	tn		
Puhaest piritust ära antud—Alcool rectifié			"	15 549	13 700	"		
Pimatalitused—Laiteries:			"	13 940	12 211	"		
Või—Beurre			"	13 940	12 211	"		
Sellest—Dont: Ühispiimatalitused—Coopératives			"	13 940	12 211	"		

XI. Kohakate- ja pudakaukade tööstus—Confection de vêtements et fab. de mercerie.

Erna—Prévées	1 609	1 489	tn
Juust—Fromage	94 656	243 505	kg
Sellest — Dont: Ühispiimatalitused—Coopératives	9 580	21 340	"
Erna—Prévées	85 087	212 255	"
Erna—Prévées	1 609	1 489	tn
Juust—Fromage	94 656	243 505	kg
Sellest — Dont: Ühispiimatalitused—Coopératives	9 580	21 340	"
Erna—Prévées	85 087	212 255	"
Erna—Prévées	1 609	1 489	tn
Juust—Fromage	94 656	243 505	kg
Sellest — Dont: Ühispiimatalitused—Coopératives	9 580	21 340	"
Erna—Prévées	85 087	212 255	"
Erna—Prévées	1 609	1 489	tn
Juust—Fromage	94 656	243 505	kg
Sellest — Dont: Ühispiimatalitused—Coopératives	9 580	21 340	"
Erna—Prévées	85 087	212 255	"
Erna—Prévées	1 609	1 489	tn
Juust—Fromage	94 656	243 505	kg
Sellest — Dont: Ühispiimatalitused—Coopératives	9 580	21 340	"
Erna—Prévées	85 087	212 255	"
Erna—Prévées	1 609	1 489	tn
Juust—Fromage	94 656	243 505	kg
Sellest — Dont: Ühispiimatalitused—Coopératives	9 580	21 340	"
Erna—Prévées	85 087	212 255	"
Erna—Prévées	1 609	1 489	tn
Juust—Fromage	94 656	243 505	kg
Sellest — Dont: Ühispiimatalitused—Coopératives	9 580	21 340	"
Erna—Prévées	85 087	212 255	"
Erna—Prévées	1 609	1 489	tn
Juust—Fromage	94 656	243 505	kg
Sellest — Dont: Ühispiimatalitused—Coopératives	9 580	21 340	"
Erna—Prévées	85 087	212 255	"
Erna—Prévées	1 609	1 489	tn
Juust—Fromage	94 656	243 505	kg
Sellest — Dont: Ühispiimatalitused—Coopératives	9 580	21 340	"
Erna—Prévées	85 087	212 255	"
Erna—Prévées	1 609	1 489	tn
Juust—Fromage	94 656	243 505	kg
Sellest — Dont: Ühispiimatalitused—Coopératives	9 580	21 340	"
Erna—Prévées	85 087	212 255	"
Erna—Prévées	1 609	1 489	tn
Juust—Fromage	94 656	243 505	kg
Sellest — Dont: Ühispiimatalitused—Coopératives	9 580	21 340	"
Erna—Prévées	85 087	212 255	"
Erna—Prévées	1 609	1 489	tn
Juust—Fromage	94 656	243 505	kg
Sellest — Dont: Ühispiimatalitused—Coopératives	9 580	21 340	"
Erna—Prévées	85 087	212 255	"
Erna—Prévées	1 609	1 489	tn
Juust—Fromage	94 656	243 505	kg
Sellest — Dont: Ühispiimatalitused—Coopératives	9 580	21 340	"
Erna—Prévées	85 087	212 255	"
Erna—Prévées	1 609	1 489	tn
Juust—Fromage	94 656	243 505	kg
Sellest — Dont: Ühispiimatalitused—Coopératives	9 580	21 340	"
Erna—Prévées	85 087	212 255	"
Erna—Prévées	1 609	1 489	tn
Juust—Fromage	94 656	243 505	kg
Sellest — Dont: Ühispiimatalitused—Coopératives	9 580	21 340	"
Erna—Prévées	85 087	212 255	"
Erna—Prévées	1 609	1 489	tn
Juust—Fromage	94 656	243 505	kg
Sellest — Dont: Ühispiimatalitused—Coopératives	9 580	21 340	"
Erna—Prévées	85 087	212 255	"
Erna—Prévées	1 609	1 489	tn
Juust—Fromage	94 656	243 505	kg
Sellest — Dont: Ühispiimatalitused—Coopératives	9 580	21 340	"
Erna—Prévées	85 087	212 255	"
Erna—Prévées	1 609	1 489	tn
Juust—Fromage	94 656	243 505	kg
Sellest — Dont: Ühispiimatalitused—Coopératives	9 580	21 340	"
Erna—Prévées	85 087	212 255	"
Erna—Prévées	1 609	1 489	tn
Juust—Fromage	94 656	243 505	kg
Sellest — Dont: Ühispiimatalitused—Coopératives	9 580	21 340	"
Erna—Prévées	85 087	212 255	"
Erna—Prévées	1 609	1 489	tn
Juust—Fromage	94 656	243 505	kg
Sellest — Dont: Ühispiimatalitused—Coopératives	9 580	21 340	"
Erna—Prévées	85 087	212 255	"
Erna—Prévées	1 609	1 489	tn
Juust—Fromage	94 656	243 505	kg
Sellest — Dont: Ühispiimatalitused—Coopératives	9 580	21 340	"
Erna—Prévées	85 087	212 255	"
Erna—Prévées	1 609	1 489	tn
Juust—Fromage	94 656	243 505	kg
Sellest — Dont: Ühispiimatalitused—Coopératives	9 580	21 340	"
Erna—Prévées	85 087	212 255	"
Erna—Prévées	1 609	1 489	tn
Juust—Fromage	94 656	243 505	kg
Sellest — Dont: Ühispiimatalitused—Coopératives	9 580	21 340	"
Erna—Prévées	85 087	212 255	"
Erna—Prévées	1 609	1 489	tn
Juust—Fromage	94 656	243 505	kg
Sellest — Dont: Ühispiimatalitused—Coopératives	9 580	21 340	"
Erna—Prévées	85 087	212 255	"
Erna—Prévées	1 609	1 489	tn
Juust—Fromage	94 656	243 505	kg
Sellest — Dont: Ühispiimatalitused—Coopératives	9 580	21 340	"
Erna—Prévées	85 087	212 255	"
Erna—Prévées	1 609	1 489	tn
Juust—Fromage	94 656	243 505	kg
Sellest — Dont: Ühispiimatalitused—Coopératives	9 580	21 340	"
Erna—Prévées	85 087	212 255	"
Erna—Prévées	1 609	1 489	tn
Juust—Fromage	94 656	243 505	kg
Sellest — Dont: Ühispiimatalitused—Coopératives	9 580	21 340	"
Erna—Prévées	85 087	212 255	"
Erna—Prévées	1 609	1 489	tn
Juust—Fromage	94 656	243 505	kg
Sellest — Dont: Ühispiimatalitused—Coopératives	9 580	21 340	"
Erna—Prévées	85 087	212 255	"
Erna—Prévées	1 609	1 489	tn
Juust—Fromage	94 656	243 505	kg
Sellest — Dont: Ühispiimatalitused—Coopératives	9 580	21 340	"
Erna—Prévées	85 087	212 255	"
Erna—Prévées	1 609	1 489	tn
Juust—Fromage	94 656	243 505	kg
Sellest — Dont: Ühispiimatalitused—Coopératives	9 580	21 340	"
Erna—Prévées	85 087	212 255	"
Erna—Prévées	1 609	1 489	tn
Juust—Fromage	94 656	243 505	kg
Sellest — Dont: Ühispiimatalitused—Coopératives	9 580	21 340	"
Erna—Prévées	85 087	212 255	"
Erna—Prévées	1 609	1 489	tn
Juust—Fromage	94 656	243 505	kg
Sellest — Dont: Ühispiimatalitused—Coopératives	9 580	21 340	"
Erna—Prévées	85 087	212 255	"
Erna—Prévées	1 609	1 489	tn
Juust—Fromage	94 656	243 505	kg
Sellest — Dont: Ühispiimatalitused—Coopératives	9 580	21 340	"
Erna—Prévées	85 087	212 255	"
Erna—Prévées	1 609	1 489	tn
Juust—Fromage	94 656	243 505	kg
Sellest — Dont: Ühispiimatalitused—Coopératives	9 580	21 340	"
Erna—Prévées	85 087	212 255	"
Erna—Prévées	1 609	1 489	tn
Juust—Fromage	94 656	243 505	kg
Sellest — Dont: Ühispiimatalitused—Coopératives	9 580	21 340	"
Erna—Prévées	85 087	212 255	"
Erna—Prévées	1 609	1 489	tn
Juust—Fromage	94 656	243 505	kg
Sellest — Dont: Ühispiimatalitused—Coopératives	9 580	21 340	"
Erna—Prévées	85 087	212 255	"
Erna—Prévées	1 609	1 489	tn
Juust—Fromage	94 656	243 505	kg
Sellest — Dont: Ühispiimatalitused—Coopératives	9 580	21 340	"
Erna—Prévées	85 087	212 255	"
Erna—Prévées			

PÖLLUMAJANDUSE TASUVUS 1930/31 a. (eelkokkuvõte).

(Taluraamatupidamise andmetel).

RENTABILITÉ des EXPLOITATIONS AGRICOLES en 1930/31.

(d'après les données préliminaires de la comptabilité agricole).

Sisu: 1) Vaatlustalundid, lhk. 739. 2) Talundite kapitalid, lhk. 739. 3) Kogusaak, lhk. 741. 4) Käitiskulutus, lhk. 744. 5) Tasuvus, lhk. 745. 6) Trüü, lhk. 746. 7) Ettevõtja tööpalk, lhk. 747. 8) Kokkuvõte, lhk. 748.

1. Vaatlustalundid.
Exploitations observées.

Eelkokkuvõte põllumajanduse tasuvuseolude valgustamiseks 1930/31 põllumajanduseaasta kohta on koostatud 150 raamatupidamistalundi andmetel. Algmaterjal koguti Raamatupidamistalundite usaldusmeestelt. Usaldusmeesteks on tegelikud põllupidajad, kes teostavad taluraamatupidamist P. R. Talituse alalise kontrolli all ja juhtnõuete järgi. Lõpparved koostati Talituse tööjõudude poolt kohapeal talundis, ning saadeti ühes arveraamatutega Talitusse, kus need kontrolliti ja töötati statistiliselt läbi.

Eelkokkuvõtte tegemise ajaks olid Talitusel 327 talundi kohta korralikult peetud arveraamatud, neist 298 kohta koostatud lõpparved. Lõppkokkuvõttes 1930/31 p. a. tasuvuseolude valgustamiseks saab kasutada nähtavasti 280–300 talundi andmeid, seega sisaldab eelkokkuvõtte üle 50% lõppkokkuvõtte andmeid. Eelkokkuvõtteks kasutatud arvepidamised on valitud üksikute maade ja suuruserühmade järgi arvuviselt enam-vähem vastavalt lõppkokkuvõttes esineva raamatupidamise arvule, sellega esitavad eelkokkuvõtte andmed täielikult lõppkokkuvõtte suuruserühmade ja maade vahelkorda.

Vaatlustalundid on andmete käsituse mõttes jaotatud nelja rühma — neil kasutada-oleva tulundusemaa järgi, milleks arvati põllu-, aia-, heina-, karja- ja metsamaa.

Väiketalundid alla 20 ha tulundusemaaga
Normaal " 20–30 " "
Täis " 30–50 " "
Suur " üle 50 " "

Lisandusena suuruserühmade järgi kokkuvõttele on 1930/31 a. eelkokkuvõtte juures toodud andmed rühmitatult Põhja-Eesti (Viru-, Järva-, Harju-, Lääne- ja Saaremaa) ja Lõuna-Eesti kohta (Pärnu-, Viljandi-, Tartu-, Valga- ja Võru-Petserimaa).

Tab. 1 annab üksikasjalise ülevaate üksikute rühmade talundite arvu ja nende kasutada oleva tulundusemaa suuruse kohta.

Talundite arv ja keskmine suurus — Les exploitations observées.

1.	Eelkokkuvõte 1930/31 arveaastal — <i>Données prélim. pour 1930/31</i>		1929/30 arveaasta lõpl. andmed — <i>Données définit. p. 1929/30</i>		1928/29 arveaasta lõpl. andmed		1927/28 arveaasta lõpl. andmed		1926/27 arveaasta lõpl. andmed		1925/26 arveaasta lõpl. andmed	
	Vaatlustalundite arv	Tulundusemaad keskmiselt talundile	Nombre des exploitations observées	Moyennede la superficie exploitée par exploitation, en ha	Vaatlustalundite arv	Tulundusemaad keskmiselt talundile	Vaatlustalundite arv	Tulundusemaad keskmiselt talundile	Vaatlustalundite arv	Tulundusemaad keskmiselt talundile	Vaatlustalundite arv	Tulundusemaad keskmiselt talundile
Kuni 20 ha	26	15,68	39	15,40	36	15,98	29	14,92	28	15,97	24	14,77
20–30 ha	37	24,99	74	25,15	65	24,92	58	25,08	57	24,68	58	24,97
30–50 ha	54	38,79	95	39,56	98	39,82	101	39,58	90	39,39	84	38,66
50 ha ja üle . . .	33	65,98	52	74,01	61	75,15	62	73,80	45	70,60	42	85,44
Kokku ja keskmiselt												
<i>Total et moyenne</i>	150	37,36	260	38,72	260	41,09	250	41,84	220	38,98	208	41,53
Põhja-Eesti	70	33,87	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Lõuna-Eesti	80	40,41	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

1930/31. a. eelkokkuvõttes on vaatlustalundi keskmine suurus 37,36 ha, seega 1,36 ha väiksem kui eelmisel aastal. Väike-, normaal- ja täistalundite rühmas on vaatlustalundi keskmine suurus enam-vähem eelmise aasta piirides, kuna suurtalundite rühmas on keskmine talundi suurus vähenenud 8 ha võrra, mis tingitud suurtalundite rühma koostise muutusest.

Põhja-Eestis on 70 vaatlustalundit keskmine suurusega 34 ha ja Lõuna-Eestis 80 vaatlustalundit keskmine suurusega 40 ha.

Nii Põhja- kui Lõuna-Eesti vaatlustalundid kuuluvad tavaliste keskpäraste talundite

hulka, kuigi raamatupidajad on ärksamaid ja ettevõtlikumaid põllumehi.

2. Talundite kapitalid.

Capitaux des exploitations.

Tab. 2 on ülevaade raamatupidamistalundite kapitalide seisust 1. mail 1930 a. Kapitalid on hinnatud üksikasjaliselt iga vaatlustalundi kohta, kas kohalikkude turuhindade või valmistusekulude alusel. Aktiivkapitali tuleb 1 ha tulundusemaa kohta Kr 424, mis 3% kõrgem kui eelmisel aastal ja 5 a. keskmiselt, Põhja-Eestis Kr 415.— ja Lõuna-Eestis Kr 433.—, seega viimases 4% rohkem.

Talundkapitali on vaatlustalundite keskmiselt Kr 290.— 1 ha tulundusemaale ehk 68% aktiivkapitalist. Eelmise aastaga võrreldes on talundkapital 3% võrra suurenenud ja seda peaaesjalikult koostise muutumise tagajärjel. Käesolevates andmetes on Lõuna-Eesti, kus talundkapital üldiselt suurem, esindatud veidi tugevamini, kui eelmisel aastal. Lõuna-Eestis on talundkapitali Kr 301.— ja Põhja-Eestis Kr 277.— 1 ha tulundusemaa kohta. Lõuna-Eesti vaatlustalundites on maa hinnatud üldsummas kõrgemini, sealseid talundid on varustatud kallimate hoonetega, neis on märksa kõrgem taimkapital, eriti aia-, sageli ka metspuukapital, kui Põhja-Eesti talundi-

tes, seetõttu on ka talundkapital seal 9% võrra kõrgem.

Rentnikukapital on Kr 134.— 1 ha tulundusemaa kohta ehk 32% aktiivkapitalist — eelmise aastaga võrreldes langenud 5%. Rentnikukapital on Põhja-Eestis suurem, s. o. Kr 138.— 1 ha tulundusemaale, samal ajal oli see Lõuna-Eestis Kr 132.— 1 ha tulundusemaale, ka eelmisel aastal oli Põhja-Eestis rentnikukapital veidi kõrgem, käesoleval aastal on see vahe suurenenud veelgi. Põhja-Eesti talundid on keskmiselt väiksemad ja siin tuleb üldine kapitalide koormatuse tendents nähtavale — talundite vähenedes suureneb kapitalide hulk tulundusemaale.

Kapitalid — Capitaux.

2.	Keskmiselt kr tulundusemaa ha kohta 1 mail 1930 Moyenne pour ha de superficie exploitée								Kesk. kr tul. ha kohta 1929 (lõpl. andmed)	Moyenne kr par ha de superf. expl. en 1928 (don. défin.)	Kesk. kr tul. ha kohta 1927 (lõpl. andmed)	Kesk. kr tul. ha kohta 1926 (lõpl. andmed)	Kesk. kr tul. ha kohta 1925 (lõpl. andmed)				
	Talundkapital Capital ab- mairie	Loomkapital Total des capit. d'élevage	Masin-riist- kapital Cap. de mach. et outillage	Jooksev käitus- kapital Capital d'ex- ploit. courante	Kokku- aktiivkapital Capital actif	Passiivkapital Capital passif	Puhvarandus Fortune nette	Aktiivkapital						Passiivkapital	Capital actif	Capital passif	Aktiivkapital
Väiketalundid (kuni 20 ha)	339,53	73,57	53,19	58,45	524,74	113,30	411,44	504,65	111,85	474,94	109,37	652,75	117,11	541,98	141,00	581,99	144,10
Normaalitalundid (20—30 ha)	327,09	65,43	41,14	54,93	478,59	74,99	403,60	436,80	74,09	440,70	75,22	442,51	63,92	428,32	70,00	432,53	75,00
Talustalundid (30—50 ha)	274,99	45,95	33,21	40,39	394,54	44,70	349,84	427,22	58,52	411,11	62,88	395,00	57,21	374,05	46,00	387,33	44,72
Suurtalundid (50 ha ja üle)	234,68	37,75	25,79	35,60	333,82	30,74	303,08	331,39	44,07	347,16	33,87	329,36	39,06	323,52	43,82	353,10	67,48
Keskmiselt-Moyenne 1930/31	290,17	51,27	36,99	46,05	424,48	60,98	363,50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
" " 1929/30	281,27	53,26	36,52	51,34	—	—	—	422,39	68,06	—	—	—	—	—	—	—	—
" " 1928/29	270,44	54,29	34,46	53,15	—	—	—	—	—	412,34	65,59	—	—	—	—	—	—
" " 1927/28	267,20	57,77	35,25	47,80	—	—	—	—	—	—	—	408,02	81,21	—	—	—	—
" " 1926/27	256,00	60,00	35,00	48,00	—	—	—	—	—	—	—	—	—	399,15	64,00	—	—
" " 1925/26	260,00	58,00	40,00	48,00	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	415,57	69,00
Põhja-Eesti 1930/31	277,41	50,31	41,45	45,87	415,04	59,60	355,44	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lõuna-Eesti 1930/31	301,33	62,12	39,09	46,21	432,75	62,19	370,56	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Loomkapital ja jooksev käituskapital on tunduvalt langenud, kuna masin-riistkapital on jäänud enam-vähem eelmise aasta tasemele. Loomade hinnad on viimastel aastatel langenud järjekindlalt, kuid varem hinnatud loomade juures turukonjunktuuri langus pole arvestatud täiel määral, vaid niipalju, kui võrt hinnalanguse tagajärjel looma lõppväärtus, veiste juures lihaväärtus, langes, ning sellega ühenduses ka igaaastane kustutus suurenes. Näiteks, kui 8 a. lehm eluskaaluga 400 kg oli aasta algul (1930. a. 1. mail) hinnatud Kr 150.— Hindamise ajal olid veiste hinnad kõrged ja lihaloomana oleks sama lehm maksnud 20 snt kg ehk Kr 80.—, siis selle liha hinna konjunktuuri püsimisel oleks aasta lõpuks seda lehma pidanud vastavalt tema lüpsiloomana pidamise kestusele hindama alla: algväärtus Kr 150.— — lõppväärtus Kr 80 = vahe Kr 70 : 7 (selle lehma lüpsiloomana pidamise maksimaalne kestus) = Kr 10 igaaastane kustutus. Sellega oleks nimetatud lehma väärtus lõppinventaris Kr 150 — Kr 10 (igaaastane kustutus) = Kr 140. Kuid praegusel juhul, kus 1931. a. 1. maiks loomade hinnad on tunduvalt langenud, ei olnud selle lehma lõppväärtus 20 snt eluskaalu kg vaid 12,5 snt, seega Kr 50.—, mille tõttu suurenes ka igaaastane kustutus Kr 14,5, seega oleks nimetatud lehma väärtus 1931. a. Kr 136,5. Nii näeme, et raamatupidamise hindamisel ei ole loomkapital hinnatud seevõrt alla, kui võrt loomade hind oli langenud, ainult juurekasv on hinnatud turuhinna järgi juure. Loomkapitali seis kapitalide all on toodud 1930. a. 1. mail, s. t. arveaasta algseis ja siin olid loomade hinnad tunduvalt kõrgemad kui käesoleval aastal. Loomkapitali oli Kr 51.— 1 ha tulundusemaa kohta, mis eelmise aastaga võrreldes 4% vähenenud. Loomkapitali on Põhja-Eestis Kr 50.— ja Lõuna-Eestis Kr 52.— 1 ha tulundusemaa kohta.

Masin-riistkapital on enam-vähem eelmise aasta piirides, s. o. Kr 37 1 ha tulundusemaa kohta.

Jooksvat käitus- ehk talituskapitali on keskmiselt Kr 46.— 1 ha tulundusemaa kohta, Põhja- ja Lõuna-Eestis enam-vähem üht-

laselt. Eelmise aastaga võrreldes on jooksev käituskapital 10% langenud, mida põhjustab peaaesjalikult talukäitise saaduste hindade langus. Jooksev käituskapital on hinnatud turuväärtuse järele.

Võla- ehk passiivkapitali oli 1930/31 a. Kr 61.— ühe ha tulundusemaa kohta ehk 14% aktiivkapitalist. Võlakapitali hulgas on ka rendi- ja asundustalundite maaväärtus ja renditalundite hoonete ning muude varanduseosade hinnatud väärtus, mis antud talundi väljarentimisel rentniku-raamatupidaja kasutada. Üksikute suuruserühmade järgi on võlakapital aktiivkapitalist protsentides: väike- 22%, normaal- 16%, täis- 11% ja suur- talundites 9%. Vaatlustalundite võlakoormatus on eelmise aastaga võrreldes veidi vähenenud, mida tuleb kirjutada osalt vaatlustalundite koosseisu muutuse ja osalt ikalduse tagajärjel tekkinud võlgade likvideerimise arvele.

Raamatupidamistalundi võlakoormatuse andmed kujutavad võlakoormatuse seisukorda vaatlustalundites; nagu andmeist selgub, ei ole see kõrge ja üldsummas on veel võlakoormatuse suurenemiseks pinda, ilma et see praeguse madala kapitalitasuvuse juures muutuks hädaohtlikuks talundi seisukorraks. Perekonnaliikmed isikliku tööga aitavad ka talundi ebatasuvuse juures saada üle raskest võlakoormast, kui nende tarvitus väiksem teenitud palgast — palganõudluse all. Vaatlustalundite keskmiselt tuleb omakapitale, s. o. puhtvarandust 86% aktiivkapitalile ehk Kr 364.— ühe ha tulundusemaa kohta, Põhja-Eestis 86% ehk Kr 355.— ja Lõuna-Eestis 86% ehk Kr 371.— 1 ha tulundusemaa kohta.

3. Kogusaak. Rendement brut.

Kogusaagi alla on koon- datud talundite lõppkogu- saagiväärtus, s. t. ainete väärtus, mis müü- dud, või mis antud naturas talukäitises välja ehk talukäitises kasutatud kapitalide väärtuse suurendamiseks, teenijatele palga- maksmiseks ja võlgade tasumiseks. Üksikute harude kogusaagi hulgas ei ole majapidami- ses ümbertöötatud osa. Näiteks, ei näita tai- mekasvatuse kogusaak selle kogutoodangu suurust, vaid ainult selle osa väärtust, mis ümbertöötamata läinud majapidamisest välja. Taimekasvatuse saadused, mis läinud veise-, hobuse-, sea- jne. pidamiseks, ei ole taimekas- vatuse kogusaagi hulgas, vaid annavad tulu vastava loomapidamisharu saadustena. Loo- mapidamise talundis söödetakse taimekasva- tuse toodang suure enamuses loomadele, see- pärast on neis talundis taimekasvatuse ko- gusaak — minem väike, kuna teravilja-, lina- ja kartulikasvatuse talundis, kus nimetatud toodang läheb otse turule on taimekasvatuse

kogusaak suur. Veise- ja seapidamise toodan- gust jääb väike osa talukäitisse ja valdav osa läheb teistele talu osadele ehk turule, mispä- rast viimaste kogusaak on ühtlasi ka kogu- toodangu näitajaks. Kogusaagi suurus ole- neb kogutoodangu — saakide suurusel ja saagi realiseerimise, s. o. turuhinnast.

1929. a. sügisel soodne ilmastik võimaldas korralikku maaharimist ja eriti taliviljade seemendamist. 1929/30 a. talv oli lühike ja varane kevade võimaldas teha aegsasti põllu- töödega algust, nii et suiviljade mahategemine edenes jõudsasti. Ilmastikuolud olid kogu kasvuajal soodsad, nii tali- kui suiviljad are- nesid erakorraliselt hästi. Rukkisaak kuju- nes rekordsaagiks Eestis. 1930 a. saadi ruk- kist keskmiselt 15,2 *kv* ha kohta, kuna eelmi- sel aastal oli see saak 10,9 *kv* 1 ha kohta. 1930. a. saak ületas eelmise aasta saagi 39% võrra ja eelmise 10. aastase keskmise saagi 47%. Talinisu pindalad ei ole meil suured, kuid teataval määral müügi- ja toiduviljana etendab ta talundi kogusaagis osa. Talinisu saak oli 14,5 *kv* 1 ha kohta, s. o. viie aasta (1924—28) keskmisest 28% kõrgem.

Ka suiviljade saak kujunes 1930 a. heaks. Söödavilja saak oli eelmise aasta omast pa- rem, kuigi ka eelmisel aastal oli võrdlemisi hea saak. Keskmise odrasaak oli 11,5 *kv* 1 ha kohta, s. o. 5% kõrgem kui eelmisel aastal ja 22% kõrgem kui 5 aasta keskmiselt. Keskmise kaerasaak oli 10,9 *kv* 1 ha kohta, s. o. eelmise aasta saagist 7% ja 5 a. (1924—28) keskmisest 31% kõrgem. Kartulisaak oli 1930 a. erakorraliselt hea, riigi keskmiselt saadi 1 ha kohta 127 *kv*, s. o. eelmise 5 a. keskmisest 24% enam.

Ka linasaak oli hea 1930 a. 3,91 *kv* kiudu ja 3,90 *kv* seemet 1 ha kohta. Kiusaak oli 16% ja seemnesaak 36% kõrgem kui 5 aasta kesk- miselt. Põlluheinasaak oli 1930. a. üldiselt hea, üleriigi keskmiselt 35 *kv* 1 ha kohta, mis 16% kõrgem kui eelmisel aastal ja 5 a. kesk- miselt. Niiduheinasaak kujunes üle maa ma- dalaks. 1930 a. saadi 1 ha kohta 8,5 *kv*, s. o. 17% madalam kui eelmisel aastal ja 12% ma- dalam kui eelmise 5 a. keskmiselt.

Raamatupidamistalundite saagid pole võe- tud veel kokku, need on harilikult veidi kõr- gemad kui üleriiklikud keskmised saagid, kuid saagi suurenemise ja vähenemise vahe- kord eelmiste aastatega võrreldes, kui ka üksikute maade vahel on muutunud raamatupi- damistalundites alati rõõbiti üleriikliku saakide suurenemise ehk vähenemise vahekor- raga, nii võib ka arvata, et need muutuvad käesoleval aastal samas suunas.

Teise olulise osa talundite rahalise kogu- saagi suuruses moodustavad saaduste hin-

nad, millega toodang läinud talukäitisesest välja. Järgnev tabel annab eelmise aastaga võrdleva ülevaate tähtsamate põllu- ja loomapidamissaaduste hindade ja nende muutumise üle arveaasta keskmiselt.

Bärsikomitee koteerimised (raamatupidamisaastate keskmiselt 100 kg kohta).

	1926/27	1927/28	1928/29	1929/30	1930/31	Vitnase aasta langus- tõus- %
	Kr	Kr	Kr	Kr	Kr	Võrreldes 1929/30 ja 1930/31 % -des
Rukis	19,2	20,6	19,7	13,8	13,8	—
Kartul	3,2	5,6	6,9	4,5	2,4	— 46,7
Lina kiud (Liivi R.)	91,1	152,7	132,6	96,6	58,5	— 39,4
Lina kiud (Petseri)	100,8	169,2	144,5	103,7	67,4	— 35,0
Või	25,4	278,6	295,9	289,0	211,7	— 21,3
Sealiha 1 s.	108,1	87,5	107,0	116,0	81,0	— 30,2
Loomaliha 1 s.	53,2	54,4	58,5	62,0	51,0	— 17,7

Rukki *kv* maksis 1929/30. a. *Kr* 13,3, arveaastal sama palju; kahtlemata oleks rukki hind langenud veelgi kui mitte 1930. a. poleks pandud maksuma rukkimonopoli, mis võimaldas põllumeestele suure osa rukkisaagist realiseerida tootmiskulude hinnaga.

Kartulihind, mis eelmisel aastal oli keskmiselt *Kr* 4,5 *kv*, langes 47%, s. o. *Kr* 2,4 *1 kv*. Põhja-Eesti põllumehe rahalised sissetulekud olid seetõttu suurel määral riivatud. Hinnalangus olenes peamiselt toodangu mahutamiskustest. Kartulihinna langus kestab veel käesoleval aastal ja põllumehe-kartulikasvatajad on tõsiselt mures oma 1931. a. saagi mahutamisega.

Lõuna-Eesti põllumehe tähtsama rahatäime — lina hind on langenud 1927. a. peale järjekindlalt.

1930/31. a. hinnad on 39% madalamad kui eelmisel aastal.

Võihind, mis ühtlaselt riivab nii Põhja- kui Lõuna-Eesti põllumehe sissetulekuid, on arveaastal langenud 21% võrra. 1928/29. p. a. keskmiselt oli 1 *kg* võihind *Kr* 2,03, 1929/30. p. a. keskmiselt *Kr* 2,00 ja 1930/31. a. keskmiselt *Kr* 2,12. Võihinna langus kestab 1931. a. edasi ja praegusel momendil selle paranemist ei ole näha ette.

Lihahinnad on 1930/31. a. madalamad, kui kunagi varemadel vaatlusaastatel. Sealiha hind on 1930/31. a. keskmiselt 81 *snt* 1 *kg*, s. o. langenud 30% eelmise aastaga võrreldes.

Tähtsam osa sealihas läks müügile peekonina, kuid peekonihind langes 1930/31. a. pea järjekindlalt. 1 *kv* Eesti peekonist makseti Londoni turul 1930. a. mais *Kr* 158, juunis *Kr* 169, juulis *Kr* 154, augustis *Kr* 149, septembris *Kr* 134, oktoobris *Kr* 117, novembris *Kr* 119, detsembris *Kr* 104, 1931. a. jaanuaris *Kr* 103, veebruaris *Kr* 93, märtsis *Kr* 103 ja

aprillis *Kr* 113, kuid märtsi ja aprilli hinna tõus Londoni turul oli ajutine, juba mais langes see *Kr* 90 peale. Samal ajal, s. t. 1930/31. a. makseti Eesti eksport-tapamajade poolt põllumehele iga 100 *kg* peekonsea tapakaalult 1930. a. mais *Kr* 105,5, juunis *Kr* 103,5, juulis *Kr* 99,5, augustis *Kr* 98,0, septembris *Kr* 87,5, oktoobris *Kr* 77,7, novembris *Kr* 77,0, detsembris *Kr* 69,0, jaanuaris 1931. a. *Kr* 68,0, veebruaris *Kr* 64,0, märtsis *Kr* 61,5 ja aprillis *Kr* 69,0 kõrgema sordi peekonsea eest, sellele tuleb lisaks veel riigi poolt juuremaks, mis viimasel ajal *Kr* 5 ühe peekonsea kohta ehk 7 *snt* 1 *kg* kohta. Sealihahinnad olid 1930/31. a. madalad ja liikusid 1931. a. kogu aeg languse tähe all.

Loomaliha hind langes 1930/31. a. eelmise aastaga võrreldes 18%. 1929/30. a. keskmiselt saadi 100 *kg* loomaliha *Kr* 62, kuna 1930/31. a. saadi sellest kõigest *Kr* 51. Kõigi põllumajandussaaduste aasta keskmise hinna langus ei ole põllumehe kogusaagi ja sissetulekute seisukohalt kaaluva tähtsusega vaid hindade seis nende saaduste müügi pea hooaegadel. Sigade müük sünnib peamiselt septembrist märtsini, kõige tugevam müük septembrist detsembrini, kuna veiste müük toimub peamiselt augustist oktoobri esimese pooleni, siis on selle ajajärgu hinnaseis kaaluva tähtsusega põllumehe sissetulekute ja kogusaagi kujundamisel.

Kogusaak 1 *ha* tulundusemaa kohta on *Kr* 103. Sellest on 19,7% põllu- ja heinasaaduste, 35,7% veisepidamissaaduste, 13% seapidamise ja 31,0% muu kogusaak. Eelmise aastaga võrreldes on kogusaak langenud 12,4%, käesoleva aasta kogusaak on madalam kui kunagi varem vaatlusaastal.

Talundite suuruserühmade järgi on kogusaak langenud eelmise aastaga võrreldes väiketalundites 6,5%, normaaltalundites 12%, täistalundites 21,4% ja suurtalundites 2,4%. Põhja-Eesti talundite kogusaak on *Kr* 102.— ja Lõuna-Eesti *Kr* 104.— 1 *ha* tulundusemaa kohta.

Põllu- ja heinasaaduste kogusaak on arveaastal madalamad, 1926/27. a., mil ka põllu- ja heinasaaduste odavate hindade tõttu oli kogusaak madal, oli see *Kr* 23.— 1928/29. a. *Kr* 21.— 1 *ha* tulundusemaa kohta, arveaastal on see aga kõigest *Kr* 20.—, mis 4% eelmise aasta omast madalam. Põllu- ja heinasaaduste kogusaagis on aga tunduvalt tõusnud tera- ja kaunviljade kogusaak ja on 25% kõrgem kui eelmisel aastal. Kartulite kogusaak on langenud 44% eelmise aastaga võrreldes, müüdud kartulite hulk on suurenenud, kuid hinna languse tagajärjel on kogusaak siiski langenud.

Kogusaak — Rendement brut.
(Keskmiselt tulundusemaa ha kohta kr — Moyenne par ha de superficie exploitée en kr).

3.	Põllu- ja heinasaadused Débit des produits de champs et herbucés					Veisepidamis. Rendement brut de l'élevage du gros bétail			Kokku — Total					
	Sellest — Dont					Kokku — Total	Sellest piim ja piimasaadused Dont lait et prod. laitiers	Seapidamise kogusaak Rendement brut de l'éleva- ge des porcs	Muu kogusaak — Autres					
	Tera- ja kaun- viljad — Débit des céréales et des légum. à cosser	Kartulite mi- nem — Débit des pom. de terre	Kiitaimede minem — Débit des plantes filamenteuses	Põllu- ja heina- saadused — Débit des produits de champs et herbucés	Tera- ja kaun- viljad — Débit des céréales et des légum. à cosser				1930/31	1929/30	1928/29	1927/28	1926/27	1925/26
Väiketalundid (kuni 20 ha)	30,63	22,66	6,08	1,27	55,87	47,03	19,05	51,06	156,61	167,49	173,60	187,19	188,68	205,41
Normaal " (20—30 ha)	21,67	16,07	3,23	1,58	41,10	34,26	15,56	34,10	112,43	127,77	130,81	135,41	116,58	134,30
Täis " (30—50 ha)	16,81	12,84	2,45	0,87	30,48	29,58	11,27	29,54	88,10	112,03	113,45	114,45	101,61	115,45
Suur " (50 ha ja üle)	16,57	12,84	1,48	0,64	27,57	23,63	10,04	20,99	75,11	76,46	83,36	86,86	83,19	101,23
Keskml. 150 talundit — Moyen pour 150 exploi. en 1930/31	20,34	15,34	3,06	1,06	36,86	32,46	13,41	32,51	103,12	—	—	—	—	—
Keskml. 260 talundis 1929/30	21,20	12,26	5,44	2,50	42,24	35,47	17,83	36,45	—	117,72	—	—	—	—
" 260 " 1928/29	24,47	14,61	6,02	2,63	41,88	34,52	16,19	36,52	—	—	119,06	—	—	—
" 250 " 1927/28	27,00	15,00	5,00	5,00	39,00	32,00	16,00	38,01	—	—	—	120,91	—	—
" 220 " 1926/27	23,00	13,00	5,00	4,00	36,00	30,00	16,00	37,80	—	—	—	—	112,80	—
" 205 " 1925/26	27,00	15,00	5,00	5,00	42,00	38,00	18,00	41,22	—	—	—	—	—	128,22
Põhja-Eesti talund. 1930/31	21,33	15,68	4,16	0,44	37,48	31,10	11,26	32,08	102,15	—	—	—	—	—
Lõuna-Eesti " 1930/31	19,47	15,03	2,09	1,61	36,31	33,65	15,28	32,91	103,97	—	—	—	—	—

Tera- ja kaunviljade kogusaak langes kuni 1929/30 a. ning kiudtaimede kogusaagid on järjekindlalt langenud alates 1925. a. kuni käesoleva ajani. Teravilja kaitseseadus kui ka 1929/30. a. hea lõikus on aidanud niipalju kaasa, et tera- ja kaunvilja kogusaak tõusis kõrgemale kui kunagi varematal vaatlusaas-
tatel.

	Tera- ja kaunvili.	Kiudtaimed.
1925/26. a. 1 ha'le . . .	Kr 14,66	5,37
1926/27. " " . . .	" 12,00	4,14
1927/28. " " . . .	" 14,03	5,37
1928/29. " " . . .	" 14,61	2,03
1929/30. " " . . .	" 12,26	2,50
1930/31. " " . . .	" 15,34	1,06

Põhja-Eesti vaatlustalundites on põllu- ja heinasaaduste kogusaak Kr 21,33 ja Lõuna-Eesti talundites Kr 19,47 1 ha tulundusemaa kohta.

Tera- ja kaunviljade kogusaak on Põhja-Eestis Kr 15,03 1 ha tulundusemaale ehk 4% ja kartulite kogusaak Kr 4,16 ehk 99% kõrgem kui vastav kogusaak Lõuna-Eestis. Kartul on peamiselt Põhja-Eesti müügisaadus, kuna Lõuna-Eestis vastava koha omab lina, mille kogusaak madalate hindade tõttu arveaastal kõigest Kr 1,61 1 ha tulundusemaa kohta, Põhja-Eestis on vaid Lääne- ja Järvamaa vaatlustalundites kasvatatud lina müügiks. 1930/31. a. oli siin kogusaak Kr 0,44 1 ha tulundusemaa kohta. Kartuli kogusaak Põhja-Eestis ja lina kogusaak Lõuna-Eestis on arveaastal kaks korda madalam kui eelmisel aastal.

Loomapidamissaaduste kogusaak on veidi langenud, tähtsama osa sellest moodustas veisepidamine, mis on arveaastal Kr 36,36 ühe ha tulundusemaa kohta, eelmise aastaga võrreldes langenud 13% võrra. Veisepidamissaadu-

Veisepidamise kogusaak kroonides 1 ha tulundusemaa kohta.
Rendement brut de l'élevage du gros bétail.

4.	1930/31	1929/30	1928/29	1927/28	1926/27	1925/26
Väiketalundid . . .	55,87	57,83	61,20	61,70	58,30	62,90
Normaalitalundid . . .	41,10	46,25	46,69	42,95	37,30	41,70
Täisitalundid . . .	30,48	40,21	39,29	35,88	29,86	38,77
Suuritalundid . . .	27,57	29,53	29,52	30,62	29,93	38,15
Keskmiselt	36,86	42,24	41,88	39,21	36,50	42,30
Põhja-Eesti 1930/31	37,48	—	—	—	—	—
Lõuna-Eesti 1930/31	36,31	—	—	—	—	—

sed, eriti piimahind, oli madalam kui eelmisel aastal, kuid toodang oli suurem, seetõttu ka kogusaagi langus väiksem kui hinnalangus.

Lõuna- kui ka Põhja-Eesti vaatlustalundites on veisepidamise kogusaak 1 ha tulundusemaa kohta langenud, kuid Lõuna-Eestis on langus suurem. 88% veisepidamise kogusaagist langeb piimasaaduste arvele. Piimasaaduste kogusaak on 1 ha tulundusemaa kohta Kr 32,46, seega langenud 8,5% eelmise aastaga võrreldes.

Seapidamise kogusaak on vähenenud kõigis suuruserühmades ja seda peamiselt sealiha hinna languse tõttu. Seapidamise kogusaak on Kr 13,41 1 ha tulundusemaa kohta ehk langenud 25% võrreldes eelmise aastaga ja 20% 5 a. keskmisega. Sea- ja veisepidamise kogusaagid moodustavad vaatlustalundite keskmiselt 48,71%, Põhja-Eestis 47,71% ja Lõuna-Eestis 49,02% talundi rahalisest lõppkogusaagist.

Muu kogusaagi alla on võetud kokku aia, metsa, hobusepidamise, sulgloomapidamise, muude koduloomade jne. kogusaagid, mis teeb 31,6% lõppkogusaagist. Tab. 3 on toodud 1930/31. a. kogusaak ja sellele võrdluseks eelmiste aastate kogusaagid üksikute suuruserühmade järgi.

Talundite toodang on tõusnud, kuid kogusaaki moodustanud saaduste hinnalanguse tõttu on siiski üldine kogusaagi langus Kr 14,0 1 ha tulundusemaa kohta ehk Kr 545.— talundi kohta.

4. Käitiskulutus. Frais d'exploitation.

Käitiskulutus näitab talundite rahalisi ja ainelisi kulutamisi kogusaagi saa-

miseks, arvatud välja võlaprotsendid ja maa-rent ning kapitalide protsendinõudlus. Suurimaks kuluks on vaatlustalundites töökulu ja seetõttu tehtud tööhulgast ja tööpalkade kõrgusest oleneb suurel määral käitiskulutus. Loomulikult avaldab mõju ka talundite tarbeainete, nagu kunstväetiste, jõusöödate, riista-de, masinate jne. tarvitamise rohkus ja hind.

Käitiskulutus—Frais d'exploitation.
(Keskmiselt tulundusemaa ha kohta kr—Moyenne par ha de superficie exploitée en kr).

5.	Töökulud Frais de travail					Kunstväetised Engrais artific.	Jõusöödad Fourr. concentré	Muud kulud Autres frais	Kokku—Total					
	Ettev. pe- rek. palga- nõudlus Salaires prélevés de la famill. de l'exploit.	Teenijate tööpalk Salaires du service	Kesk- m.	1930/31	1929/30				1928/29	1927/28	1926/27	1925/26		
Väiketalundid (kuni 20 ha)	73,60	19,48	3,95	7,03	44,10	147,06	159,44	156,99	182,00	183,00	191,00			
Normaaltalundid (20—30 ha)	54,01	13,20	2,65	3,66	33,00	106,52	119,00	123,12	119,00	114,00	122,00			
Täistalundid (30—50 ha)	34,13	16,43	2,01	3,32	24,93	80,82	103,03	103,15	98,20	95,83	102,07			
Suurtalundid (50 ha ja üle)	24,63	17,67	2,10	2,90	22,88	70,17	71,78	77,97	74,88	77,32	89,95			
Kesk- 150 talundi—Moyenne par 150 exploitations en 1930/31	43,78	16,44	2,44	3,95	29,78	96,40	—	—	—	—	—			
Kesk- 260 talundi 1929/30	45,93	21,66	3,73	4,65	33,82	—	109,79	—	—	—	—			
" 260 " 1928/29	44,80	23,24	3,15	6,63	31,87	—	—	109,69	—	—	—			
" 250 " 1927/28	45,00	23,00	3,00	9,00	27,00	—	—	—	107,00	—	—			
" 220 " 1926/27	47,00	22,00	3,00	7,00	29,00	—	—	—	—	108,00	—			
" 208 " 1925/26	47,00	26,00	3,00	9,00	30,00	—	—	—	—	—	115,00			
Põhja-Eesti " 1930/31	43,35	15,33	2,29	4,15	29,41	94,53	—	—	—	—	—			
Lõuna-Eesti " 1930/31	44,16	17,40	2,57	3,78	30,13	93,04	—	—	—	—	—			

Tab. 5 näitab käitiskulutuse suurust 1930/31. a. raamatupidamistalundites. Andmetes on toodud võrdluseks eelmiste aastate kulud. Käitiskulutus oli Kr 96,40 1 ha tulundusemaa kohta, s. o. 12,2% langenud eelmise aastaga võrreldes.

Põhja-Eestis oli käitiskulutus Kr 94,03 ja Lõuna-Eestis Kr 98,02. Suuremaks kulutuseks osutub töökulu, vaatlustalundite keskmiselt 62,1%, Põhja-Eestis 62,1% ja Lõuna-Eestis 62,7% käitiskulutusest. Töökulud on langenud eelmise aastaga võrreldes 11%. Eriti vähenenud on teenijatele makstud palga osa, eelmisel aastal oli teenijate tööpalk vaatlustalundites Kr 21,66, arveaastal Kr 16,44, seega langenud 24,1%. Sissetulekute vähenedes on palgaliste tööjõu tarvitamisega olnud kokkuvõttes. Teenijate tööpalgad 1930. a. näitasid esmakordselt viimase 6 a. jooksul langust, mis oli tingitud kõrge palga maksmise võimaluse vähenemisest, põllumajandussaaduste suure hinnalanguse tõttu, ka on palgatöölise tarvitamine selle tõttu vähenenud. Taluramatupidamisandmetes on teenijate tööpalka osa töökuludest aastast-aastasse järkjärgult vähenenud — 1925/26. a. 35,7%, 1926/27. a. põllumajandussaaduste madala hinnaseisu aastal 31,4%, 1927/28. a. 33,8%, 1928/29. a. 34,4%, 1929/30. aastal 32% ja 1930/31. a. 27,3% töökulust.

Põhja-Eesti talundites on töökulud 1 ha tulundusemaa kohta Kr 58,03, sellest ettevõtja

perekonna palganõudlus Kr 43,35 ehk 73,0% ja teenijate tööpalk Kr 15,33 ehk 26,1%. Lõuna-Eestis on töökulud Kr 61,56 1 ha tulundusemaa kohta, seega 5% kõrgemad kui Põhja-Eestis. Lõuna-Eestis on ettevõtja perekonna palganõudlus Kr 44,16 ehk 71,7% ja teenijate tööpalk Kr 17,40 ehk 28,3% töökulust.

Kunstväetiste juureost on 1 ha tulundusemaa kohta arveaastal Kr 2,34, seega 35% vähenenud. See vähenemine on tingitud osaliselt väiksemast tarvitatud kunstväetiste hulgast, osaliselt ka kunstväetiste hinna langusest.

Jõusöödakulu alla on võetud kokku õlikookide, kliide, soojatangude jne. juureostu kulud. Vaatlustalundite keskmiselt oli jõusööda kulu Kr 3,05 1 ha tulundusemaa kohta, seega langenud 15% eelmise aastaga ja 27% 5 a. keskmisega võrreldes. Või ja sea-liha hindade odavnemine sundis ostma karjale ja sigadele jõusööte tagasihoidlikult. Muude kuludena on arvestatud amortisatsioonid, seemnete juureostud, masinriistade-, ehituste- ja maaparanduste paranduskulud, masinajõukulu, maksud, kindlustused jne. Muid kulusid oli Kr 29,70 1 ha tulundusemaa kohta, eelmise aasta vastavatest kuludest madalamad üle Kr 4.— 1 ha tulundusemaa kohta ehk 12%. Üksikute suuruserühmade järgi on käitiskulutus vähenenud väiketalundites 7,4%, normaalalundites 10,5%, täistalundites 21,6% ja suurtalundites 2,3%.

5. Tasuvus.
Rentabilite.

Talundite kapitalide tasuvuse näitajaks on puhtsaak — ülejääk, mis võlavabana mõeldud ettevõtte — talund — jätab arveaasta tegevuse tagajärjel.

Tab. 6 näidatud puhtsaak vaatlustalundis 1930/31. a. on tuletatud 1 ha tulundusemaa kohta relatiivaruude aritmeetilise keskmisena ning arvatud selle alusel protsendilisel aktiivkapitalist.

1930/31. a. on puhtsaaki talundi kohta keskmiselt *Kr* 233 ja 1 ha tulundusemaa kohta *Kr* 6,73, mis vastavast kapitalist 1,58%. Võrreldes eelmise aastaga on puhtsaak langenud

1 ha tulundusemaa kohta 15,3% ja 5 a. keskmisega võrreldes 31,6% ja aktiivkapitalist 0,21%. 1927/28. a. oli Eesti talundite tasuvus vaatluseaastate hulgas kõrgemaid ja käesoleval aastal madalamaid. 1930/31. a. olid saagid küll kõrged, kuid müügisaaduste hinnad olid veelgi madalamad kui 1929/30. a. Tänu erakorraliselt kõrgetele saakidele on 1930/31. a. tasuvus langenud võrdlemisi vähe. Järgmine 1931/32. a. töötab kujuneda veelgi pahemaks; põllumehe müügisaaduste hinnad on märksa madalamad eelmise kui ka 1926/27. a. hindade seisust ja saagid olid tunduvalt madalamad 1930/31. a. saakidest.

Puhtsaak — Rendement net.

6.	1930/31																				1929/30			1928/29			1927/28		1926/27		1925/26	
	1 ha tulundusemaale										Puhtsaak			Rendement net			Puhtsaak		Puhtsaak		Puhtsaak											
	Par ha de superficie exploitée										Rendement net			Rendement net			Puhtsaak		Puhtsaak		Puhtsaak											
	Aktiivkapital	Kogusaak	Käitiskulutus	Puhtsaak	% aktiiv-	Kaalut.	Lihne	1 ha tulunduse-	En %	1 ha tulunduse-	% aktiiv-	Kaalut.	Lihne	1 ha tulunduse-	% aktiiv-	Kaalut.	Lihne	1 ha tulunduse-	% aktiiv-	Kaalut.	Lihne											
Väiketalundid (alla 20 ha)	524,74	156,61	147,66	8,95	1,71	1,40	8,05	1,65	1,24	16,61	3,50	2,46	4,82	0,87	0,96	6,07	1,12	0,82	14,52	2,50	2,45											
Normaaltalundid (20-30 ha)	478,59	112,43	103,52	5,91	1,23	1,08	8,77	1,96	1,81	7,09	1,74	1,39	16,84	3,81	3,48	2,65	0,62	0,70	12,25	2,39	2,68											
Täistalundid (30-50 ha)	394,54	88,10	80,82	7,28	1,85	1,90	9,00	2,06	1,65	10,30	2,51	2,38	16,26	4,12	3,99	5,78	1,55	1,36	13,39	3,46	3,19											
Suurtalundid (üle 50 ha)	333,82	75,11	70,17	4,94	1,48	0,98	4,69	1,39	1,60	5,39	1,55	1,62	11,99	3,63	3,18	5,87	1,81	1,45	11,28	3,19	3,28											
Keskmiselt	424,48	103,12	98,40	6,72	1,58	1,37	7,93	1,79	1,64	9,27	2,27	1,95	14,00	3,43	3,34	5,03	1,26	1,14	12,77	3,07	2,97											
Põhja-Eesti 1930/31	415,04	102,15	94,53	7,02	1,81	1,63	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...										
Lõuna-Eesti 1930/31	432,75	103,97	98,04	5,93	1,37	1,15	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...										

Talundite puhtsaaki 1 ha tulundusemaale üksikute suuruserühmade järgi oli: väiketalundites *Kr* 8,95 ehk 1,71% aktiivkapitalist, see-ga veidi suurenenud nii 1 ha kohta kui ka protsendilisel aktiivkapitalist, normaaltalundites *Kr* 5,91 ehk 1,23% aktiivkapitalist, täistalundites *Kr* 7,28 ehk 1,85% aktiivkapitalist, suurtaalundites *Kr* 4,94 ehk 1,48% aktiivkapitalist. Kõigis suuruserühmades, peale väiketa-

lundite, on kapitalide tasuvus — puhtsaak langenud. Väiketalundite rühmas ei ole kogusaak suhteliselt langenud nii palju kui teistes suuruserühmades, kuna käitiskulutus on langenud teiste rühmadega võrdses vahekorras, seetõttu ka tasuvus väiketalundites arveaastal võrdlemisi parem. Põhja-Eesti vaatlustalundite keskmiselt on puhtsaak 1 ha tulundusemaa kohta *Kr* 7,02 ehk 1,81% aktiivka-

Puhtvaranduse tasuvus (absolutarvude keskmised) — Rente de la fortune nette (moyennes).

7.	1930/31						1929/30		1928/29		1927/28		1926/27		1925/26		
	Talundite						Par exploit.		Talundite		Talundite		Talundite		Talundite		
	Rente de la fortune nette						Rente de la fortune nette		Rente de la fortune nette		Rente de la fortune nette		Rente de la fortune nette		Rente de la fortune nette		
	Puhtvaranduse tasuvus	Puhtvaranduse tasuvus	Puhtvaranduse tasuvus	Puhtvaranduse tasuvus	Puhtvaranduse tasuvus	Puhtvaranduse tasuvus	Puhtvaranduse tasuvus	Puhtvaranduse tasuvus	Puhtvaranduse tasuvus	Puhtvaranduse tasuvus	Puhtvaranduse tasuvus	Puhtvaranduse tasuvus	Puhtvaranduse tasuvus	Puhtvaranduse tasuvus	Puhtvaranduse tasuvus	Puhtvaranduse tasuvus	
Väiketalundid (Alla 20)	8451	85,67	1,33	68,86	1,18	193,41	3,32	58,34	0,90	1,93	0,08	182,23	2,51	10,87	0,86		
Normaaltalundid (20-30)	10087	87,14	0,86	137,54	1,52	134,61	1,47	375,08	3,95	11,77	0,13	246,93	2,76	13570	212,74	1,57	
Täistalundid (30-50)	13570	212,74	1,57	232,81	1,61	236,78	2,07	585,92	4,01	155,64	1,20	460,21	3,47	19997	172,00	0,86	
Suurtaalundid (üle 50)	19997	172,00	0,86	142,24	0,67	257,11	1,09	718,21	3,35	289,37	1,42	661,41	2,71	Keskmiselt — Moyenne	13590	150,77	1,11
Põhja-Eesti 1930/31	12039	123,47	1,03	162,99	1,25	228,83	1,61	488,42	3,37	126,16	1,01	408,66	2,83	Lõuna-Eesti 1930/31	14974	174,95	1,17

pitalist ja Lõuna-Eesti vaatlustalundite keskmiselt Kr 5,03 1 ha tulundusemaa kohta ehk 1,37% aktiivkapitalist.

Käesoleva eelkookuvõtte andmed kajastavad enam-vähem lõppkookuvõtte 280—300 talundi keskmisi ja tasuvuse suurus võib kitsais piires muutuda.

Talundite omakapitali või puhtvaranduse tasuvust näitab puhtvaranduse rent, mis on puhtsaagist väljamaksetud võlaprotsentide võrra väiksem. Tabel 7 on toodud puhtvaranduserent talundile, missugune summa on absoluutarvude keskmine. Puhtvaranduserent on talundi kohta Kr 151.—, Põhja-Eestis Kr 123.— ja Lõuna-Eestis Kr 175.—. Keskmine puhtvaranduse tasuvuseprotsent on 1,11%, s. o. madalam kui aktiivkapitali tasu-

vus. Talundi võlgade pealt on tulnud maksta kõrgemat protsenti kui oli kapitalide tasuvus talundis, selle tõttu on omakapitali tasuvuseprotsent madalam kui aktiivkapitali tasuvus.

6. Tulu. Revenu agricole.

Talumajapidamise ehk maatulunduslik tulu koosneb perekonna töötulust. Koos talundite tasuvuse langusega on langenud ka maatulunduslik tulu Kr 1569 pealt Kr 1476 peale talundi kohta, seega 6% võrra, kuna 5 a. keskmisega võrreldes on langus 15,3%.

Suuruserühmade järgi on maatulunduslik tulu langenud kõigis rühmades — väiketalundites 15%, normaaltalundites 8,5%, täistalundites 7,3% ja suurtalundites 2,7%.

Maatulunduslik tulu—Revenu agricole.

8.	Keskmiselt talundite kr Moyenne par exploitation en kr						Keskmiselt tulundusemaa ha-le kr—Moyenne par ha de superf. expl. en kr						Keskmiselt ettevõtja tööpäevale kr—Moyenne par journée de travail de l'entrepreneur en kr					
	1930/31	1929/30	1928/29	1927/28	1926/27	1925/26	1930/31	1929/30	1928/29	1927/28	1926/27	1925/26	1930/31	1929/30	1928/29	1927/28	1926/27	1925/26
	võrdkaal. keskm.-moy. pond.																	
Väiketalundid (alla 20 ha)	1 150,42	1 166,88	1 361,20	1 285,00	1 376,00	1 543,00	73,37	75,77	85,45	86,00	86,00	104,00	2,08	2,25	2,49	2,14	2,02	2,38
Normaal " (20—30 ha)	1 428,38	1 558,56	1 587,69	1 801,00	1 425,00	1 605,00	57,16	62,02	63,56	72,00	58,00	64,00	2,03	2,27	2,31	2,67	2,06	2,60
Täis " (30—50 ha)	1 521,93	1 640,88	1 753,16	2 013,57	1 877,18	1 997,47	39,24	41,48	44,03	50,87	42,58	51,67	2,38	2,59	2,70	3,00	2,45	2,95
Suur " (50 ha ja üle)	1 708,77	1 755,72	1 971,56	2 231,66	1 868,30	2 243,03	25,30	23,72	25,14	31,05	26,47	26,25	2,40	2,58	2,90	3,60	2,79	3,99
Kesk.-Moyenne . . .	1 475,56	1 569,32	1 689,45	1 948,63	1 612,33	1 886,79	39,50	40,53	41,12	46,58	41,38	45,43	2,25	2,45	2,62	2,98	2,35	2,97
Põhja-Eesti 1930/31 . . .	1 334,77	...	...	...	...	...	39,41	...	...	...	...	...	2,18	...	...	...	...	...
Lõuna-Eesti 1930/31 . . .	1 598,76	...	...	...	...	...	39,56	...	...	...	...	...	2,30	...	...	...	...	...

Põhja-Eesti talundites maatulunduslik tulu talundile on Kr 1335 ehk 1 ha tulundusemaa kohta Kr 39,11 ja Lõuna-Eestis keskmiselt talundile Kr 1599 ehk 1 ha tulundusemaale Kr 39,56.

Tulusumma on teatava aja kestel saavutatud majanduslik tagajärg — ülejääk — mis ettevõtja võib tarvitada ära ilma, et sealjuures varandus väheneks. See ei ole harilikult põllumehel sularahana käes kasutada ja suurem osa sellest on aasta jooksul ühel ehk teisel kujul investeeritud talundisse, kuid selle summa võrra võib ettevõtja kasutada oma isiklikuks otstarbeks talumajapidamisest saadusi ja mitmesuguseid väärtusi, ilma et sealjuures puhtvarandus väheneks. Tulu on ettevõtja tegelik teenistus arveaasta jooksul. See tõttu tarvitatakse tulu mõõdupuuna veel ettevõtja tööpäevade arvu, näidates mitu krooni maatulunduslikku tulu tuleb 1 ettevõtja tööpäeva kohta. Kapitalide tasuvuse vähenemisega vähenes ka tulu ja selle tagajärjel ka 1 ettevõtja tööpäeva kohta on arveaastal vaatlustalundite keskmiselt 8% väiksem tulu. Tööpäevade hulk on enam-vähem endine. Harilikuks nähtuseks on, et talundite suurenedes suureneb

ka tulu 1 tööpäeva kohta, sest nii suures kui väikses majapidamises töötab kogu perekond kaasa ja töötulundus on enam-vähem võrdne, kuid suurmajapidamistes tuleb ühe ettevõtja perekonnaliikme kohta suurem hulk puhtvarandust kui väikemajapidamistes ja selle tõttu on kapitalitulu 1 tööpäeva kohta seal suurem, muidugi erandina on siin hulgas võlgadega ülekoormatud majapidamised, kuid raamatupidamistalundid ei ole üldsummas seda mitte. Väiketalundites on tulu 1 ettevõtja tööpäeva kohta Kr 2,03, normaaltalundites Kr 2,03, siin on puhtvaranduse tasuvus madal, selle tõttu kapitalitulu 1 tööpäeva kohta väiksem kui väiketalundites, täistalundites on tulu Kr 2,33 ja suurtalundites Kr 2,30, Põhja-Eesti talundite keskmiselt Kr 2,33 ja Lõuna-Eesti keskmiselt Kr 2,30.

Meie vaatlustalundite seisukohalt ja eriti väiketalundite seisukohalt, kes töötavad ilma võõra tööjõuta ehk tarvitavad võõrast tööjõudu vähe, on maatulunduslik tulu tähtsaks tasuvuse mõõdupuuks, kui puhtsaak, mis näitab ainult kapitalitasuvust.

Kuna väikemajapidamistes on talund eeskätt oma ja perekonna tööjõu mahutamise

paigaks, siis omab majapidamisse mahutatud vähese kapitali ja sellest saadava väikse tulu tõttu perekonna töötulu palju suurema ja tähtsama osa väikepõllumehe tulust. Maatulunduslik tulus väljenduvad nii kapitali- kui töötulu.

Kui asetada rööbiti maatulundusliku tulu ettevõtja perekonna palganõudlus, siis selgub, et arveaastal on maatulunduslik tulu 1 tööpäeva kohta suurem palganõudlusest ehk teiste sõnadega kapitalitulu 1 tööpäeva kohta oli väiketaluks Kr 0,15, normaal- Kr 0,12, täis- Kr 0,33 ja suurtaluks Kr 0,24. Loomulik oleks, et maatulunduslik tulu 1 ettevõtja tööpäevale palju suuremal määral ületaks palganõudluse, kuid kapitalide madala

tasuvuse tõttu, mis tingitud eelpool andmete käsitlemisel nimetatud põhjustest, on see vahe nii väike.

7. Ettevõtja töö- palk.

Produit du travail.

Ettevõtja tööpalk näitab perekonna tegelikku töö-
tasu, ehk teiste sõnadega, on ettevõtja töö vääridusväärtuseks, s. t. näitab kui palju tulust jääb ettevõtja töötasuks, kui omakapitalid (puhtvarandus) on rahuldatud normaal nõudlusega (6%). Arveaasta kohta ettevõtjate tööpalka võrreldes eelmiste aastate omaga tuleb panna tähele, et 1930/31, 1929/30 ja 1928/29. aasta andmetes on protsendinõudlused 6%, kuna 1927/28, 1926/27 ja 1925/26. a. oli see 7%.

Ettevõtja tööpalk—Produit du travail.

9.	Keskmiselt talundile kr <i>Moyenne par exploitation en cour</i>						Keskmiselt talundusemaa ha'le <i>kr—Moyenne par ha de superf. expl. kr</i>						Keskmiselt ettevõtja töö- päevale kr— <i>Moyenne par journée de travail de l'entrepreneur kr</i>					
	1930/31	1929/30	1928/29	1927/28	1926/27	1925/26	1930/31	1929/30	1928/29	1927/28	1926/27	1925/26	1930/31	1929/30	1928/29	1927/28	1926/27	1925/26
Väiketaluks (kuni 20 ha)	779,44	813,47	1 023,57	854,00	945,00	1 188,00	49,71	52,82	64,27	57,00	50,00	77,00	1,41	1,57	1,88	1,42	1,39	1,75
Normaal " (20—30 ha)	823,28	1 015,62	1 041,05	1 139,00	808,00	982,00	32,94	40,42	41,68	45,00	33,00	39,00	1,17	1,48	1,52	1,69	1,17	1,59
Täis " (30—50 ha)	706,75	771,13	927,60	1 083,43	770,30	1 060,27	18,22	19,49	23,29	27,37	19,56	27,48	1,11	1,22	1,43	1,61	1,12	1,57
Suur " (50 ha ja üle)	491,46	478,14	437,66	787,06	441,53	637,88	7,45	6,39	5,82	10,86	0,25	7,46	0,69	0,69	0,67	1,24	0,66	1,18
Keskm.— <i>Moyenne</i> . . .	700,73	787,47	854,35	993,00	735,00	962,00	18,76	20,34	20,80	24,00	19,00	23,00	1,07	1,23	1,33	1,52	1,07	1,52
Põhja-Eesti 1930/31 . . .	886,32	...	...	...	...	...	20,28	...	...	...	...	...	1,12	...	...	...	...	...
Lõuna-Eesti 1930/31 . . .	713,34	...	...	...	...	...	17,65	...	...	...	...	...	1,08	...	...	...	...	...

Ettevõtja perekonna tööpalk oli vaatlustalundite keskmiselt ühe perekonna kohta Kr 701.—, Põhja-Eestis Kr 686.— ja Lõuna-Eestis Kr 713.—. Madala kapitalitasuvuse tõttu on ettevõtja tööpalk ühe perekonna kohta madal. Talundite suurenedes väheneb ettevõtja tööpalk ühe perekonna, ühe ha tulundusemaa, kui ka ühe ettevõtja tööpäeva kohta, mis tingitud kapitalide suurenemisest ja sellega ka vastavalt protsendinõudluse suurenemisest ühelt poolt, ja teiselt poolt osalisest

kapitalide tasuvuse vähenemisest talundite suurenedes. Ettevõtja perekonnale jäi tööpalk, kui omakapital kandis 6% ja võlgade pealt tarviline protsent makseti välja, ühe tööpäeva kohta väiketaluks Kr 1,11, normaal- Kr 1,17, täis- Kr 1,11 ja suurtaluks Kr 0,66, ehk vaatlustalundite keskmiselt Kr 1,07. Põhja-Eestis Kr 1,12 ja Lõuna-Eestis Kr 1,03. Ettevõtja tööpalk on käesoleval 1930/31 a. enam-vähem 1926/27 a. tasemel.

Ettevõtja perekonna palganõudlus—*Rétribution équitable de l'exploitant et des membres de sa famille.*

10.	Keskmiselt talundile kr <i>Moyenne par exploitation en cour</i>						Keskmiselt talundusemaa ha'le <i>kr—Moyenne par ha du superf. expl. en kr</i>						Keskmiselt ettevõtja töö- päevale kr— <i>Moyenne par journée de travail de l'entrepreneur en kr</i>					
	1930/31	1929/30	1928/29	1927/28	1926/27	1925/26	1930/31	1929/30	1928/29	1927/28	1926/27	1925/26	1930/31	1929/30	1928/29	1927/28	1926/27	1925/26
Väiketaluks (kuni 20 ha)	1 064,75	1 093,02	1 167,35	1 227,00	1 374,00	1 376,00	67,90	64,70	73,31	82,00	86,00	92,00	1,93	2,12	2,14	2,04	2,02	2,12
Normaal " (20—30 ha)	1 341,23	1 421,02	1 459,08	1 426,00	1 414,00	1 371,00	53,67	59,18	58,17	57,00	57,00	55,00	1,91	2,07	2,12	2,12	2,04	2,22
Täis " (30—50 ha)	1 309,19	1 408,07	1 466,48	1 477,65	1 521,52	1 537,26	33,75	37,00	36,83	37,33	38,63	39,76	2,05	2,22	2,26	2,20	2,22	2,27
Suur " (50 ha ja üle)	1 536,77	1 613,45	1 632,02	1 573,45	1 579,43	1 581,63	23,29	22,02	21,72	21,52	22,37	18,51	2,16	2,37	2,51	2,47	2,36	2,31
Keskm.— <i>Moyenne</i> . . .	1 324,79	1 406,33	1 460,62	1 460,00	1 487,00	1 478,13	35,46	37,66	35,55	35,00	38,00	36,00	2,02	2,19	2,27	2,23	2,16	2,35
Põhja-Eesti 1930/31 . . .	1 211,30	...	...	...	...	...	35,76	...	...	...	...	...	1,93	...	...	...	...	...
Lõuna-Eesti 1930/31 . . .	1 424,10	...	...	...	...	...	35,24	...	...	...	...	...	2,05	...	...	...	...	...

Tab. 10 on võrdluseks ettevõtja tööpalgale toodud tema palganõudlus, s. t. summa, mis ettevõtja perekond oleks õigustatud saama kui tema töö tasutakse sama hinnaga nagu maksetakse teenijatele.

Ettevõtja perekonna palganõudlus on keskmiselt Kr 2,02 tööpäeva kohta, samal ajal oli tööpalk Kr 1,07.

Palganõudlus ületab kõigis suuruserühmades tööpalka — väike- 37%, normaal- 63%, täis- 85% ja suurtalundeis 213% ja vaatlustalundite keskmiselt 89%, Põhja-Eestis 77% ja Lõuna-Eestis 99%. Madala kapitalitasuvuse tõttu on ettevõtja pidanud vaatlustalundite keskmiselt rahulduma 53% õigustatud palgast.

S. Kokkuvõtte.

Résumé.

Kapitalide tasuvus on madal ja näitab 1931/32 a. halvenemise tendentsi. Müügisaaduste hinnad on langenud, kuid ostusaadused ja tööpalgad ei ole alanenud sellega käsikäes. Kui 1930/31. a. ettevõtja teenistus talukäitisest maatulunduslikultu näol oli Kr 2,25, seega 23 senti suurem kui õigustatud palganõudlus töö eest, siis oli veel teatav kapitalitulu s. o. 23 senti 1 tööpäeva kohta, ehkki madal; kuid 1931/32 a. talukäitiste töötamise lõpptulemus on tõenäoliselt niisugune, et ettevõtja-põllumees kapitalitulu üldse ei saa ja võib olla peab koguni osa õigustatud palganõudlust ohverdama ja oma perekonna tarvitust piirama, et hoida ära üldist puhtvaranduse vähenemist.

Tuues võrdluseks Eesti talundite tasuvuse andmetele 1930/31 a. mõningaid andmeid Taani põllumajanduse tasuvusest, selgub, et Taanis esines juba 1930/31 a. üldine talundite puhtvaranduse vähenemine. Taani põlluma-

janduse tasuvus on 1930/31 a. 7 kr 1 ha kohta ehk 0,3% aktiivkapitalist, väiketalundites alla 10 ha on puhtsaak Kr 17 ehk 0,5%, keskmistes talundites 10—50 ha on puhtsaak Kr 5.— ehk 0,2% ja üle 50 ha talundites Kr 2.— ehk 0,1% aktiivkapitalist.

Taani talundites on 1930/31 a. ettevõtja tööpalk*) alla 10 ha talundites 1086 ja 10—50 ha talundites Kr 80.— 1 perekonna kohta, kuna üle 50 ha talundites ettevõtja tööpalgaks midagi pole jäänud ja aktiivkapitali protsendinõudluse rahuldamiseks maatulunduslikultu (puhtsaagist + ettevõtja palganõudlusest) pole jätkunud ning puudujääk on Kr 5468 ühe talundi kohta. Ses olukorras on suur osa põllumehi pidanud jooksvate kulude katteks tarvitama oma puhtvarandust. Seal on praegu suur hulk talundeid, kus võlasumma ületab talundi praeguse turuväärtuse. See olukord ei ole mitte ainult suurmajapidamistes, vaid ka suures hulgas väiketalundites valitseb sama seisukord, kuid suurtalundid on suhteliselt halvemais seisukorras, nende turuväärtus on enam langenud kui väiketalundite oma ja, teiseks, ei jõua suurtalundid panna sellele alatasuvusele kaua vastu, sest siin on kulude kokkuhoiu võimalused väiksemad. Kuna väiketalundid võivad eratarvituse piiramisega ja tehes oma perekonna tööjõuga suure osa talundi tööst, saavutada tunduvalt kokkuhoiu. Meil Eesti talundites 1930/31 aastal on seisukord olnud üldiselt parem ja seda erakorraliselt hea lõikusaagi tõttu, kuid järgneval 1931/32 aastal on olukord halvenenud, lõikusaak oli 1931 aastal madalam ja saaduste müügihinnad langesid 1930 a. võrreldes 30—50% võrra.

*) Taani andmed ettevõtja tööpalka suuruse kohta ei ole meie andmetega täiel määral võrreldavad ja lähevad lahku väljamaksetud võla % võrra. Sealne maatulunduslik tulu ei ole puht ettevõtja tulu, vaid selle hulgas on ka võlausaldajate tulu väljamakstud võla % näol. Taani maatulunduslik tulu = puhtsaak + ettevõtja palganõudlus ja ettevõtja tööpalk = (puhtsaak + ettevõtja palganõudlus) — aktiivkapitali protsendinõudlus 5%-ga, kuna meie maatulunduslik tulu = puhtvaranduse rent + ettevõtja palganõudlus ja ettevõtja tööpalk = puhtvaranduse rent + ettevõtja palganõudlus — puhtvaranduse protsendinõudlus 6%-ga.

Talumajanduse tasuvuse kohta ennem Keskbüroo väljaandets ilmunud artiklid ja andmed:

Eelkokkuvõtted:

- 1) Põllumajanduse tasuvus 1929/30 a. Eesti Statistika kuukiri 1930, lhk. 730—738.
- 2) Põllumajanduse tasuvus 1928/29 a. Eesti Statistika kuukiri 1929, lhk. 720—726.
- 3) Talumajanduse tasuvus 1927/28 a. Eesti Statistika kuukiri 1928, lhk. 741—749.
- 4) Talumajanduse tasuvus 1926/27 a. Eesti Statistika kuukiri 1927, lhk. 679—688.
- 5) Eesti talumajanduse tasuvus 1925/26 a. Eesti Statistika kuukiri nr. 61 1926, lhk. 1—5.

Lõplikud kokkuvõtted vaata „Eesti Põllumajandus“ vihik VIII, VII, VI ja V ja Põllumajanduse Peavalitsuse aastaraamat II 1926—29, lhk. 241—259.

Tab. 6. Riigiraudteed septembris 1931 a. — Chemins de fer en septembre 1931.

1. Tähtsamad andmed piirkondade järgi — Données principales d'après les districts du réseau.

	Tulutoovate rong- km. arv (1000) Trains-km. des tr. Locomotives (1000)	Reisijate km. (1000) Voyageurs- km (1000)		Isikoliitide kasutu- määr % des pla- ces occupées	Tühjade vankrite % vanker km. üldarvusi % des wagons de mar- chandises non char- gés au nombre total des wagons à mar- chandises	Laaditud kauba- vag. keskmine telje koorem*) Poids moyen par essieu d'un wagon chargé		Kaubarongi keskmine bruttokaal (ton.üldveos) Poids moy. brut d'un train à marchand. (traf.tot.ton)	Kiirkauba- rongi kesk- m. brutokaal (ton.üldveos) Poids moy. brut d'un train rap. pour march. (traf.tot.ton)	Kaubarongi keskmine nettokaal (ton.tulutoo- vas veos) Poids moy. net de train pour march. (traf. luc- rat.-ton)	Kaubarongi kesk- m. talgete arv. — Nombre moy. d'essieux pour un train de march.
		Üld- arv Total	III kl. III cl.			Üld- veost raf.	Maksul- veost Trafic payé				
a) Lalarööpmelised teed — Voie large											
Auru- ja mootorronges	293	12 863	12 030	34,7	—	—	—	—	—	—	—
Sel.: Paldiski—Keila auru-moot.	5	86	85	15,3	—	1,50	1,25	—	—	—	—
Haapsalu—Keila	23	749	732	28,1	24,76	3,19	2,94	—	175	—	—
Keila—Tallinn	14	1 255	1 247	59,8	28,20	3,56	3,55	—	313	—	—
Tallinn—Tapa	41	2 950	2 687	38,6	29,92	6,13	5,59	620	477	337	71,09
Tapa—Narva	46	1 876	1 783	30,7	33,56	5,29	4,24	344	408	155	42,91
Sel.: Tapa—Kohila	—	—	—	—	37,59	6,83	4,88	391	472	183	42,80
Tapa—Tartu auru-moot.	39	2 929	2 662	37,9	12,94	6,83	5,30	570	264	276	67,04
Tartu—Valga	39	2 121	1 991	31,8	16,44	6,45	5,32	688	354	320	67,02
Valga—Irboska	26	871	846	24,3	26,50	4,42	3,98	314	—	134	46,81
Elektrironges: Tallinn—Pääsküla	28	2 596	2 586	41,6	—	—	—	—	—	—	—
Kokku — Total	261	15 459	14 626	35,7	27,93	5,67	4,86	473	350	230	57,62
Augustis—Août 1931 a.	271	18 884	17 902	37,0	28,03	5,98	5,43	507	355	274	58,92
Septembris—Septembre 1930 a.	261	16 700	15 633	36,3	27,32	5,53	4,79	511	440	246	62,01
1. IV.—30. IX. 1931 a.	1 579	108 270	102 649	38,6	29,22	6,07	5,42	528	381	267	61,04
1. IV.—30. IX. 1930 a.	1 583	117 681	110 955	41,3	28,91	5,75	4,97	513	414	257	60,67
1. I.—30. IX. 1931 a.	2 381	147 249	139 255	37,3	31,29	6,29	5,63	527	392	283	59,61
b) Kiitsarööpmelised teed — Voie étroite											
Sellest: Tallinn—Türi	32	1 464	1 532	38,7	26,81	4,02	3,78	394	—	190	159,21
Türi—Mõisaküla	23	587	537	29,1	23,85	3,06	2,32	126	—	41	54,92
Mõisaküla—Pärnu	12	271	247	31,4	43,67	4,02	3,40	57	—	18	32,73
Liiva—Vääna	3	52	52	22,0	60,00	7,00	3,00	—	—	—	—
Lelle—Papiõid	15	381	342	26,2	31,64	4,46	4,08	272	—	123	98,05
Türi—Tamsalu	14	249	234	36,1	37,8	3,78	2,90	95	—	30	44,59
Riiselja—Orajõe	3	13	13	9,4	37,25	3,56	1,86	99	—	33	36,00
Mõisaküla—Valga	6	133	119	24,1	39,54	4,70	4,64	137	—	78	45,85
Valga—Mõniste	6	94	94	24,7	44,44	5,46	5,00	98	—	44	40,03
Sonda—Mustvee	6	113	111	43,0	42,36	2,88	2,14	112	—	27	60,60
Kokku — Total	120	3 557	3 081	32,7	32,33	3,90	3,42	208	—	83	83,96
Augustis—Août 1931 a.	124	4 659	4 204	38,7	30,64	3,92	3,64	203	—	94	82,05
Septembris—Septembre 1930 a.	126	3 909	3 550	34,1	31,48	3,72	3,03	204	—	82	81,43
1. IV.—30. IX. 1931 a.	725	26 095	23 672	39,0	32,53	3,92	3,62	220	—	99	89,36
1. IV.—30. IX. 1930 a.	803	29 469	26 618	40,4	31,61	3,56	3,14	201	—	83	83,09
1. I.—30. IX. 1931 a.	1 069	35 848	32 368	38,0	32,77	4,10	3,74	226	—	102	89,71

Lalarööpmelised teed — Voie large					Kiitsarööpmelised teed — Voie étroite				
Septembris		1/IV— 30/IX	1/IV— 30/IX	1/I— 30/IX	Septembris		1/IV— 30/IX	1/IV— 30/IX	1/I— 30/IX
1931	1930	1931	1930	1931	1931	1930	1931	1930	1931

2. Kaubavedu (1000) — Transport des marchandises (1000).

Kõigi saadetiste kaal—poids. tn-km	1931				1930					
	1931	1930	1/IV— 30/IX	1/IV— 30/IX	1931	1930	1/IV— 30/IX	1/IV— 30/IX		
Sellest maksulised saadetised—Dont les marchan- dises payables:	14 291	16 706	104 081	102 974	173 296	4 511	4 370	29 943	32 109	46 281
Sellest: erakaubad—Dont marchandises privées:	103	121	757	773	1 228	58	61	379	394	578
Kaal — poids (tuh. tn.)	91	103	642	684	1 006	57	59	364	378	564
tn-km (tuh.)	10 182	11 511	70 060	73 864	110 803	3 915	3 506	26 634	27 244	40 670

3. Pagasivedu — Transport des bagages

Kaal — poids (tuh. tn.)	1931				1930					
	1931	1930	1/IV— 30/IX	1/IV— 30/IX	1931	1930	1/IV— 30/IX	1/IV— 30/IX		
tn-km (tuh.)	57	63	356	394	432	0,3	0,3	1,6	1,8	2,2

4. Reisijate vedu (1000) — Transport des voyageurs (1000).

Reisijate üldarv — Nombre total de voyageurs	1931				1930					
	1931	1930	1/IV— 30/IX	1/IV— 30/IX	1931	1930	1/IV— 30/IX	1/IV— 30/IX		
Sellest f Välisühendus—Communio. avec l'étranger	6	6	328	29	40	1	1	6	8	8
Dont f Kohalik liikumine — Mouvement local	579	594	3 908	4 037	5 414	73	93	588	660	825
Sellest: I—II klassis	6	7	39	48	56	3	4	27	32	40
III	579	594	3 897	4 019	5 398	71	90	567	662	793
Reisijate üldarv—Voyageurs-km.	15 459	16 709	108 811	117 681	147 249	3 957	3 909	26 095	29 469	35 848
Sellest f Elektrirongid — Trains électriques	2 596	2 679	16 888	18 160	23 606	—	—	—	—	—
Dont f Mootorvagnid — Wagons à moteur	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Reisijaid ühe tee-km peale—Voyageurs par km exp.	23	25	161	175	219	5	7	45	51	62
Keskmine sõidukaugus — Parcours moyen.	26,4	27,85	27,5	28,94	27,0	45,4	41,58	43,93	42,46	43,0
Magamiskaartide üldarv—Cart. pour wag.-lits vend.	3	3	19	19	25	0,4	0,3	2,9	4	4,5
Jaamaeisse-piletite üldarv—Tickets d'entrée vendus	12	13	78	89	104	0,1	0,3	1,4	2	3,0

5. Veevõrkseisu kasutamise (1000) — Exploitation du matériel roulant (1000).

Rong-km üldarv — Trains-km.	1931				1930					
	1931	1930	1/IV— 30/IX	1/IV— 30/IX	1931	1930	1/IV— 30/IX	1/IV— 30/IX		
Sellest reisironges — Dont trains de voyageurs	193	190	1 139	1 150	1 695	95	97	559	586	814
Teig-km üldarv — Essieux-km.	7 578	8 753	51 283	55 185	78 413	6 058	6 259	40 288	44 892	57 655
Sellest f Vaguntelg-km — Voitures à voyageurs	3 425	3 694	21 949	23 229	30 961	1 900	2 082	12 245	13 412	17 608
Dont f Vankritelg-km — Wagons à marchand.	4 153	5 059	29 334	31 956	47 452	4 158	4 177	28 043	31 480	40 147
Kesk. üg. arv rong. — Moyen. des essieux par train.	23,49	32,78	31,61	33,73	32,11	48,08	48,36	51,52	51,77	60,71
Sellest f Auruveerironges — Trains de voyageurs	23,91	21,61	26,40	22,48	25,53	38,03	37,49	40,10	41,71	39,60
Dont f Elektrironges — Trains électriques	8,70	8,69	8,75	8,92	8,72	—	—	—	—	—
Dont f Kavbaronges — Trains de marchand.	56,69	65,21	60,68	63,07	61,44	80,66	73,45	84,58	76,46	83,36
Kesk. m. kaubar. brutto-kaal maksulisest veost*)	382	433	425	424	432	186	165	200	173	199

*) Keskmine telje koorem kiitsarööpmelisel teel on arvestatud paari telje peale. *) Poids moyen d'un train de march.

Tab. 1. Väliskaubandus oktoobris 1931 a. —

Rühm, kuhu kuulub endises klassifikatsioonis	Dans les chiffres du tableau les marchandises passées en transit ne sont pas comprises. Trade de perfectionnement, réexportation et réimportation sont compris.									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Briti Breitag- ne	Läti Lett- onie	Poola- Danzig Polaiz	Prant- suse France	Rootsi Suède	Saksa Alle- magne	S.N.V.L. U.R.S.S.	Tšeh- hoslo- vakkia Tchéco- slovaq.	Ühend- riigid Etats- Unis	Muud riigid Autres pays
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Eesti-Läti ühine nomenklatuur Nomenclature unifiée pour l'Estonie et Lettonie									
	A. Sissevedu tonnides — Importation en tonnes.									
5	I. 1. Elusloomad (arv-nombre) 2									
1	II. Toidu- ja maitseained, loogid 309,8 1,2 1824,8 31,9 5,0 1940,8 2 397,8 24,0 155,4 702,9									
1,4	2. Tera- ja jahvatatud vill 19,3 0,5 15,0 27,9 5,0 6,4 1 551,1 0,8 137,4 438,5									
2	3. Aia- ja juurvili . . . . . 0,0 — — — — — 0,8 4,7 — — 12,6 39,2									
3	4. Karjasaadused . . . . . 0,0 — — — — — 0,0 — — — — 5,9 0,6									
4	5. Kala, kalasaadused ja vähid . . . . . 242,6 — — — — — 0,5 — — — — — 58,9									
1	6. Muud toidu- ja maitseained ning joogid 48,0 0,0 1 509,8 2,8 0,0 1 805,7 802,6 23,2 0,1 140,7									
1	7. Loomasööt . . . . . 0,8 — — — — — 128,0 39,3 — — — — 25,0									
6	III. Toor- ja poolvalmisained 15,3 129,8 2 605,8 19,4 80,0 534,6 9 329,2 2,5 4 451,4 1 078,4									
4,7	8. Loomariigained (peale rasvade) . . . . . 0,4 3,7 — — — — — 48,9 19,2 — — — — 60,8									
8	9. Seemned, taimed ja nende osad 0,3 56,8 0,5 7,4 10,7 2,6 0,6 3,2 75,7									
9	10. Metsamaterjal . . . . . — — — — — 9,7 — — — — — 30,0									
10	11. Paberitootained . . . . . — — — — — — — — — — — 507,5									
10	12. Tekstiiltoorained . . . . . 4,8 25,6 — — — — — — — — — — 297,0									
12	13. Ärsid ja metallid töötlemata (metallimurd) . . . . . 7,6 — — — — — 19,9 130,0 — — — — 0,3									
17,18	14. Mineraalid peale ärside . . . . . — 17,0 2 895,0 2,2 225,3 152,1 1,9 — — — — 36,3									
19-21	15. Keemiatööstuse toorained: 2,2 26,7 200,5 12,0 9,0 133,2 2 040,9 0,6 4 249,9 76,7									
19	a) sellest ölid, rasvad, vaigud, kummi toorelt 2,2 26,6 200,5 11,9 9,0 129,8 2 040,9 0,6 2 232,0 74,8									
20	b) väetisained . . . . . — — — — — — — — — — — —									
6	IV. Valmisaadused 257,6 107,5 295,6 195,3 441,6 1 592,3 299,0 37,4 40,3 2 019,9									
8	16. Nabad töötatud ja nahkkaup 0,3 0,3 0,0 1,0 0,3 6,9 0,9 0,9 0,3 0,9									
9	17. Puutööstusesaadused 1,8 8,6 0,0 0,0 0,7 4,7 48,4 0,8 0,0 196,6									
11	18. Paberitööstusesaadused 0,8 9,7 16,0 1,0 1,2 53,5 0,0 1,8 0,1 166,3									
12,13	19. Tekstiilitööstusesaadused 10,7 4,0 2,7 7,8 1,9 47,3 0,0 5,7 0,0 19,0									
14	20. Metallid . . . . . 135,4 26,0 — — — — — 151,5 69,0 552,6 107,3 5,9 0,0 1 003,1									
14	21. Põllumajandusemasinad ja -riistad ¹⁾ . . . . . — — — — — 1,1 0,5 9,7 0,1 — — — —									
15	22. Jõu- ja töömasinad . . . . . 5,7 4,0 — — — — — 4,0 42,5 — — — — 4,4									
13	23. Metallkaup . . . . . 85,7 9,9 39,7 0,1 29,7 186,5 — — 2,8 0,3 7,9									
15	24. Elektrimasinad-aparaadid ja tarbeasjad . . . . . 0,9 0,0 — — — — — 0,1 3,2 61,6 0,1 0,3 0,9									
10	25. Instrumentid, aparaadid ²⁾ ja laskeriistad . . . . . 0,7 0,0 — — — — — 0,5 9,2 — — — — 0,2									
15	26. Transportabinõud . . . . . 0,3 0,0 0,0 0,1 1,7 6,1 — — — — — 1,3									
17	27. Keraamika ja muud mineraalkaubad 6,1 13,2 7,1 0,0 166,9 161,1 10,1 13,3 0,2 43,2									
19,21	28. Keemiatööstusesaadused 9,1 31,8 230,0 33,4 161,4 455,3 123,3 1,4 10,0 465,9									
22	29. Muud eraldi nimetatud kaubad . . . . . 0,3 0,0 0,0 0,0 0,0 4,4 — — — — — 0,9									
12,18,22	V. 30. Kallismetallid ja -kivid . . . . . — 0,1 — — — — — 0,9 — — — — — 0,0									
	Kokku { tn 582,7 238,6 4 726,2 246,0 526,6 4 068,6 12 026,0 63,9 4 647,1 3 801,2									
	% 1,9 0,8 15,3 0,8 1,7 13,1 38,9 0,2 15,0 12,3									
	September 1931 . . . . . 6 648,9 172,0 5 764,0 249,1 477,9 2 937,5 11 851,3 99,3 796,5 3 788,8									
	1/1-31/X 1931 . . . . . 37 024,9 6 635,1 68 046,2 2 574,6 11 495,7 36 288,6 77 637,4 726,7 17 157,4 41 288,9									
	B. Sissevedu kroonides — Importation en kr (couronne d'Estonie, égale 100 ⁰ / ₁₀₀ gramme de l'or pur)									
5	I. 1. Animaux vivants . . . . . — — — — — — — — — — — — 103									
1	II. Denrées alimentaires et coloniales, boissons 58 038 112 203 142 12 310 946 70 228 183 904 3 323 24 178 159 432									
1,4	2. Céréales et produits de minoterie . . . . . 2 416 46 1 878 3 971 936 1 083 157 207 — — 14 968 53 370									
2	3. Produits des potagers et des vergers . . . . . — — — — — — — — — — — — 5 870 13 909									
3	4. Produits de l'élevage du bétail . . . . . 4 — — — — — — — — — — — — 3 278 610									
3	5. Poissons, leurs produits et dérivés . . . . . 51 218 — — — — — 1 561 — — — — — — 13 590									
4	6. Autr. denrées aliment. et coloniales et boissons 4 400 52 201 264 6 778 10 56 234 21 598 3 017 62 75 084									
1	7. Fourrage . . . . . — — — — — 14 — — — — — — — — — — 2 869									
6	III. Matières premières et demi-fabriquées 25 126 56 453 51 302 19 573 34 291 126 851 209 837 2 157 509 087 345 366									
4,7	8. Produits animaux (non compr. gras, et huiles) . . . . . 353 3 478 — — — — — 29 216 41 044 — — — — 56 923									
8	9. Semences, plantes vivantes et leurs parties . . . . . 244 29 309 405 6 013 — — — — — 10 640 4 929 1 135 1 633 47 525									
10	10. Produits forestiers . . . . . — — — — — 900 — — — — — 570 117 066 — — — — 1 628									
10	11. Matières pour papier . . . . . 7 121 — — — — — — — — — — — — — — — — 45 824									
12	12. Matières textiles . . . . . — — — — — 9 428 — — — — — — — — — — — — 120 620 149 580									
17,18	13. Minerais et métaux bruts . . . . . 16 369 — — — — — — — — — — — — — — — — 366									
19-21	14. Minéraux (non compris minerais) . . . . . — 675 20 953 — — — — — 237 8 191 3 471 294 — — 2 578									
19	15. Matières chimiques 1 089 13 563 29 344 13 560 2 566 41 881 174 371 728 385 206 31 213									
20	a) dont huiles, graisses, résines et caoutch. brut 1 089 13 565 29 329 13 512 2 566 36 756 174 371 326 192 126 27 366									
	b) engrais . . . . . — — — — — — — — — — — — — — — — — —									
6	IV. Produits fabriqués 212 436 187 725 80 578 162 249 184 467 1 451 561 58 896 123 665 89 590 701 894									
8	16. Peaux apprêtées et articles en cuir et peau . . . . . 3 515 3 759 664 18 691 854 41 091 204 546 — — — — 4 284 2 762 22 878									
8	17. Ouvrages en bois 2 823 4 283 69 246 015 11 333 13 335 1644 144 49 775									
9	18. Articles en papier et imprimés 2 879 3 758 3 974 5 172 1 491 70 804 85 2 843 488 50 074									
11	19. Articles textiles 74 764 23 597 21 746 90 343 14 706 356 187 117 71 684 529 118 890									
12,13	20. Métaux ouvrés . . . . . 29 445 4 939 — — — — — 14 500 21 661 70 081 16 997 2 309 116 81 658									
14	21. Outillage et machines agricoles . . . . . — — — — — — — — — — — — — — — — 279									
15	22. Machines motrices et machines industrielles . . . . . 25 409 1 152 — — — — — 491 10 128 71 664 — — — — 5 890 8 584 58 277									
15	23. Articles en métaux non spécialement dénommés . . . . . 29 559 6 700 16 836 854 41 091 204 546 — — — — 4 284 2 762 22 878									
16	24. Machin. et appareils électriques et leurs parties . . . . . 4 708 116 — — — — — 663 36 364 194 300 814 1 911 2 731 30 729									
15	25. Instruments, appareils et armes à feu . . . . . 4 461 224 — — — — — 574 2 173 89 947 — — — — 1 051 1 702 14 291									
17	26. Moyens de transport . . . . . 1 130 180 30 623 1 979 13 270 — — — — — — — — — — 47 322 25 676									
15	27. Céramique et autres produits minéraux 5 257 5 783 5 472 74 9 365 68 817 2 072 9 062 1 699 33 058									
19,21	28. Produits chimiques 22 366 183 179 31 823 29 547 39 301 185 423 17 818 6 929 18 581 192 540									
22	29. Autres articles non spécialement dénommés . . . . . 6 325 80 266 471 423 38 410 — — — — 4 448 91 9 232									
12,13,22	V. 30. Métaux et pierres précieuses, perles et coraux . . . . . — — — — — — — — — — — — — — — — 4 009									
	Total { kr 295 600 248 756 335 322 194 132 219 704 1 699 306 542 697 129 221 621 855 1 210 804									
	% 5,4 4,5 6,1 3,5 4,0 30,9 9,9 2,4 11,3 22,0									
	Septembre 1931 . . . . . 558 327 232 602 509 073 159 793 204 998 1 646 953 383 000 179 258 388 038 1 201 184									
	1/1-31/X 1931 . . . . . 4 137 126 1 644 508 3 628 558 1 763 333 2 565 910 15 291 188 5 945 025 1 083 057 4 842 503 11 200 21									

1) Siin ka piimatalt. sisseaadend. 2) Peale elektril aparateid.

Commerce extérieur en octobre 1931.

Kokku Total	%	Okt. 1930	Okt. 1931	Belgia Belgi-que 1)	Britti Bretagn-ne	Hol-landi Pays-Bas	Läti Letto-nie	Rootsi Suède	Saksa Alle-magne	S.N.V.L. U.R.S.S.	Soome Fin-lande	Taani Dane-mark	Muud riid-rid Aul-riid-pays	Kokku Total	%	Okt. 1930	Okt. 1931
11	12	13	14	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
A. Väljavedu tonnides -- Exportation en tonnes.																	
7393,0	23,9	13744,6	79 528,5	369,6	1 140,3	---	31,8	405,7	904,4	---	938,4	0,2	193,3	3 988,7	11,8	4 825,3	10 745,1
2201,2	7,1	5841,7	27 378,5	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	29,0	0,1	4,3	337,5
58,1	0,2	80,8	2 510,8	0,0	223,8	---	28,1	296,4	1,0	---	341,8	0,0	7,4	898,5	2,7	1 761,6	23 416,1
5,9	0,0	14,1	55,5	192,9	850,7	---	---	51,9	887,6	---	3,6	---	149,5	2 136,1	6,3	2 436,0	17 309,9
301,9	1,0	468,5	3 604,0	---	0,8	---	0,8	7,2	14,9	---	7,2	0,3	8,7	39,8	0,1	109,5	1 128,9
4 633,0	15,0	7 051,8	42 945,2	176,7	65,0	---	2,9	0,3	0,9	---	507,5	---	32,5	785,9	2,3	248,5	4 205,8
192,9	0,6	307,7	2 033,6	---	---	---	---	50,0	191,7	---	49,4	---	---	99,4	0,3	274,8	4 952,8
18 246,4	59,0	21 967,0	173 261,0	4 445,6	7 043,2	995,9	1 493,9	4 497,5	191,7	---	457,2	263,1	5 531,4	24 919,5	73,9	23 556,7	260 599,9
133,0	0,4	154,0	775,3	---	---	---	0,0	2,2	2,7	---	0,2	---	1,1	6,3	---	54,2	643,8
157,9	0,5	151,4	1 473,5	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	0,5	---	982,8	192,2
7 178,1	23,2	5 183,2	32 783,0	4 117,0	3 598,7	595,6	0,2	---	---	---	4,0	---	243,0	1 141,2	10 099,5	30,0	16 006,2
507,5	1,7	1 223,0	2 330,8	328,8	3 009,5	---	---	---	123,2	---	---	---	---	2 392,9	5 854,2	17,3	3 264,1
543,1	1,8	838,5	5 957,1	---	377,1	---	29,0	0,5	21,2	---	15,7	19,5	---	1,0	464,1	1,4	197,2
157,9	0,5	381,4	856,3	---	55,4	---	---	4,8	17,3	---	---	---	---	15,8	93,4	0,3	911,0
2 823,3	9,1	9 862,0	73 131,2	---	---	---	1 375,7	4 490,0	---	---	437,2	---	---	1 963,0	8 265,9	24,5	2 076,2
6 745,6	21,8	4 173,5	55 943,8	---	2,5	0,3	89,0	---	27,2	---	0,2	---	---	18,5	135,6	0,4	65,0
4 728,3	15,3	4 145,6	26 456,7	---	0,4	0,3	65,2	---	16,2	---	0,2	---	---	14,9	97,2	0,3	43,8
5 286,5	17,1	6 528,7	41 133,9	28,8	1 396,4	35,8	316,8	34,1	143,4	1 088,0	141,4	166,1	1 448,0	4 798,8	14,3	5 591,5	46 829,4
10,9	0,0	10,0	77,8	---	---	---	---	0,0	0,0	33,9	---	---	---	0,1	34,1	0,1	61,1
208,6	0,9	60,1	1 351,2	28,9	1 083,8	22,8	0,0	1,1	102,3	---	0,5	44,2	---	45,2	1 328,8	4,0	1 277,9
250,2	0,8	953,3	2 709,2	---	34,3	12,9	---	---	0,3	1 054,0	---	---	---	502,7	1 820,0	4,8	2 166,6
99,2	0,3	123,5	826,5	---	94,8	0,7	1,9	31,1	37,5	---	3,9	105,4	---	59,3	334,6	1,0	523,1
2 050,9	6,6	2 316,7	15 391,9	---	---	---	17,1	---	---	---	---	---	---	2,0	19,2	0,1	---
11,4	0,0	25,8	1 026,7	---	---	---	2,7	1,8	0,4	---	---	---	---	---	4,9	---	6,8
142,1	0,5	323,7	1 192,6	---	0,0	---	47,6	0,1	0,6	---	1,0	---	---	28,8	78,1	0,2	32,0
392,3	1,3	598,2	3 802,9	---	---	---	---	0,0	0,1	---	---	---	---	---	0,7	---	8,4
71,3	0,2	151,3	886,8	---	20,3	---	0,0	0,1	0,1	0,1	---	---	---	1,4	22,2	0,1	12,6
11,9	0,0	22,4	89,0	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	0,4	---	0,3
43,7	0,2	36,4	664,8	---	---	---	---	---	0,3	---	---	0,0	---	0,3	0,5	---	10,0
421,3	1,4	1 138,6	4 684,9	---	---	---	247,4	---	0,1	---	---	---	---	0,5	---	21,7	117,3
1 511,5	4,9	769,2	8 433,8	---	159,4	---	---	---	0,2	185,0	---	---	---	807,0	1 139,5	3,5	1 401,7
6,2	0,0	9,8	45,8	---	3,7	---	---	---	1,4	---	---	---	---	1,2	162,0	0,5	85,5
1,0	0,0	0,4	2,7	---	---	---	---	---	0,1	---	---	---	---	0,0	0,0	---	3,9
36 926,9	100	42 240,7	4 844,0	9 579,9	1 031,7	1 842,5	4 937,3	1 239,5	1 088,0	1 537,0	429,4	7 177,7	33 707,0	33 973,5	100	33 973,5	358 778,4
32 783,1	100	293 925,5	3 761,6	19 106,9	15,6	2 988,7	2 404,4	2 746,9	1 477,3	2 504,2	848,8	7 494,3	43 388,7	32 783,1	100	32 783,1	358 778,4
---	---	---	48 481,0	135 123,3	12 509,8	20 459,3	50 244,7	27 027,6	10 371,6	17 451,4	7 963,4	49 151,7	---	---	---	---	---

1 000 kr				B. Väljavedu kroonides -- Exportation en kr.														1 000 kr																
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30					
0,8	0,0	6,0	4,9	---	---	---	600	2 750	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---				
715,7	13,0	1 792,2	8 858,6	372 286	1 011 558	---	4 890	55 321	1 323 482	---	59 660	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---			
235,9	4,3	337,6	2 850,5	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---		
22,7	0,4	25,1	711,4	5	14 577	---	3 720	11 614	165	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---		
3,9	0,1	16,0	40,8	298 417	912 684	---	---	33 816	316 154	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	
66,4	1,2	103,9	801,0	---	726	---	239	4 132	6 388	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	
368,5	6,7	768,4	4 197,9	73 864	83 571	---	931	609	800	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	
18,3	0,3	41,2	257,0	---	---	---	---	5 150	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	
1 469,8	26,7	2 420,1	15 047,4	104 503	575 381	54 944	27 538	13 359	41 930	---	---	---	---	16 800	23 809	413 861	1 272,1	21,3	1 833,9	16 566,2	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---		
131,0	2,4	304,2	1 197,8	---	---	---	80	4 300	2 150	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	
101,8	1,9	169,8	1 463,1	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	
131,5	2,4	106,0	567,6	47 503	160 780	54 644	10	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	
45,8	0,8	61,3	279,8	57 000	252 141	---	---	---	---	15 429	---	---	---	200	13 200	111 896	389,0	6,5	914,7	5 288,6	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	
293,4	5,4	885,5	4 343,0	---	155 576	---	8 326	317	4 060	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
31,8	0,6	34,1	171,2	---	3 000	---	---	1 508	360	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
36,2	0,6	178,7	1 141,1	---	---	---	---	3 856	6 738	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
693,3	12,6	690,7	5 862,9	---	3 885	300	15 766	---	19 991	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
491,0	3,9	681,6	3 769,5	---	85	300	12 766	---	1 791	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
3 252,4	59,2	4 684,7	27 984,3	7 900	435 171	7 795	37 014	95 128	153 537	241 470	---	---	---	23 110	133 443	341 398	1 476,0	24,8	2 605,7	14 566,5	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
186,4	2,5	126,4	903,6	---	---	---	---	100	400	84 881	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
84,6	1,5	40,5	516,8	7 900	221 011	4 900	7	290	27 874	---	---	---	---																					

Tab. 2. VALISKAUBANDUS MUUDE RIIGIDEGA OKTOOBRI 1931 a. — COMMERCE EXTÉRIEUR avec les AUTRES PAYS en OCTOBRE 1931.

Rahvusvaheline statistiliste territooriumide numeratsioon	Sissevedu Importation		Väljavedu Exportation		Numération internationale des territoires statistiques	Sissevedu Importation		Väljavedu Exportation	
	ton	kr	ton	kr		ton	kr	ton	kr
77. Abessiinia— <i>Abyssinie</i>	0,1	124	—	—	15. Kreeka— <i>Grèce</i>	14,3	12 100	11,0	1 842
1. Albaania— <i>Albanie</i>	—	—	5,2	681	172. Kolumbia— <i>Colombie</i>	—	—	11,2	2 639
109. Alžeeria— <i>Algérie</i>	—	—	0,5	600	141. Kuuba— <i>Cuba</i>	16,4	12 062	15,0	2 146
168. Argentina— <i>Argentine</i>	29,1	15 134	14,7	2 373	22. Leedu— <i>Lithuanie</i>	8,4	7 496	2 911,5	127 620
182. Austraalia— <i>Australie</i>	125,0	22 243	—	—	93. Lõuna-Aafrika Ühendriigid <i>Union Sud-Africaine</i>	22,9	7 126	237,9	27 531
6. Austria— <i>Autriche</i>	6,9	49 526	2,1	334	84. Lõunaaasia— <i>Yongosclavie</i>	5,0	2 131	0,4	1 884
83. Belgia-Kongo— <i>Congo-belge</i>	0,3	232	—	—	123. Madagaskar— <i>Madagascar</i>	0,0	112	—	—
7. Belgia-Luksemburg majand. üht <i>Belgio-luxembourgeoise, Union Econ.</i>	149,7	132 573	*)	*)	146. Mehhiko— <i>Mexique</i>	0,4	375	15,3	2 220
169. Boliivia— <i>Bolivie</i>	—	—	13,3	1 900	23. Norra— <i>Norvège</i>	11,2	12 318	26,3	95 960
170. Brasiilia— <i>Brésil</i>	9,4	7 565	310,5	17 701	198. Okeaania Prant. asum.— <i>Establi- ssement français de l'Océanie</i>	0,0	44	1,5	250
82. Briti-Egiptuse Sudaan— <i>Soudan anglo-égyptien</i>	0,2	139	—	—	51. Palestiina— <i>Palestine</i>	—	—	5,4	872
98-104. Briti-Ida-Aafrika— <i>Afrique d'Est britannique</i>	2,6	2 950	—	—	174. Paraguay— <i>Paraguay</i>	9,2	3 982	—	—
90. Briti-Kamerun— <i>Cameroun britan.</i>	0,1	54	—	—	175. Peruu— <i>Pérou</i>	7,2	6 169	8,8	1 000
85-88. Briti-Lääne-Aafrika— <i>Afrique d'Ouest britannique</i>	16,7	7 272	—	—	26. Poola-Danzig— <i>Pologne-Danizig</i>	—	—	33,7	40 515
60. Briti-Malaja— <i>Malaisie britannique</i>	0,4	340	—	—	27. Portugal— <i>Portugal</i>	4,6	2 052	21,4	15 813
8. Bulgaaria— <i>Bulgarie</i>	4,0	4 490	—	—	129-132. Portugali-Lääne-Aafrika— <i>Afrique d'Ouest portugaises</i>	0,2	310	—	—
150-153. Briti-Vahe-Ameerika— <i>Amérique centrale britannique</i>	0,3	140	—	—	14. Prantsuse— <i>France</i>	*)	*)	1904,4	419 273
140. Costa-Rica— <i>Costa-Rica</i>	—	—	1,5	420	109. Prantsuse Alžeeria— <i>Algérie franç.</i>	25,5	4 448	—	—
173. Ecuador— <i>Équateur</i>	0,7	515	—	—	71. Prantsuse-Indo-Hiina— <i>Indo-Chine française</i>	0,5	419	19,0	2 531
76. Egiptuse— <i>Égypte</i>	38,8	27 905	36,4	4 874	80. Prantsuse-Maroko— <i>Maroc franç.</i>	16,2	2 596	2,7	361
99. Filipiinid— <i>Philippines</i>	0,4	364	—	—	122. Prantsuse-Somaali— <i>Somalie franç.</i>	0,5	676	—	—
143. Guatemala— <i>Guatemala</i>	0,4	700	2,3	400	113. Prantsuse-Sudaan— <i>Soudan franç.</i>	4,2	4 100	—	—
144. Haiti— <i>Haïti</i>	—	—	1,3	200	28. Rumeenia— <i>Roumanie</i>	25,8	1 894	4,9	11 215
40. Hiira— <i>Chine</i>	0,2	213	146,6	36 416	149. Salvador— <i>Salvador</i>	0,1	76	53,1	8 082
11. Hispaania— <i>Espagne</i>	3,8	2 823	205,8	24 329	53. Siam— <i>Siam</i>	—	—	6,6	1 150
25. Hollandi— <i>Pays-Bas</i>	122,0	88 084	*)	*)	13. Soome— <i>Finlande</i>	876,0	286 558	*)	*)
181. Holl. Guajaana— <i>Guyane néerland.</i>	0,3	620	—	—	36. Svelts— <i>Suisse</i>	10,5	83 463	29,8	46 837
72. Hollandi-India— <i>Indes néerlandais.</i>	18,0	26 493	—	—	9. Taani— <i>Danemark</i>	567,6	181 437	*)	*)
64. Hong-Kong— <i>Hong-Kong</i>	—	—	12,1	2 324	62. Tseloon— <i>Ceylan</i>	3,1	6 969	—	—
85. India— <i>Inde</i>	307,8	63 006	129,4	8 078	37. Tšehhoslovakkia— <i>Tchécosl. avug.</i>	*)	*)	15,1	4 208
19. Itaalia— <i>Italie</i>	58,2	33 880	—	—	56. Türgi— <i>Turquie</i>	10,1	12 089	—	—
45. Jaapan— <i>Japon</i>	1,3	6 280	—	—	16. Ungari— <i>Hongrie</i>	63,4	42 146	—	—
154. Jamaika— <i>Jamaïque</i>	4,8	4 383	—	—	185. Uus-Meremaa— <i>Nouveau-Zélande</i>	0,4	935	327,7	51 646
136. Kanada— <i>Canada</i>	191,7	21 464	—	—	177. Venezuela— <i>Venezuela</i>	4,8	2 265	*)	*)
					134. Ühendriigid— <i>Etats Unis</i>	*)	*)	635,8	98 030

Tab. 3. Tähtsamate ainete väliskaubandus oktoobris 1931 a.
Commerce extérieur des principaux articles en octobre 1931.

Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Eesti-Läti ühine nomenklatuur <i>Nomenclature unifiée pour Estonie et Lettonie</i>	ton		kr.		Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Kr—couronne d'Estonie, égale 100/248 gramme de l'or pur (100 marks antérieurs)	ton		kr.		
		2	3	4	5			6				
SISSEVEDU — IMPORTATION												
II. Toidu ja maitseained, joogid		7 393,0	715 673	232	233	236	237	88,5	—	—	9 639	
2.	Tera- ja jahvatatud vili	2 201,2	235 875	238	239	240	241	—	—	—	—	
11	Rukis	0,3	20	242	243	244	245	45,8	—	—	3 181	
	Sel.: Läti	0,3	20	III. Toor- ja poolvalmisained								
12	Nisu	1 859,5	187 161	8. Loomariigilained, peale rasvade								
	Sel.: S. N. V. L.	1 442,8	144 285	237-241	Toored loomanahad ern.							
	Kanada	166,8	18 846	Sel.: Rootsi								
13	Oder	0,3	26	Argentiina								
14	Kaer	60,0	5 000	Kuuba								
16	Mais	—	—	Karusnahad								
21	Nisujahu	67,4	10 844	243-257	9. Seemned, talmel ja nende osad							
	Sel.: Briti	19,3	2 416	274, 275								
	Kanada	24,9	4 593	Linaseemned								
26	Manna	20,4	3 085	Päevalillesemned								
	Sel.: Prantsuse	15,0	2 149	281								
	Rootsi	5,0	936	Kopra								
27	Herkulo ehk kaeratangud	2,5	469	Ristikehnaseemned								
80	Riis	174,3	25 733	305, 306								
	Sel.: India	105,8	14 428	Tubak lehtedes, kasvudes								
	S. N. V. L.	44,0	7 425	Sel.: Läti								
3.	Aia- ja juurvili	58,1	22 738	Taani								
35	Herned	13,0	2 205	Türgi								
59	Apelsiinid ja mandariinid	8,0	2 605	Prantsuse								
60	Sidrunid	9,0	3 340	307								
62	Banaanid	2,7	2 520	Humalad								
69-75	Puuvili ja marjad kuivatatud	21,2	10 195	11. Paberitoornained								
5.	Kala, kalasaadused ja vähid	301,9	66 369	346								
112	Heeringad	285,7	57 693	347								
6.	Muud toidu- ja maitseained ning joogid	4 633,0	368 459	349								
167	Kohv toores, ubades	14,3	21 152	349								
172, 176	Kakao ubades ja pulbris	28,1	14 251	352								
176	Tee igasugune	5,9	19 970	357								
178, 179	Suhkur peenike ja raffinaad	1 891,2	223 214	359								
	Sel.: Poola-Danzig	1 636,6	196 390	368								
	Saksa	239,8	23 920	543,1								
204, 206	Sool	2 582,3	55 852	251,3								
207	Kunstvõi	—	—	201,4								
213-217	Viinad ja veinid	2,9	7 256	Sel.: Ühendriigid								
221-224		—	—	Egiptus								
7.	Loomasööd	192,9	18 255	357								
231	Kliid igasugused (loomatoit)	50,0	4 662	Kanep								
	Sel.: Saksa	50,0	4 662	Sel.: Läti								
				Itaalia								
				Džuut								
				Vill värvimata								
				Sel.: Taani								
				Austraalia								
				Saksa								
				13. Ärtsid ja metallid töötlemata (metallimurd)								
				376								
				Malm toores								
				2 823,2								
				397, 398								
				14. Mineraalid peale kristside								
				Vabrik. ja ehit. tarvitatav savi								
				165,0								

*) V. tab. 1.

Tab. 3. Tähtsamate ainete väliskaubandus oktoobris 1931 a. (järg).
Commerce extérieur des principaux articles en octobre 1931 (suite).

Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Eesti-Läti ühine nomenklatuur <i>Nomenclature unifiée pour Estonie et Lettonie</i>	ton		Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Kr.—couronne d'Estonie, égale 100/248 gramme de l'or pur (100 marks antérieurs)	ton	
		2	3			5	6
SISSEVEDU—IMPORTATION.							
447	Kivisüsi Sel.: Poola-Danzig	2 395,0 2 395,0	20 653 20 653	792 794,795	Vasktraat isoleer-ta 0,5—1,3 mm Inglitsina	3,9 0,04	3 636 128
15.	Keemiatööstuse toorained	6 745,6	693 271	21.	Põllumajandusemasinad ja -riistad (silm ka piimatalit. sisseveaded)	11,4	10 741
a)	Õhk, rasvad, vaigud, kummi toorelt	4 728,3	490 946	809	Traktorid	—	—
462	Loomarav tehniliseks tarbeks	9,4	2 887	810, 811	Viljapeksugarnituurid jõumasi- naga ja ilma	—	—
473	Palmiteraõli	19,7	7 777	817, 818	Niidumasinad	—	—
474	Kookosõli	—	—	820	Agraad	0,9	352
481	Sel.: Hollandi	—	—	825	Vikatid	—	—
484	Kakaovõi	18,6	22 971	830—833	Separatorid ja m. piimanduse masinad	0,7	1 900
493	Nafta toores	10,8	1 000	835	Põllutöömasinate osad	4,0	4 082
484	Masuit	10,8	1 000	22. Jõu- ja	—	—	—
485	Petrooleum	2 795,2	198 305	800masinad	142,1	181 595	
	Sel.: Ühendriigid	1 320,1	96 385	836	Aurumasinad ja lokomobillid	36,9	25 713
	S. N. V. L.	1 398,9	95 615	837	Plahvatusjõumasinad	2,6	5 057
467	Bensiin	928,1	111 792	841	Veskite sisseveaded	6,3	6 212
	Sel.: S. N. V. L.	351,2	39 868	849	Kudumismasinad	5,2	6 472
	Ühendriigid	454,1	49 890	850	Ombliu- ja pilutusmasinad ja nende osad	5,9	25 948
493	Parafiin	13,9	3 745	842—848,	Igasugused töömasinad ja abi- nõud rauast, malmist, terasest	68,5	63 446
495	Märdeõli ern.	365,3	71 632	851—864	Masinat ja aparaaide osad	16,4	45 712
	Sel.: S. N. V. L.	138,8	25 455	23. Metallkaup	—	—	—
	Ühendriigid	105,0	21 262	872	Rauast ja terasest taotud, pressit. ja valatud kaup ern.	12,4	3 515
	Saksa	74,1	14 964	876	Raud- ja terastorud ja nende ühendusjaod	112,7	36 941
498	Kivisöetõrv	—	—	881, 885	Raudtraatnaelad ja -needid	5,7	2 822
518	Kampol	47,2	6 585	875, 877—	Muu treitud, poleeritud, lihvitud raud- ja teraskaup igasugune	70,4	76 776
	Sel.: Ühendriigid	46,5	6 416	880, 886	Raudplekk-kaup ern. lihtne	31,5	39 990
				887, 889	Okasraat	29,4	4 387
				892	Raud- ja terastraatkaup ern.	6,2	7 289
				895	Noaskaup igasugune	3,0	20 700
				901—903	Ern. käsitööriistad	7,8	15 913
				906—908, 911	Vaaskaup igasugune	11,1	44 823
				912	Alumiiniumkaup ern.	3,3	10 370
				920	24. Elektrimasinad—aparaadid (peale elektripar.) ja laskeriistad	71,3	272 330
				924, 925	EL-dünamod, mootorid, transfor- maatorid	2,8	8 579
				932	Elektri tööriistad	2,9	42 701
				934	El-kaablid metallpantseriga	19,8	12 975
				935	El-juhed isoleeritud	18,1	19 577
				943	Raadioaparaadid, -osad ja -tarb.	4,7	63 199
				953	Arstiriistad, -aparaadid ja -tarbed	11,9	115 023
				958—986	Kellad	1,5	16 045
				973—980	Muusikariistad	5,2	29 749
				981—984	Laskeriistad	1,4	9 863
				1008	26. Transportvahendid	43,7	90 210
				986—992	Veesõiduriistad	4 tk. 21,00 rgt.	3 250
				999	Sõiduautod	18 tk.	39 496
				1002	Veoautoade raamid ühes moo- tori ja ratastega	14	27 214
				1008	Jalgrattad	118	1 839
				1025	27. Keraamika ja muud mineraalkaubad	421,3	140 579
				1038	Kälad, tahud loomulikud	0,0	39
				1051—1053	Tulekindlad kivid ja tahvid (šamottkivid)	261,9	15 708
				1054, 1055	Fajanskaup	87,9	18 646
				1056—1073	Portselankaup	21,4	21 178
				1188	Tahvelklaas ja klaaskaup	58,2	59 307
				1188	28. Keemiatööstusesaadused	1 511,5	678 018
				1291	Albumiin	0,0	20
				1308—1311	Pehmet kummist teosed	15,8	56 066
				1113, 1114	Veoautoade massiiv-kummišiidid	2,3	3 302
				1146	Kummist jalanõud	45,1	268 879
				1185	Vävelhappu alumiinium	358,5	31 220
				1188	Pesusooda	225,9	22 143
				1291	Kaustiksooda puhastamata	62,1	11 541
				1308—1311	Sõhape (vedel)	0,0	20
				1321	Lõhna- ja kosmeetikaained	1,4	29 877
				1323—1328,	Parkimisekstraktid	36,1	11 662
				1386—1344	Mineraalvärvid	396,4	23 493
				1348	Alisariinvärvid ern.	8,6	48 504
				1355	Saapamääre	0,1	141
				1356	Trükivärv	3,9	5 608
				1360	Pronksipuber	0,7	1 840
				1368	Linoleum	5,8	5 090
				29. Mund eraldi nimetatamata kaubad	6,2	57 746	
				1394—1396	Kirjutusematerjal ern.	2,1	17 900

Tab. 10. Pankade äriseis 1 novemb. ja 1 oktoob. 1931 a.
 Situation financière des banques au 1 novembre et 1 octobre 1931.

	16		25		16		25	
	erapanka 16 bang. privées		ühispanka 25 bang. coopér.		erapanka 16 bang. privées		ühispanka 25 bang. coopér.	
	1/XI	1/X	1/XI	1/X	1/XI	1/X	1/XI	1/X
	1 000 kr.				%			
Aktiva—Actif								
1. Kassa—Caisse	1 474	1 752	466	400	1,6	1,8	1,0	0,9
2. Jooksvad arved teisis rahaaautisis Comptes courants	1 502	1 986	2 043	4 078	1,6	2,0	4,7	8,8
a) Sellest Eesti pangas—Dont à la Banque d'Estonie	658	809	...	...	0,7	0,8	...	...
3. Pt. 1 ja 2 kokku—Total p. 1 et 2	2 976	3 740	2 509	4 478	3,2	3,8	5,7	9,7
4. Panga päralt olevad väärtused—Effets en portefeuille	1 186	1 264	397	449	1,3	1,3	0,9	1,0
a) Väärtipaberid—Effets 1) Sellest börsil koteeritavad—Dont effets cotés à la Bourse	1 102	1 178	373	354	1,2	1,2	0,8	0,8
b, d) Välismaa rahad, kallismetallid, tšekid ja maksukäs. välisvalutas—Métaux précieux et effets en valeurs étrangères	192	277	...	...	0,2	0,3	...	...
5. Laenuud—Prêts	66 882	70 883	28 178	28 699	71,5	71,6	64,2	61,8
a) Disk. vekslid—Escomptes	22 346	24 670	15 438	15 403	23,9	24,9	35,1	33,2
1) Sellest sisemaa vekslid—Dont du pays	17 853	17 898	...	...	19,1	18,1	...	...
b) Tähtajal. laenuud—Prêts termin. d) Kto krt. laenuud—Autres prêts	1 753	1 792	5 740	5 826	1,9	1,8	13,1	12,5
6. Garantide deebitor—Prêts de gar. 7. Korrespondendid—Correspondants	5 972	6 752	1 049	1 084	6,4	6,8	2,4	2,3
a) Sisemaa—en Estonie { Loro	361	1 133	816	752	1,0	1,2	1,9	1,6
{ Nostro	429	565	210	450	0,5	0,6	0,5	1,0
{ Loro	7	17	1	1	0,0	0,0	0,0	0,0
{ Nostro	1 517	1 729	16	45	1,6	1,7	0,0	0,1
b) Välismaa—à l'étranger	408	395	640	614	0,4	0,4	1,5	1,3
8. Protestitud vekslid—Effets protestés	1 817	1 737	11	10	1,9	1,8	0,0	0,0
9. Osakondade arved—Sucursales	4 969	4 922	1 537	1 538	5,3	4,9	3,5	3,3
10. Kinnisvara—Immuebles	420	415	228	226	0,5	0,4	0,5	0,5
11. Vallasvara—Mobilier	3 835	3 440	1 205	1 056	4,1	3,5	2,7	2,3
12, 13. Jooksvad kulud, makstud ¼ ja komisj.—Frais courants, intérêts et comités. payés	1 105	991	253	254	1,2	1,0	0,6	0,5
14. Üleminevad summad—Actifs transitoires	1 054	978	6 832	6 779	1,1	1,0	15,6	14,6
15. Muud aktivad—Actifs divers	...	...	5 635	5 619	...	...	12,8	12,1
a) Liikmete vastutus 1)	93 518	98 981	43 882	46 435	100	100	100	100
Passiva—Passif								
1. Panga kapitalid—Capitales et réserves	7 257	7 257	2 793	2 793	7,8	7,3	6,4	6,0
a) Sisemakatud aktiakapital—Capital versé	5 466	5 466	2 075	2 067	5,9	5,5	4,7	4,4
b) Tagavarakapital—Réserves	1 618	1 518	553	553	1,6	1,5	1,3	1,2
d) Muu erikapital—Réserves spéciales	273	273	165	163	0,3	0,3	0,4	0,4
2. Hoisummad—Dépôts	37 618	43 092	25 025	28 617	40,2	43,6	57,0	61,6
a) Tähtajal. hoisummad—Dépôts terminables	10 775	11 413	11 204	11 773	11,5	11,5	25,5	25,3
b) Jooksvad arved—Comptes courants d) Kontokorrentarvete kreditaalid Autres dépôts	24 593	29 348	13 433	16 333	26,3	29,7	30,6	35,2
3. Rediskont—Réescompte	2 245	2 331	388	511	2,4	2,4	0,9	1,1
a) Sellest maksukohaga sisemaal— Dont payables à l'intérieur du pays	7 038	9 084	1 352	996	7,5	9,2	3,1	2,1
4. Võlaarved teisis. asut.—Créditeurs	2 925	2 891	...	...	3,1	2,9	...	...
a) Sellest sisemaa kreditaautisis— Dont établissements du pays	7 438	5 531	2 874	1 949	8,0	5,6	6,1	4,2
b) Välismaa—à l'étranger	5 520	4 467	...	...	5,9	4,5	...	...
5. Pt. 3 ja 4 kokku—Total p. 3, 4	14 476	14 595	4 026	2 945	15,5	14,8	9,2	6,3
6. Korrespondendid—Correspondants	17 002	16 654	804	1 002	18,2	16,8	1,8	2,4
a) Sisemaa—en Estonie { Loro	224	539	228	500	0,8	0,6	0,5	1,1
{ Nostro	7 136	4 885	569	678	7,6	4,9	1,3	1,3
{ Loro	298	471	1	0	0,3	0,0	0,0	0,0
{ Nostro	9 854	10 715	6	14	10,0	10,8	0,0	0,0
b) Välismaa—à l'étranger	455	593	13	48	0,5	0,5	0,0	0,1
7. 8. Maksukäsud ja aktseptid—Acceptations	715	708	112	128	0,8	0,7	0,3	0,3
9. Väljamaksmata ¼-restant à payer	23	25	172	174	0,0	0,0	0,4	0,4
10. Väljamaksmata osakasu—Dividendes restant à payer	5 972	6 752	1 049	1 084	6,4	6,8	2,4	2,3
11. Garantide kreditorid—Créditeurs de garanties	1 901	1 780	11	10	2,0	1,8	0,0	0,0
12. Osakondade arved—Sucursales	5 290	4 658	2 995	2 778	5,6	4,7	6,8	6,0
13, 14. Saadud prots. ja muud tulud—Intérêts et commissions recus	...	...	...	...	...	...	...	...
16. Jagamata puhaskasu—Bénéfice net	591	737	170	169	0,6	0,8	0,4	0,4
17. Üleminevad summad—Transitoires	2 283	2 190	6 712	6 606	2,4	2,2	15,3	14,2
18. Muud passivad—Passifs divers	1 054	1 056	253	253	1,1	1,1	0,6	0,6
a) Amortisatsioonikapital 2)	...	...	5 635	5 617	...	...	12,8	12,1
b) Liikmete lisakohustus 3)	93 518	98 981	43 882	46 435	100	100	100	100

1) Responsabilité des membres. 2) Capital d'amortissement. 3) Responsabilité supplémentaire des membres.

Tab. 11. Üksikute pankade äriseisu summad 1 novemb. ja 1 oktoob. 1931 a.
 Montant des bilans des banques au 1 novembre et 1 octobre 1931.

	1. XI.	1. X.
	1000 kr.	1000 kr.
Erapangad—Banques privées		
Krediitbank A/S	39 639	33 562
G. Scheel ja Ko	27 689	32 195
Tartu pank	8 538	8 750
Tallinna linnapank	5 485	5 915
Tallinna aktsiapank	1 730	1 885
Eesti laenu-pank A/S	2 628	2 610
Sakala pank	2 319	2 412
Kaubapank A/S	2 301	2 333
Pärnu krediitbank	1 629	1 682
Tartu linnapank	2 349	2 453
Valga pank	1 350	1 391
Tartu tööstuspank	1 251	1 331
Viru pank	939	990
Tartumaa pank	620	642
Rosen ja Ko	646	655
Võru pank	205	216
Kokku—Total	93 518	98 981
Tähtsamad ühispankad—Principales banques coopératives		
Eesti Rahvapank	4 574	4 890
Eesti laenu- ja hoitühisus Tartus	7 189	7 365
Tallinna majaomanikkude pank	7 458	8 382
Tartu majaomanikkude pank	2 815	3 217
Viljandi ühispank	2 336	2 322
Tallinna laenu ja hofukassa	1 585	1 688
Tallinna juudi ühispank	1 251	1 538
Pärnu Eesti laenu- ja hoitühisus	1 469	1 582
Rakvere ühispank	1 438	1 468
Võru ühispank	1 311	1 319
Põllupidajate ühispank	1 164	1 178
Põltsamaa ühispank	1 031	1 046
Narva ühispank	1 023	1 039
Lääne Eesti ühispank	937	926
Jõgeva ühispank	1 004	1 019
Tartu Juudi ühispank	814	833
Paide ühispank	846	844
Põllumeeste Keskpank	1 451	1 518
Tõrva ühispank	802	802
Saarde laenu-holu ühisus	595	604
Kinnisvara om. pank Tallinnas	579	576
Pärnumaa Põllumeeste ühispank	722	745
Võhma ühispank	557	569
Saarte ühispank	534	590
Petseri laenu- ja holu ühisus	397	381
Kokku—Total	43 882	46 435

Arvestatud pankade üksikasjaline äriseis v. E. St. nr. 114(5), lhk. 335–336, (äriseis 1. jaan. 1931).

Données sur la situation séparément pour chaque banque v. Rec. nr. 114(5), page 335–336 (au 1 janvier 1931).

Tab. 14. VABARIIGI PIIRIST ÜLESÕITNUD NOVEMBRIS 1931 a.
 NOMBRE DE PERSONNES PASSÉES LES CONFINS DE LA RÉPUBLIQUE EN NOVEMBRE 1931.

	November Novembre		Oktoober Octobre		Reisikaartidega-Cart. de voyage				
	Entrées	Sorties	Sissesõitn.	Väljasõitn.					
VälispasidEGA Passeports pour l'étranger									
Eesti - Estonie	546	397	701	728	Eesti	140	148	210	180
Ameerika Ühendr. - États-Unis	25	24	35	44	Soome	148	165	288	337
Austria - Autriche	12	17	27	30	SisepasidEGA-Passeports ordin.				
Belgia - Belgique	7	6	11	10	Eesti - Estoniens	7491	7277	9616	8992
Danzig - Danzig	1	3	5	3	Läti - Lettons	4835	4853	4859	4814
Helveetsia - Suisse	11	13	23	22	VälispasidEGA Passeports pour l'étranger				
Hiiina - Chine	1	1	1	1	Tallinn	499	412	844	811
Hispaania - Espagne	2	2	4	4	Valga	601	653	981	1138
Hollandi - Pays-Bas	6	5	16	14	Narva	146	135	140	154
Inglise - Angleterre	40	46	74	87	Mõisaküla	18	15	28	30
Itaalia - Italie	6	10	12	16	Haapsalu	60	11	67	41
Jaapan - Japon	—	—	—	—	Paldiski	23	24	35	30
Kanada - Canada	2	2	—	—	Pärnu	7	1	3	3
Kreeka - Grèce	1	1	5	5	Kuressaare (ka Ruhnu)	—	—	—	—
Leedu - Lithuanie	19	25	47	45	Koikküla	—	1	—	—
L-Slaavia	2	2	3	2	Kärdla	6	—	—	—
Läti - Lettonie	129	127	341	352	Piirivalvepunktid - D'après les cordons de la garde-frontière				
Norra - Norvège	6	2	12	16	Kokku - Total	1411	1293	2163	2277
N. S. V. L. (Vene) - U. R. S. S.	96	94	94	101	Reisikaartidega-Cart. de voyage				
Poola - Pologne	54	53	37	83	Tallinn	252	275	399	413
Prantsuse - France	12	11	30	37	Teised punktid	36	38	99	104
Rumeenia - Roumanie	—	1	6	6	Kokku - Total	288	313	498	517
Rootsi - Suède	32	32	39	50	SisepasidEGA-Passeports ordin.				
Saksa - Allemagne	192	191	311	331	Tallinn	16	7	9	5
Soome - Finlande	147	164	202	187	Valga	737	727	1044	1001
Taani - Danemark	17	23	40	40	Mõisaküla	192	199	180	178
Tšehhoslovakkia - Tchécoslovaq.	16	12	43	43	Pärnu	—	—	—	—
Türgi - Turquie	—	—	2	2	Koikküla	51	81	67	75
Ungari - Hongrie	10	7	10	13	Mõniste	33	42	27	25
Riikondsuseta-N'ayant auc. suj.	14	18	30	51	Kuressaare	3	—	56	—
Muud riigid - Autres états	5	4	2	4	Piirivalvepunktid	11294	11074	13115	12542
					Kokku - Total	12326	12130	14505	13826
					Üldse - Gr. total	14025	13736	17166	16620
					1/I-30/XI 1931 a.	222046	221977	—	—
					Eelmise kuu 1931 a.	17166	16820	—	—
					Novembris 1930 a.	16347	16340	—	—

Märkus. Alates juunist 1931 a. on muudetud ülepääslikkude arvestamise korda. Andmed võetakse kokku iga üksiku piirivalvepunktid kuni ka iga piirivalve raiooni kohta eraldi ühise vormi kohaselt osalt vastavates punktides, osalt Kõrge Siseministeeriumis. Iga kuu mõõdumisel avaldab Keskbüroo ülerikliku kokkuvõtte. Riikide arvu kelle kodanikke registreeritakse, on suurendatud. Juure võeti Norra, Hispaania, Danzig, Rumeenia, Kreeka j. t.

Tab. 15. Linnade rahvastik oktoobris 1931 a.
 Mouvement de la population dans les villes en octobre 1931.

	Registreeritud elanikkude arv 1/X 1931 a. Nombre de la population au 1/X 1931			Sisseregistreeritud Enregistrés						Väljeregistreeritud Rayés des listes						Registreeritud elanikkude arv 1/XI 1931 a. Nombre de la population au 1/XI 1931				
	Kokku	M.	N.	Sündinud Naisances		Siseseõitnuid Arrivées		Teise korteri sissekolijaid Change-ment du logement		Surmuid Décés	Väljaseõitnuid Départs		Teadmata kuhu Inconnu		Korterist välja- kolijaid Change-ment du logement		Kokku	M.	N.	
				M.	N.	M.	N.	M.	N.		M.	N.	M.	N.	M.	N.				
Tallinn	131 457	58 312	73 145	35	53	1848	2 050	2 843	3 298	57	64	1 147	858	862	1006	2 180	2 585	192 823	58 790	74 033
Haapsalu	4 157	1 792	2 428	1	1	40	74	77	118	4	6	41	47	—	—	77	118	4 175	1 725	2 450
Kuressaare	4 296	1 941	2 853	3	2	102	91	72	76	1	1	97	77	—	—	72	75	4 319	1 948	2 371
Narva	24 548	10 532	14 014	9	4	256	195	405	529	12	18	139	124	83	40	331	465	24 774	10 683	14 092
Nõmme	13 667	6 054	7 613	9	5	221	298	247	257	2	9	250	315	85	110	212	219	13 502	5 982	7 520
Paide	3 348	1 498	1 850	1	2	53	61	35	44	1	2	52	40	—	—	35	44	3 370	1 499	1 871
Paldiski	1 056	516	540	—	—	16	16	10	5	1	3	18	20	—	—	10	5	1 048	515	533
Pelsteri	4 154	2 004	2 150	2	7	90	82	47	64	1	—	45	34	—	—	47	64	4 255	2 050	2 205
Pärnu	20 580	9 441	11 139	9	7	316	311	681	855	9	8	338	378	25	26	681	855	20 439	9 394	11 045
Põltsamaa	3 297	1 549	1 748	2	1	45	47	32	37	2	—	31	33	1	4	32	37	3 321	1 582	1 759
Rakvere	12 262	5 090	7 172	2	5	151	147	206	229	5	9	90	72	1	—	203	237	12 585	5 150	7 295
Tapa	4 286	2 109	2 177	1	1	70	72	73	64	3	1	65	24	9	3	71	61	4 390	2 105	2 225
Tartu	70 810	30 499	40 311	15	17	947	878	831	1 011	25	21	308	228	123	138	918	1 137	71 611	30 918	40 693
Tõrva	2 227	963	1 314	3	1	67	59	5	11	3	—	21	13	—	—	8	15	2 363	1 008	1 357
Türi	3 271	1 474	1 797	6	1	39	33	48	55	1	3	29	26	—	—	48	54	3 291	1 488	1 808
Valga	11 893	5 339	6 554	5	8	125	129	175	195	6	4	137	118	4	3	170	168	11 920	5 327	6 593
Viljandi	13 449	5 785	6 684	—	2	128	168	173	245	5	5	91	100	—	—	173	245	12 548	5 797	6 749
Võru	4 786	2 281	2 505	4	1	82	75	30	77	2	1	45	46	13	9	74	73	4 842	2 313	2 529
Kokku - Total	332 592	147 096	185 496	106	118	4 594	4 786	6 040	7 167	140	155	2 942	2 553	1 161	1 339	5 342	6 457	335 314	148 251	187 063
				224		9 330		13 207		295		5 495		2 500		11 799				
Keskm.1/I-30/XI 1931 a.	333 068	146 681	186 387	103	101	3 563	3 992	4 506	5 571	166	179	3 256	3 553	1 050	1 160	3 882	4 378	333 100	146 819	186 281
Oktoober, 1931 a. 30	327 200	144 644	182 556	103	96	3 398	3 438	5 980	7 568	139	150	3 308	4 081	1 578	1 563	5 004	6 363	332 592	147 096	185 496
	327 636	144 260	188 436	117	127	5 800	5 478	5 193	6 314	186	156	3 472	3 007	1 021	1 043	4 354	5 343	332 164	146 358	183 80

Tab. 24. Suurmüügihinnad oktoobris ja novembris 1931 a.
Prix de gros en octobre et novembre 1931.

Hinnad kroonides — Prix en kr. kr = couronne d'Estonie, égale 100/243 gramme de l'or pur (100 marks antérieurs)	Nov.		Okt.		Nov.	Okt.
	1	2	3	4		
Toidained ja loomatait — Denrées alimentaires et fourrage						
1. Rukis, Eesti—Seigle du pays	14,62	15,00				
2. Eesti ja Vene rukki segu	—	—				
3. Vene—de Russie	—	—				
4. Ameerika—d'Amérique	—	—				
5. Poola—de Pologne	—	—				
6. Nisu, Eesti—Froment du pays	19,50	19,50				
7. Vene—de Russie	—	—				
8. Oder, toidu—Orge	13,25	13,50				
9. Öle — pour bière	15,50	16,00				
10. Kaer, toidu Eesti—Avoine du pays	9,75	10,37				
11. Saksa—d'Allemagne	—	10,37				
12. Poola—de Pologne	—	—				
13. Vene—de Russie	—	10,45				
14. Rukkiõli—Farine de seigle	18,55	18,55				
15. Rukkipüü—bütée	28,05	28,05				
16. Nisu, Ameerika, sõre—Farine de from. amér. I s.	46,25	47,00				
17. Nisu, Ameer., pehme, kõrg. s. II	—	—				
18. Kartulid, eksp. I s.—Pommes de terre (d'export.)	2,36	—				
19. plirituse—pour alcool	—	—				
20. Kartulitärklis „Supérieur”—Fécule de pom. de terre	28,00	28,00				
21. Erned, rohelistes—Pois verts	—	—				
22. valged Hollandi—Pois d'Hollande	—	—				
23. Või, meieril, eksp. I s.—Beurre de ferme (d'export.)	1,54	1,49				
24. siseturu—	—	—				
25. Margariin, välismaa—Margarine	0,94	0,94				
26. kodunnaa—	1,38	1,61				
27. Juust „šveitsi”, Eesti—Fromage „suisse”, du pays	12,00	—				
28. Kaseiin—Caséine	25,87	24,78				
29. Munad, eksp. I s.—Oeufs (d'exp.) I s.	—	—				
30. II s.—Oeufs d'exportation II s.	—	—				
31. Suhkur, peen., Dantsigi—Sucre en poud., de Dantsig	25,84	—				
32. Saksa—d'Allem.	—	—				
33. Ameerika—d'Amér.	—	—				
34. Tš.—Slov.—de T.-Slovaq.	—	—				
35. Vene—de Russie	—	—				
36. Poola—de Pologne	25,82	25,84				
37. Inglis—d'Angleterre	—	—				
38. Siirup, kartuli, 42°—Sirop de pom. de terre 42°	32,00	32,00				
39. Glükoos—Glucose	25,00	25,00				
40. Tee, lahtine, Pekoe broken, Java—Thé	—	—				
41. Orange Pekoe, —	4,40	4,40				
42. Tseilon —	5,25	5,25				
43. Moning Hiina—	4,85	4,85				
44. Kõvi, Rio, Santos—Café de Rio, Santos	2,40	2,40				
45. Kesk-Ameerika sordid—Café d'Amér. Centr.	3,95	3,95				
46. Kakao, inglise—Cacao d'Angleterre	1,33	1,32				
47. Ameerika—Cacao d'Amérique	—	—				
48. Hollandi—d'Hollande	1,48	1,48				
49. Riis, Burma II — Riz de Burma II	30,00	30,12				
50. Sool, lahtine, Saksa—Sel d'Allemagne	3,40	3,40				
51. Vene (fr. Narva ja Irb.)—de Russie	3,40	3,40				
52. Poola—Sel de Pologne	—	—				
53. Heeringad, Yarmouth, Matties — Harengs d. Yarm.	—	—				
54. Mattis—	—	—				
55. Šoti, Matties—Harengs d'Écosse	47,50	48,25				
56. Mattis—	69,00	76,50				
57. Norra—de Norvège	—	—				
58. Islandi—d'Islande	—	22,50				
59. Sealih I s. —Viande de porc I sorte	0,50	0,61				
60. Loomaliha I s.—Viande de boeuf I sorte	0,59	0,49				
61. Olikoogid, linaseemne—Tourteaux de graines d. lin	10,75	10,75				
62. päevalille — de tournesol.	12,00	—				
63. puuvilla — de coton	5,00	—				
64. sooljatangud — de soya	—	—				
65. palmi — de palme	—	—				
66. Segajõusõtt I sort — Fourrage concentré mixte	10,96	11,75				
67. II —	9,80	10,56				
68. Nisukitid—Sons de froment	7,38	7,28				
69. Rukkikiitid—Sons de seigle	—	—				
Linaseeme, lina, riie, paber ja nahk—Graines de lin, lin tissus, papier et cuirs						
70. Linaseeme, 3II 90%—Graines de lin.	11,45	11,45				
71. küivi 95%—Graines d. lin p. semence	12,50	12,50				
72. Lina, Liivi, R—Lin de Livonie, R	589	—				
73. Pelteri, R—de Pelteri, R	450	—				
74. Võru, R—de Võru, R	450	—				
75. Tartu, R—de Tartu, R	389	—				
76. Takud, Codilla I—Étoupes de Codilla I	—	—				
77. II—	—	—				
78. Puuvillane riie, Bjas,—Cotonnade						
79. Mitkal,—	0,53	0,53				
80. Paber, rotatsiooni—Papier roulé	0,39	0,39				
81. Tallanahk, Eesti nahast—Cuir à semelles du pays	23,20	23,20				
82. Ameer. nahast I s.—Cuir d'Amér. I s.	2,63	2,63				
83. II s.—	2,95	2,95				
II s.—	2,85	2,85				
Ehitusmaterjalid—Matériel de construction						
84. Tsement, Portland—Ciment de Portland	8,75	8,75				
85. Kriit, toores—Craie brute	5,82	5,82				
86. pestud—lavée	6,00	6,00				
87. Asfalt—Asphalte	—	—				
88. Labi—Chaux	3,50	3,50				
89. Kips tilkkides (fr. Irboska)—Plâtre en morceaux	15,25	15,25				
90. jahvatatud — moulu	24,40	24,40				
91. krovimise — pour ouvrages en stuc.	39,65	39,65				
92. Telliskivid I s.—Briques I sorte	47,50	47,50				
Metallid—Métaux						
93. Raud, sordi —Fer en espèces	9,75	10,37				
94. latt — lingots	—	—				
95. viits —Ferraile	14,25	14,72				
96. plekk—Tôle de fer	19,25	19,00				
97. tsingitud—Tôle de fer zinguée	32,25	33,00				
98. talad (T)—Sommitres en fer	11,35	11,25				
99. Teras, vedru—Acier à ressort	23,50	22,25				
100. tööriistade—Outillage en acier	—	—				
101. talla—Aimant	13,88	13,87				
102. Malm—Fonte de fer	—	—				
103. Inglisina—Étain	300	300				
104. Seatina—Plomb	46,50	46,50				
105. Vaskplekk, punane—ôte de cuivre, rouge	180	180				
106. valge — blanche	165	165				
107. Tsinkplekk — de zine	60	60				
Kütetained, õlid ja nende saadused—Combustibles, huiles et leurs produits						
108. Kivisüsi auru, Yorkshire—Houille de Yorkshire	28,75	28,75				
109. Newcastle—Houille de Newcastle	27,25	27,25				
110. sepa—Houille de forge	30,50	30,50				
111. Koks, valu—Coke de fonte	43,25	43,25				
112. gaasi—Coke de gaz	—	—				
113. Põlevkivi, I s. A.—Schiste combustible I sorte A	6,10	6,10				
I s. B.—	5,50	5,50				
II —	4,50	4,50				
III —	2,50	2,50				
117. Põlevkiviõli—Houille de schiste combustible	6,37	6,37				
118. Nafta, Vene—Naphte de Russie	10,50	11,37				
119. Ameerika—Naphte d'Amérique	10,50	11,37				
120. Petrooleum, Vene—Pétrole de Russie	10,63	12,25				
121. Ameerika—Pétrole d'Amérique	10,63	12,25				
122. Bensin, Vene—Benzine de Russie	30,45	31,00				
123. Ameerika—Benzine d'Amérique	30,45	31,00				
124. Masiinaõli, Vene—Huile à graiss. de Russie	28,50	26,50				
125. Ameerika—Huile à graiss. d'Amérique	28,00	28,00				
Väetisained — Engrais						
126. Superfosfaat, 18—20%—Superphosphate 18—20%	—	—				
127. Toomasjahu, 15—16%—Scorie Thomas 15—16%	—	—				
128. Kaalisool, 30%—Sel de potasse 30%	—	—				
129. 40%—	—	—				
130. Kainiit, 12—14%—Carnit 12—14%	—	—				
131. Eesti fosforiit, 25—27%—Phosphor. du pays 25—27%	—	—				
132. Salpeeter, Norra—Salpêtre de Norvège	—	—				
133. Chili 15,5%—Calpêtre de Chili 15,5%	—	—				
Värvid ja muu keemilakap — Matières tinctoriales et autres produits chimiques						
134. Nigrosiin, veesulav, väljam.—Nigrosine fondante	5,50	5,50				
135. Tsinkvalge, väljamaa—Blanc de zine, étranger	0,70	0,70				
136. Tihvalge, — plomb	0,70	0,70				
137. Ooker, — Ocre étrangère	0,19	0,19				
138. Pesusooda—Soude	8,50	8,50				
139. Seebikivi, inglise—Pierre de savon d'Angleterre	26,00	27,25				
140. Tuletitud—Allumettes	130	130				

Hinnad on antud ühe kvintaali (100 kg) kohta peale märgitute — Les prix sont indiqués par 100 kg exc. les cas marqués ci-après:

1) kg, 2) kast 360 tk. — boîte à 360 oeufs, 3) tünn — baril, 4) meetertonn (1000 kg), 5) meeter — mètre, 6) tünn — baril (170 kg), 7) tubat-mille, 8) 5000 toosi — 5000 boîtes.

Tab. 29. Tööturg oktoobris 1931 a. — Marché du travail en octobre 1931.

	Omavalitsuste tööbörssid — Bourses du travail des administrations publiques										Erivanhatalusekontorid — Agences d'affaires privées									
	I tööstajate arv — Nombre de chômeurs					Kõikide töötajate arv — Nombre de salariés					I tööstajate arv — Nombre de chômeurs					Kõikide töötajate arv — Nombre de salariés				
	M.	N.	H.	F.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	H.	F.	M.	N.	M.	N.	M.	N.
1. Põll- ja alatöölised — Ouvriers agricoles et horticult.	20	10	89	109	6	9	48	198	10	45	22	38	22	39	88	83	—	—	—	
2. Metsatöölised — Forestiers	5	1	10	11	—	—	300	—	3	—	—	—	1	—	12	15	—	—	—	
3. Ja 4. Kaev- ja murrud ning nende saad. t. s.)	129	15	175	51	12	1	4	3	1	—	—	—	18	1	257	73	—	—	—	
5. ja 6. Metalltöölised — Ouvriers en métaux	12	35	18	51	—	—	3	1	3	—	—	—	2	—	21	450	—	—	10	
8. Tekstiilitöölised — Ouvriers dans l'industrie textile	4	195	7	326	—	—	13	12	8	—	—	—	32	—	9	25	—	—	—	
9. Riidesetöölised — Ouvriers dans l'industrie textile	162	309	54	3	30	5	87	2	5	—	—	—	54	—	70	3	—	—	—	
10. Ehitustöölised — Ouvriers dans construction	24	—	20	13	—	—	2	—	—	—	—	—	7	—	461	—	—	—	—	
11. Puittöölised — Ouvriers dans construction	5	—	20	12	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—	17	—	—	—	—	
18. Transport- ja sidetöölised s)	7	6	12	43	—	—	1	1	—	—	—	—	2	—	83	111	—	—	11	
19. Kaupsiis töötajad (ka kelnerid) *)	37	35	56	5	—	—	2	36	—	—	—	—	2	—	45	130	—	—	14	
20. Kaantele- ja kontoriametnikud — Empl. de bureau	3	70	1	155	—	—	2	—	—	—	—	—	197	—	10	—	—	—	2	
24. Meja teenijad — Service domestique	644	443	1080	97	168	19	197	58	5	6	210	207	64	45	467	1506	—	—	501	
25. Läbitöölised — Journaliers	102	79	137	108	6	1	11	13	3	1	14	6	14	6	206	108	—	—	7	
26. Muud töölised — Autres ouvriers	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
27. Muud — Autres industries	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
B. Tööstuseharude järgi — D'après les industries																				
1. Põllumajandus ja aiandus — Agriculture et horticult.	238	673	38	198	10	44	38	198	10	44	—	—	33	191	—	—	—	—	—	
2. Meisandus — Exploitation des forêts	20	43	53	43	—	—	321	—	5	—	—	—	19	—	—	—	—	—	—	
3. ja 4. Murrud ja kaevand. ning nende saad. t. s.)	53	96	87	36	—	—	8	2	1	—	—	—	7	2	—	—	—	—	—	
5. ja 6. Metalltööstus — Industrie des métaux	34	87	34	87	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	
10. Puittööstus — Industrie du bois	146	36	7	4	—	—	2	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	
12. Paberitööstus — Industrie du papier	7	3	120	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
15. Kehakattetööstus — Confection de vêtements	481	33	481	33	—	—	51	1	8	—	—	—	23	7	—	—	—	—	—	
16. Ehitustööstus — Constructions	76	89	22	22	—	—	4	1	—	—	—	—	21	4	—	—	—	—	—	
19. Kaubandusliku iseloomuga ettevõtte — Commerces	133	48	16	74	—	—	16	—	—	—	—	—	16	—	—	—	—	—	—	
20. Transport ja side — Transport et communication	160	278	79	77	—	—	79	77	4	12	—	—	75	65	—	—	—	—	—	
24. Isikteenistus — Service domestique	547	638	131	63	12	4	131	63	12	4	—	—	122	48	—	—	—	—	—	
C. Üksikute borside järgi — D'après les bourses du travail																				
1. Tallinna linn	661	714	658	89	59	59	346	43	15	16	132	55	121	49	1070	1019	210	13	881	
2. Tartu linn ja maa	107	106	468	591	35	134	212	269	10	13	113	270	98	248	474	520	113	4	380	
3. Valga linn	53	35	92	98	—	—	0	4	9	2	10	5	—	—	144	139	—	—	—	
4. Pärnu linn	13	45	141	76	—	—	3	3	1	3	—	—	—	—	154	116	—	—	—	
5. Viljandi linn	—	11	12	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	12	—	—	—	
6. Narva linn	246	89	290	152	16	6	25	11	3	21	56	3	25	11	494	219	—	—	—	
7. Rakvere linn	37	21	82	107	—	—	58	4	3	2	3	3	56	3	42	72	—	—	—	
8. Harjumaa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
9. Saaremaa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
10. Võru linn ja maa	—	—	59	182	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	59	181	—	—	—	
11. Põltsamaa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
12. Antsla	18	12	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	15	—	—	—	
13. Nõmme	4	18	52	116	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	55	131	—	—	—	
14. Põltsamaa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
15. Haapsalu	38	31	49	49	18	—	16	1	1	1	18	—	18	—	82	80	—	—	—	
16. Põltsamaa, oskustöölised töötajad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
17. Narva-Jõesuu	61	71	59	63	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	120	131	—	—	—	
18. Tõrva linn	17	23	19	3	—	—	7	7	3	4	—	—	319	319	2789	2006	323	10	578	
19. Paide	1155	941	2038	2116	182	206	669	333	41	60	355	353	638	638	86	30	—	—	89	
Kokku	2895	4154	—	—	388	1002	9818	7168	1644	714	9022	7002	8297	6476	12687	12687	333	591	389	
Kokku 1/1 — 31/IX 1931 a. — Total	3385	5112	10748	8963	2488	2271	9818	7168	1644	714	9022	7002	8297	6476	12687	12687	333	591	389	
September 1930 a. — Septembre 1930	524	409	1182	978	126	143	430	500	70	92	408	445	860	370	1155	941	66	14	66	
Oktoober 1930 a. — Octobre 1930	663	751	1215	1413	107	136	545	240	97	29	417	317	377	270	1458	1824	329	51	18	

Tab. 31. TÖÖNNETUSED TÖÖSTUSETTEVÕTTEIS OKTOOBRI 1931 a.
Accidents du travail dans les entreprises industrielles en octobre 1931.

	Suurtööstus (20 ja üle tööt. ettevõtted)	Sellest		Keskistööstus (5-19 töötaja- ga ettevõtted)	Kokku	September Septembre 1931
		(1-50 töötaja- ga ettevõtted)	20-49 töötaja- ga ettevõtted			
<i>Pour la nomenclature franç. s'adres- ser à la page précédente</i>						
I. Murrud ja kaevandused	101	101	—	—	101	100
II. Mineraalide ümbertöötamine	9	4	5	3	12	19
III. Metallitööstus	79	67	12	1	80	86
IV. Keemiatööstus	17	15	2	—	17	13
V. Nahatööstus	1	—	1	1	2	2
VI. Tekstiilitööstus	59	59	—	—	59	84
VII. Pautööstus	52	46	6	—	52	72
VIII. Paberitööstus	24	24	—	—	24	24
IX. Põllgraaulatööstus	1	—	1	—	1	1
X. Toidu-, maitseain. ja jookide tööst. XI. Kelmakatte- ja pudukaupade tööstus	6	5	1	1	7	19
XII. Ehitustööstus	3	3	—	—	3	2
XIII. Elektri- ja gaasi- ja veevar. XIV. Puhastustööstus	20	16	4	—	20	22
	4	4	—	—	4	—
Kokku—Total	376	344	32	6	382	444
Kokku 1/I—31/X 1931—Total	4 443	4 102	341	84	4 527	—

Tab. 32. TÖÖSTUSETÖÖLISTE ARVU LIHKUMISE INDEKSID (1-ks kuupäevaks).
Nombres-indices du mouvement du nombre de main-d'oeuvre dans les entreprises industrielles (au 1-er du mois).

	A. Lihkuval baasil (eelmine kuu = 100 järgmise kuu jaoks) A. Base mouvante (chaque mois précédent = 100 par rapport au mois suivant)						B. Indeksid baasil: 1. I. 1927 = 100 B. Base: 1. I. 1927 = 100					
	Töötajad ¹⁾ —Travailleurs en général ¹⁾				Töölised—Ouvriers				Töötajad ¹⁾	Töölised		
	Suur- ja kesk- tööstus	Suurtööstus	Sellest		Kesk- tööstus 5-19 tööt.	Entreprises grandes et mo- yennes	Grandes entreprises	Dont entr. ayant				
			50 ja üle töötajaga	20-49 tööt.						50 et plus de travail.	20-49 travail.	
									Entreprises moyennes (5-19 ouv.)			
										Suur- ja kesk- tööstus		Entreprises grandes et moyennes
1930 Oktoober	98,5	98,1	98,3	98,8	101,5	98,4	97,9	98,1	98,7	101,9	106,1	106,9
November	99,0	99,1	99,0	99,7	98,3	99,0	99,1	99,0	99,9	98,4	105,0	105,8
Detsember	101,1	101,1	101,8	96,9	101,5	101,3	101,2	102,0	96,7	101,9	106,2	107,2
1931 Jaanuar	96,6	96,0	96,7	91,7	100,5	96,0	95,5	96,4	90,3	99,3	102,6	103,0
Veebruar	100,8	100,7	100,6	101,5	100,9	100,9	101,0	100,8	102,0	100,6	103,4	103,9
Märts	98,4	97,9	97,2	102,0	101,5	98,2	97,7	97,0	102,4	101,8	101,7	102,6
Aprill	102,4	102,6	102,4	105,8	101,5	102,7	102,9	102,3	106,6	101,9	104,2	104,8
Mai	100,5	101,2	101,1	101,7	96,4	100,7	101,3	101,2	101,9	97,4	104,7	105,8
Juuni	104,2	104,7	105,6	99,3	100,9	104,7	105,3	106,2	99,3	101,1	109,1	110,6
Juuli	100,5	101,0	100,9	101,3	97,6	100,8	102,2	101,1	102,0	97,7	109,6	111,5
August	93,6	92,6	92,8	91,3	100,8	92,9	91,7	92,0	90,1	100,8	104,1	105,0
September	97,3	97,3	96,8	100,4	100,6	97,5	97,3	96,5	100,8	107,7	101,7	102,4
Oktoober	98,6	98,2	97,8	100,8	101,0	98,5	98,5	97,6	101,2	101,1	100,3	100,9
November	92,7	93,4	93,5	97,7	100,4	93,5	93,5	93,5	96,8	100,2	99,0	99,4

Tab. 33. NAKKUSEHAIGUSED OKTOOBRI 1931 a. — Maladies contagieuses en octobre 1931.

	Typhus ab- dominalis	Päratyphus	Typhus exanthem.	Febris recurrens	Malaria	Vartola	Morbilli	Scarlatina	Diphtheria	Dysenteria	Lepra	Etiocephali- tetburg.	Meninge- rebrosp. ep.	Trachoma	Tubercul- losis	Kokku Total
Linnad—Villes.	16	8	—	—	—	—	1	23	27	—	—	—	1	5	51	187
Tallinn	4	4	—	—	—	—	—	23	23	—	—	—	1	5	32	81
Haapsalu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Kuressaare	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
Narva	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	3	9
Nõmme	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	3	9
Paide	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1
Paldiski	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Petseri	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Pärnu	2	—	—	—	—	—	—	2	7	—	—	—	—	—	3	14
Põltsamaa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
Rakvere	—	3	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	9
Tapa	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4
Tartu	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	52
Tõrva	—	—	—	—	—	—	—	7	38	—	—	—	—	—	—	—
Türi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Valga	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Viljandi	2	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	2	4
Võru	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Maad—Arrond.	11	11	—	—	—	—	1	51	44	1	—	—	—	9	96	194
Viru	6	2	—	—	—	—	—	4	13	1	—	—	—	1	10	37
Järva	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	5	7
Hariu	—	5	—	—	—	—	—	2	5	—	—	—	—	—	3	27
Lääne	—	1	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—	3	13
Saare	—	1	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	3	9
Pärnu	1	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	11	19
Viljandi	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	6
Tartu	2	1	—	—	—	—	—	11	7	—	—	—	—	—	12	34
Valga	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	5
Võru	2	—	—	—	—	—	—	1	3	—	—	—	—	—	4	11
Petseri	—	—	—	—	—	—	—	21	5	—	—	—	—	—	—	26
Kokku—Total.	27	19	—	—	—	—	2	79	121	1	—	—	1	14	117	381

¹⁾ Töölised, tehniline personaal, ametnikud ja teenijad. — Ouvriers, personnel technique, employés et service.

Tähtsamad Eesti majanduse- ja ühiskondliku elu nähtused 1922-31 a. —

Rahandus (milj. kr.) — Finances (en)

Märkus: Käesolevaga jäävad välja aasta kokkuvõtted ja indeksid 1922 = 100. Lahtri nr. muutuvad alates 137.

	Liikvel olev raha (kuu 1-ks) Circulation fiduciaire (au 1 de mois)					Riigi sissevõetud Recettes de l'Etat	Pangad (kuu 1-ks) Banques (au 1 du mois)									Pankade vaheline arvекoda Mouven. de la chambre de compensation	
	Vahetusraha — Monnaie et billets subsidiaires						Äriseis — Bilans			Hoiusum. — Dépôts			Laenuud — Prêts			Tšekide arv. — Nombre des chèques	Summa — Montant
	Eesti panga Billets de la Banque d'Estonie	Kokku 2) Total	Sellest: 1-2 krooni 3) Donc: 1-2 couronnes	Eesti panga kassades — Bilans de la caisse de la Banque d'Est.	Liikvel olev raha ja vahetusraha Circulation fiduciaire et monnaie etc subsidiaire		Eesti pank	Erapangad	Ühispanegad (21-25 tähts.) 3)	Banque d'Estonie	Banques priives	Banques cooperatives	Eesti pank	Erapangad	Ühispanegad (21-25 tähts.) 3)		
Keskmiselt kuus 1922	...	...	...	...	34,4	5,4	38,0	49,5	...	11,7	11,4	...	18,0	15,3	...	1739	3,4
Moyenne mens. 1923	...	...	...	...	37,9	5,6	70,5	52,3	...	9,8	15,7	...	37,7	27,0	...	3104	5,8
1924	...	...	...	...	33,9	5,8	81,3	75,2	...	10,3	16,1	...	46,1	29,7	...	3751	7,1
1925	...	...	...	...	35,4	6,4	83,4	82,5	...	10,0	17,5	...	52,0	32,8	...	4447	8,5
1926	...	...	...	...	35,0	6,1	83,3	86,6	...	8,0	21,3	...	60,5	37,4	...	5032	8,9
1927	...	...	...	...	36,8	11,1	81,2	76,3	...	8,1	28,3	...	58,0	50,3	...	5041	9,6
1928	38,0	3,7	3,4	...	41,7	8,1	73,6	98,2	...	6,9	40,8	...	16,8	27,7	...	6584	13,9
1929	34,7	3,8	2,4	0,6	38,5	8,1	65,6	112,6	...	6,3	44,5	...	19,3	28,9	...	6483	16,7
1930	32,7	4,9	2,9	1,4	37,0	8,1	65,5	117,6	...	6,2	45,7	...	21,7	26,5	...	6128	17,6
Kokku i.l. kuni viimase f 1930 andmetega kuuni incl. 1931	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	62 921	186,9
1930 August — Août	31,9	4,2	2,8	1,8	36,1	5,8	65,0	116,5	38,0	6,8	45,8	22,1	24,8	76,2	26,0	6 069	17,7
September — Septembre	33,2	4,5	3,0	1,0	37,7	6,9	63,8	115,2	38,1	5,8	46,0	22,5	24,7	75,8	26,0	6 476	19,1
Oktoober — Octobre	33,6	4,5	3,0	1,5	39,1	7,7	65,1	118,0	38,7	6,0	46,5	23,0	24,9	78,7	26,1	6 759	19,8
November — Novembre	34,1	4,7	3,2	1,5	38,8	7,3	65,3	121,1	39,3	5,5	47,8	23,1	26,4	81,7	26,5	5 865	12,6
Detsember — Décembre	33,4	4,4	2,9	1,6	37,8	7,2	65,7	115,4	39,7	5,4	45,7	23,4	26,2	79,0	26,4	5 249	12,0
1931 Jaanuar — Janvier	32,2	4,3	2,8	1,7	36,5	6,9	65,0	109,1	43,8	6,4	46,2	28,5	25,4	78,1	25,8	4 023	11,5
Veebruar — Février	33,3	4,1	2,7	1,9	37,4	5,3	63,8	95,3	44,0	5,7	48,8	26,4	24,5	70,0	25,9	3 918	9,7
Märts — Mars	34,9	4,2	2,8	1,8	39,1	17,8	63,1	96,3	44,3	6,5	39,2	26,7	23,5	70,5	28,9	4 986	12,3
Aprill — Avril	35,6	4,2	2,8	1,8	39,8	6,7	67,2	99,0	43,8	7,0	40,0	27,1	27,6	72,4	27,2	4 500	11,8
Mai — Mai	35,5	4,2	2,8	1,8	39,7	7,8	65,9	100,7	43,9	7,4	40,8	27,5	26,8	73,5	27,1	4 610	11,3
Juuni — Juin	33,9	4,1	2,7	1,9	37,0	7,1	64,1	101,5	44,7	8,3	43,5	28,1	25,3	72,1	27,8	4 999	12,8
Juuli — Juillet	32,1	4,1	2,7	1,9	38,2	7,2	60,4	102,0	45,5	5,8	44,8	28,4	20,9	72,1	28,2	4 685	12,4
August — Août	33,3	4,2	2,8	1,8	37,5	6,3	61,2	100,4	46,0	7,9	43,8	28,9	19,9	71,0	28,2	4 372	12,3
September — Septembre	33,5	4,4	2,9	1,6	37,9	6,5	61,4	99,2	46,1	7,5	44,6	28,2	20,3	70,0	27,7	4 857	11,8
Oktoober — Octobre	34,4	4,4	2,9	1,6	38,8	6,3	61,6	99,0	46,4	7,4	43,1	28,6	20,6	70,9	28,7	3 513	9,2
November — Novembre	38,1	...	...	1,6	...	...	63,4	93,5	43,9	5,1	37,6	25,0	23,5	66,9	23,2	...	...

Väliskaubandus (järg) —

	Tuh. kr. (en 1000 kr.)		Tähtsamad väljaveoained (tonnides) — Articles principaux d'export. (en tonnes)					Tähtsamad sisseveoained (tuh. kr.) — Articles principaux									
	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57
Keskmiselt kuus 1922	82	8	805	1729	83	311	3 884	121	354	94	416	85	147	197	172	193	208
Moyenne mens. 1923	77	24	777	1 876	195	347	2 118	577	267	168	486	92	907	492	127	212	257
1924	157	58	869	3 771	266	829	1 797	1 043	286	184	579	110	697	178	119	183	257
1925	162	97	631	3 434	537	1 096	1 930	1 134	317	272	440	137	1 207	267	122	263	198
1926	170	98	861	4 272	724	884	3 999	1 233	197	277	492	154	761	218	204	211	205
1927	125	79	733	3 239	826	1 340	2 871	879	178	178	592	85	752	243	289	335	173
1928	81	66	469	2 087	935	1 960	3 172	1 589	183	247	556	96	916	338	406	300	146
1929	72	77	489	1 969	1 030	1 859	1 112	1 679	153	221	490	105	988	258	349	321	168
1930	44	57	401	1 184	1 172	2 065	935	920	113	136	424	99	687	163	234	327	133
Kokku i.l. kuni viimase f 1930 andmetega kuuni incl. 1931	496	360	4 010	13 263	12 518	23 243	9 330	1 149	1 517	4 484	1 084	7 309	1 793	2 565	3 472	1 206	1 336
1930 August — Août	45	18	77	1 211	1 281	2 772	16	429	124	297	448	91	607	167	285	273	113
September — Septembre	69	30	11	1 770	2 015	4 761	256	295	116	87	463	100	420	167	342	268	143
Oktoober — Octobre	50	30	—	1 282	1 925	3 003	1 592	645	127	91	587	113	618	242	319	289	145
November — Novembre	22	212	178	679	814	1 116	765	540	120	51	317	76	455	85	164	188	303
1931 Jaanuar — Janvier	13	106	629	360	734	425	629	39	38	61	285	50	484	80	85	261	86
Veebruar — Février	2	18	614	49	657	—	1 197	154	54	39	340	101	337	95	138	189	195
Märts — Mars	4	29	332	98	477	—	300	158	61	30	378	47	595	83	161	64	86
Aprill — Avril	31	23	479	368	625	—	276	101	64	53	233	93	312	188	262	92	38
Mai — Mai	27	9	369	753	843	245	6 118	291	15	66	273	109	276	142	229	84	134
Juuni — Juin	65	29	438	2 001	1 164	3 139	6 040	333	41	33	320	72	310	129	208	257	50
Juuli — Juillet	102	18	171	3 205	1 875	8 314	7 781	387	38	27	285	118	935	68	82	224	169
August — Août	51	23	492	1 526	2 121	2 948	444	175	22	193	322	82	248	47	86	284	98
September — Septembre	78	15	151	2 107	1 845	2 341	10	213	41	103	379	38	241	30	212	280	74
Oktoober — Octobre	57	26	168	1 874	1 813	5 002	72	134	21	157	334	121	224	158	271	201	99
November — Novembre	33	74	407	1 182	1 465	2 811	793	192	11	58	223	70	159	104	195	194	24

1) 1 aprillist. 2) Ilma Eesti panga kassades olnud vahetusrahadeta. 3) 1931 a. — 25 ühispanka.

Tähtsamad Eesti majanduse- ja ühiskondliku elu nähtused 1922—1931 a. (järg) —

	Laevandus — Navigation								Kapitali emissioonid — Emissions des capitaux							
	Välisliit — Long cours				Rannasliit — Cabotage				Aktiaseltsed ja osühisused — Sociétés par actions et anonymes							
	Tallinna sadamasse Port de Tallinn		Teistesse sadamatesse Autres ports		Tallinna vana- ja uue sadamasse Deux ports de Tallinn		Teistesse sadamatesse Autres ports		Asutatud Sociétés fondées		Kapitali suuredand — Augmentation de capitaux		Likvideeritud Liquidations		Kapitali vähenemine — Diminution de fonds	
	Arv n-bre	1000 ton.	Arv n-bre	1000 ton.	Arv n-bre	1000 ton.	Arv n-bre	1000 ton.	Arv Nomb.	Summa Mont. 1 000 kr. en 1 000 kr.	Arv Nomb.	Summa Mont. 1 000 kr. en 1 000 kr.	Arv Nomb.	Summa Mont. 1 000 kr. en 1 000 kr.	Arv Nomb.	Summa Mont. 1 000 kr. en 1 000 kr.
76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	
Keskmiselt kuus 1920	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
Moyenne mens. 1921	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
1922	147	62	67	6	272	8	197	12	...	...	...	...	...	...	...	
1923	138	56	91	8	230	11	306	19	...	...	...	...	...	...	...	
1924	114	47	90	10	152	8	290	18	...	...	...	...	...	...	...	
1925	131	55	83	9	146	8	373	22	...	...	...	...	...	...	...	
1926	110	48	98	12	127	7	246	20	2,3	152	1,1	203	0,7	55	0,1	
1927	125	59	97	12	122	7	388	21	2,3	141	1,2	48	0,7	74	—	
1928	193	63	101	14	108	7	403	23	2,3	464	1,7	147	0,8	86	0,3	
1929	183	65	75	10	125	8	402	25	2,4	217	1,3	188	0,9	52	0,3	
1930	144	73	77	9	121	8	406	25	1,7	150	0,5	29	0,3	131	0,2	
Kokku 1.1 kuuni viimase 1930 andmetega kuuni incl. 1931	1 445	746	783	86	1 368	87	4 367	268	11	777	2,0	11	777	2	18	
	1 389	735	1 059	107	1 295	75	3 282	213	11	2 913	5	333	6	425	245	
1930 August—Août	184	129	59	12	226	15	567	43	3	150	—	—	—	—	—	
September—Septembre	165	72	107	11	177	12	545	38	1	500	2	178	1	50	—	
Oktoober—Octobre	162	64	131	9	190	8	485	33	1	100	—	—	1	20	—	
November—Novembre	139	57	98	12	62	6	348	28	1	50	—	—	1	500	—	
Detsember—Décembre	138	69	45	8	29	3	151	14	1	150	2	120	—	—	—	
1931 Jaanuar—Janvier	92	59	9	1	12	1	9	1	1	50	2	95	—	—	—	
Vebruar—Février	56	52	—	—	—	—	3	—	2	520	—	—	3	165	—	
Märts—Mars	43	32	—	—	—	—	1	—	2	143	—	—	2	140	1	
Aprill—Avril	73	53	—	—	—	—	1	—	2	80	—	—	—	120	—	
Mai—Mai	145	64	162	11	184	8	527	33	1	80	—	—	—	—	—	
Juuni—Juin	208	102	199	20	271	16	574	44	2	2 070	1	45	—	2	155	
Juuli—Juillet	201	94	155	22	301	14	587	39	—	—	—	—	—	—	—	
August—Août	221	124	192	25	247	12	605	36	—	—	—	—	—	—	—	
September—Septembre	198	88	128	15	182	12	539	35	—	—	—	—	—	—	—	
Oktoober—Octobre	162	67	213	13	139	10	438	25	—	—	—	—	1	30	—	
November—Novembre	...	...	...	...	...	...	...	...	—	—	—	—	—	1	50	

	Demograafia — Démographie								Loomataudid — Epizooties							
	Rahvalikulemine linnades Mouvement de la population dans les villes								Piiripunkt. kaudu Par les cordons de la frontière ²⁾							
	Sünninud Naissances	Sissemõinud Arrivées	Korjari sisse- kolijaid Changement de logement	Surinud Décès	Väljasõinud Départs	Teadmata kuhu Inconnu	Korjari välja- kolijaid Changement de logement	Sissemõinud Arrivées	Väljasõinud Départs	Põnataud Anthrax	Tattaud Maduus	Marutaud Lyssa	Käpataud Scabies	Sigade punataud Erysipelas suus		
															111	112
Keskmiselt kuus 1913	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
Moyenne mens. 1921	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
1922	...	...	...	...	...	...	...	...	2 900	2 528	123	48	69	921	253	
1923	...	...	...	...	...	...	...	...	3 310	3 172	75	9	17	280	391	
1924	...	...	...	...	...	...	...	...	2 944	2 973	80	10	49	399	514	
1925	171	10 579	6 269	277	10 066	974	5 616	2 999	3 268	79	4	180	211	429		
1926	199	9 573	6 596	313	8 774	988	5 951	10 617	10 855	65	7	144	245	581		
1927	193	10 412	8 057	326	9 073	1 334	7 135	16 058	16 203	129	8	126	155	1 108		
1928	195	10 782	7 634	312	9 412	1 453	6 645	20 546	20 602	129	2	180	135	843		
1929	197	10 671	8 390	373	9 535	2 205	7 334	21 720	21 782	185	1	182	101	981		
1930	209	9 440	8 851	312	8 410	1 841	7 767	20 982	20 945	97	—	36	67	2 823		
Kokku 1.1 kuuni viimase 1930 andmetega kuuni incl. 1931	—	—	—	—	—	—	—	233 727	234 269	—	—	—	—	—		
	—	—	—	—	—	—	—	222 046	221 977	—	—	—	—	—		
1930 August—Août	168	13 950	8 770	302	10 306	1 639	7 550	26 789	27 640	7	—	3	12	712		
September—Septembre	205	16 183	10 788	277	7 583	1 834	9 231	13 328	13 940	1	—	1	—	501		
Oktoober—Octobre	244	11 278	11 507	321	6 479	2 064	8 697	16 705	16 824	6	—	1	6	312		
November—Novembre	185	7 681	9 056	270	4 804	1 616	7 371	16 347	16 340	1	—	4	1	141		
Detsember—Décembre	268	6 444	8 405	313	4 946	1 889	7 432	17 455	17 075	13	—	1	1	109		
1931 Jaanuar—Janvier	274	6 511	8 533	403	5 328	1 803	7 321	14 844	15 089	3	—	1	9	61		
Vebruar—Février	217	4 714	8 096	402	3 642	1 625	6 984	13 767	13 814	3	—	1	3	28		
Märts—Mars	218	5 118	8 259	423	4 255	1 727	6 974	15 758	15 253	3	—	1	1	38		
Aprill—Avril	209	5 375	7 536	380	4 810	1 653	6 546	18 417	18 596	3	—	4	11	41		
Mai—Mai	173	6 250	9 793	331	7 197	2 350	8 499	25 078	25 505	9	—	1	8	185		
Juuni—Juin	173	10 132	10 876	366	12 323	2 811	9 564	27 893	28 572	14	—	8	1	817		
Juuli—Juillet	188	9 534	10 420	283	9 047	2 240	9 119	23 155	27 256	7	—	2	17	512		
August—Août	160	7 705	10 460	277	8 597	2 251	9 220	29 629	29 766	27	—	5	33	713		
September—Septembre	199	13 836	13 548	289	7 839	3 141	11 372	17 309	17 771	5	—	3	21	522		
Oktoober—Octobre	224	9 380	13 207	295	5 495	2 500	11 799	17 166	16 820	2	—	1	13	330		
November—Novembre	213	7 001	11 846	272	4 568	2 041	-10 400	14 025	13 738	...	—	—	—	—		

Tab. 15. Linnade rahvastik novembris 1931 a.
Mouvement de la population dans les villes en novembre 1931.

	Registreeritud elanikkude arv 1/XI 1931 a. Nombre de la population au 1/XI 1931			Sisseregistreeritud Enregistrés						Väljaregistreeritud Rayés des listes						Registreeritud elanikkude arv 1/XI 1931 a. Nombre de la population au 1/XI 1931				
	Kokku	M.	N.	Sündinud Naisances		Sisse- sõitnud Arrivés		Teise sõitnud Changement du logement		Surnud Décès		Välja- sõitnud Départs		Teada- mata kuhu Inconnu		Korterist väljajoli- jaid Changement du logement		Kokku	M.	N.
				M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.			
Tallinn	132 823	58 790	74 033	36	36	1 218	1 323	2 742	3 231	40	56	1020	656	775	804	2 037	2 476	138 545	58 914	74 631
Haapsalu	4 175	1 725	2 450	2	—	53	49	58	68	2	4	49	41	—	—	68	68	4 183	1 729	2 454
Kuressaare	4 319	1 948	2 371	—	—	62	87	66	61	2	4	76	65	—	—	66	61	4 322	1 932	2 390
Narva	24 774	10 682	14 092	11	16	174	171	316	416	12	12	127	121	31	26	289	391	24 869	10 724	14 145
Nõmme	13 502	5 982	7 520	7	3	181	193	205	251	4	6	226	225	47	70	174	206	13 581	5 924	7 457
Paide	3 370	1 499	1 871	1	5	53	60	25	39	2	4	52	35	—	—	25	33	3 396	1 499	1 897
Paldiski	1 048	515	533	—	—	19	12	—	5	—	—	10	8	—	—	—	5	1 061	524	537
Petseri	4 255	2 050	2 205	3	3	60	55	72	47	2	1	41	37	—	—	72	47	4 295	2 070	2 225
Pärnu	20 439	9 394	11 045	7	9	246	275	518	600	13	2	208	217	3	3	518	600	20 530	9 423	11 107
Põltsamaa	3 321	1 562	1 759	1	1	27	57	25	28	2	—	19	13	—	—	1	25	3 328	1 569	1 803
Rakvere	12 385	5 159	7 225	5	6	90	120	158	193	6	2	85	76	—	—	167	193	12 428	5 145	7 283
Tapa	4 330	2 105	2 225	1	1	43	47	41	25	3	1	38	19	5	8	45	35	4 339	2 099	2 240
Tartu	71 611	30 918	40 693	19	16	665	760	724	968	33	28	311	260	116	144	802	1 036	72 022	31 064	40 958
Tõrva	2 363	1 066	1 357	—	—	42	29	16	22	—	—	15	10	—	—	17	19	2 411	1 032	1 379
Türi	3 291	1 488	1 803	1	4	30	37	40	45	—	—	2	36	—	—	40	45	3 302	1 483	1 819
Valge	11 920	5 327	6 593	7	2	101	200	157	155	10	7	123	124	1	2	151	185	11 959	5 307	6 652
Viljandi	12 546	5 797	6 749	1	2	105	208	173	220	4	6	74	74	—	—	173	220	12 794	5 885	6 879
Võru	4 842	2 313	2 529	3	3	52	40	71	76	—	2	34	14	5	5	59	60	4 914	2 347	2 567
Kokku—Total	335 314	148 251	187 063	105	108	3 281	3 720	5 407	6 439	135	137	2 544	2 024	953	1 058	4 712	5 688	337 093	148 670	188 423
				213		7 001		11 846		272		4 569		2 041		10 400				
Keskml.1/1-30/XI 1931	333 272	148 823	186 449	103	102	3 810	3 968	4 585	5 650	163	175	3 191	3 414	1 044	1 151	3 939	4 952	335 464	146 987	186 477
Oktoober 1931 a.	332 592	147 096	185 496	105	118	4 594	4 786	6 040	7 167	140	155	2 942	2 553	1 161	1 339	5 842	6 457	335 814	148 251	187 063
November 1930 a.	332 164	146 358	185 806	95	90	3 578	4 083	4 030	5 026	133	132	2 785	2 019	778	843	3 512	4 359	334 505	146 838	187 652

Tab. 25. TOIDUAINETE MAKSUMUS KALORILISE SISALDUSE JÄRGI 1926—1931 a.
CÔÛT DES DENRÉES ALIMENTAIRES À LA BASE DE LEUR VALEUR NUTRITIVE 1926—1931.

1000 kalori maksumus (sentides) Coût par 1000 calories (en cents)	Keskmine Moyenne					1931			1000 kalori maksumus (sentides) Coût par 1000 calories (en cents)	Keskmine Moyenne					1931		
	1926	1927	1928	1929	1930	IX	X	XI		1926	1927	1928	1929	1930	IX	X	XI
1-2. Sealihha—Viande de porc	54	44	51	58	50	30	26	27	36. Rukkileib—Pain de seigle	8	9	9	9	6	7	7	7
3. Seapekk—Lard	21	16	19	22	18	10	9	9	37. Peenleib — „ demi-bl. de seigle	14	14	14	14	12	14	14	13
4-5. Loomallihha—Viande de boeuf	66	53	55	62	55	41	37	34	38. Sepik — „ de froment	16	15	15	15	14	14	14	14
6-7. Vasikalihha — „ de veau	55	48	50	58	48	46	46	40	39. Naelasat — „ blanc	17	18	18	19	19	17	17	17
8-9. Lambalihha — „ de mouton	97	35	36	41	39	26	23	20	40. Rõõskplim—Lait frais	22	21	23	25	21	16	16	16
10. Searasv sulatam.—Gras de porc	21	16	19	20	17	9	9	9	42. Hapukoor—Crème aigre	32	31	35	47	42	34	34	34
11. „ sulat.—Saindoux	19	18	20	21	18	11	11	11	43. Kohupiim—Caillebotte	38	41	44	47	41	27	25	29
12. Loomarasv sulatam.—Gras de boeuf non fondu	14	12	12	13	13	9	9	9	44. Või, meierai—Beurre de table	35	35	39	37	24	24	20	21
14. Teevorst—Saucisson	83	80	80	88	90	59	59	50	45. „ kõõgl — „ de cuisine	31	31	34	33	28	22	20	20
15. Sink—Jambon	43	38	40	45	45	33	33	30	Tahmevõi — „ végétal	17	17	17	17	16	14	12	12
16. Rõõmed, värsked—Petits harengs balligues, frais	59	53	58	56	51	60	67	60	Juust šveltsai—Fromage suisse	54	54	54	55	55	42	40	40
17. Kõõd, värsked—Esports frais	72	48	48	39	34	33	33	33	46. Kanamunad—Oufs de poule	107	99	112	109	93	72	72	73
18. Haugid — „ Brochets	118	118	128	164	145	106	106	106	47. Kartulid—Pommes de terre	8	8	12	11	7	8	7	7
19. Ahvenad — „ Perches fraîches	104	98	107	124	131	78	77	77	48. Porgandid—Carottes	47	33	48	104	46	39	39	33
20. Tursad — „ Morues	66	53	61	68	49	—	—	—	49. Peedid—Betteraves	52	58	54	102	53	35	35	38
21. Rõõmed, soolat.—Pet. har. balt. salés	50	52	58	58	54	45	45	45	50. Kaalikad—Navets	62	69	65	63	49	36	36	36
22. Kõõd — „ Esports salés	43	36	30	29	27	34	30	30	51. Herved—Pois séchés	13	13	15	14	11	9	9	9
23. Heeringad — „ Harengs	37	37	38	38	38	38	38	38	52. Oad — „ Fèves	14	11	12	18	12	9	10	10
29. Rukkijahu—Farine de seigle	5	6	7	7	4	5	5	5	53. Kapsad, hapud—Choucroute	276	249	187	244	129	18	18	15
30. Sepikjahu — „ de froment	11	11	11	12	10	9	9	9	54. värsked—Choux frais	172	132	85	177	101	40	40	41
31. Nisupüü — „ blutée	8	9	9	10	9	8	8	8	55. Sibulad—Oignons	166	145	137	159	151	98	83	93
32. Odrajahu — „ d'orge	9	9	9	11	9	8	8	8	56. Riis—Riz	14	14	15	15	15	16	16	16
34. Odratangud—Grain d'orge	11	10	11	11	10	8	8	8	57. Manna—Manna	18	17	17	17	17	17	17	17
35. Kraubid—Orge perlé	12	12	12	13	12	11	11	11	58. Makaronid—Macaronis	24	21	20	20	21	22	22	22
									59. Kartulijahu—Fécule de pom. de terre	13	12	15	14	11	11	11	11
									60. Suhkur, peenike—Sucre en poudre	11	12	11	9	8	7	6	6
									61. Mes—Miel	76	65	64	66	62	54	54	54

TÄHTSAMAD ARTIKLID JA ÜLEVAATED „EESTI STATISTIKAS“

METODOLOOGIA.

Tähtsamaid jooni Eesti majanduselust 1930 a.	Nr. 112(3),	lhk. 139—147
Põllumajanduslik üleskirjutus 1929 a.	" 88(3),	" 138—141
Rahvusvaheline majandusstatistika meetodite ühtlustamise konventsioon	" 87(2),	" 69—75
Rahvusvahelised mõjud statistika korraldamisel	" 76(3),	" 161—170
Statistika iseseisvuse ajal	" 75(2),	" 65—72
Rahva suhtumine statistikajale Eestis	" 75(2),	" 73—81
IV Eesti-Läti statistika konverents	" 94(9),	" 481—485

HOOLEKANNE.

Hoolekanne 1927/28 ja 1928/29 a. . . . . Nr. 106(9), lhk. 510—522

KURITEGEVUS JA ÕNNETUSED.

Õnnetused inimestega 1928—29 a.	Nr. 104(7)-105(8),	427—432
Kohtnute tegevus 1920—29 a.	" 103(6),	lhk. 313—326
Tulekahjud 1930 a.	" 115(6),	" 382—387
Süüdimõistetute koosseis 1924—26 a.	" 74(1),	" 19—23
Enesetapped 1929 a.	" 109(12),	" 694—697
Õnnetused mootorsõidukitega ja sõidumääruste rikkumised 1930 a.	" 116(7)-117(8),	444—446
Süütegevus 1930 a.	" 118(9),	" 513—519

RAHVUSVAHELISE ANDMED.

Rukki- ja nisukasvatuse ja kaubandus maailmas	Nr. 100(3),	lhk. 160—175
Balti riikide väliskaubandus 1924—29a.	" 99(2),	" 57—69
Välja- ja siseärand ilmas 1920—24 a.	" 57(12),	" 5—10
Võrdlusandmeid Balti riikidest 1920—26 a.	" 72(11),	" 629—633
Palgaolud välisriikides 1914—25 a.	" 55(10),	" 1—4

TUUSTUS.

Kesktootusettevõt. 5—19 töötajaga 1928a.	Nr. 101(4),	lhk. 218—220
Ürgtootva tööst. toodangu väärus 1927 a.	" 91(6),	" 336—338
Toodang ja töödud suurtootuses 1929 a.	" 111(2),	" 97—112
Kütteainete tarvitus tööstuses 1928 a.	" 104(7)-105(8),	411—414
Õnnetused ja mehaanilise jõu tarvitus suurtootuses 1928 a.	" 108(11),	" 605—608
Eesti tööstussaaduste turud 1923—26 a.	" 70(9),	" 493—502

VÄLISKAUBANDUS.

Kaubanduselepingute mõju sisseveole	Nr. 115(6),	lhk. 393—404
Metsasaadused mets väliskaubanduses 1920—28 a.	" 88(8),	" 165—175
Tollimaks ja väliskaubandus tollitariifi kohaselt 1930 a.	" 118(9),	" 528—538
Eesti tööstussaaduste väljavedu 1927 ja 1928 a.	" 95(10),	" 554—557
Põllumajandus- ja tööstussaaduste väliskaubanduses 1924—28 a.	" 94(9),	" 495—497

HINNAD.

Elumaksumus Eesti linnades 1922—29	Nr. 90(5),	lhk. 285—289
Elustoomade hinnad laataldel 1928 a.	" 89(4),	" 229—231
Suurmüügi ja elumaksumuse indeksid 1913—28 a.	" 77(4),	" 261—269
Töidainete võrdlev maksum. 1922—27 a.	" 68(7),	" 383—392
Põllumajandussaaduste hindade indeksid 1913—28 a.	" 63(4),	" 219—220

TRANSPORT JA SIDE.

Kaubavedu raudteel 1929/30 a.	Nr. 110(1),	lhk. 31—48
Raudteede tegevus 1930/31 a.	" 119(10),	" 583—619
Välis- ja rannasõit ning kauba- ja reisijatevedu 1930 a.	" 116(7)-117(8),	458—475
Kaubaühendustik I. I. 1931.	" 116(7)-117(8),	479—484
Sisseveetud tegevus 1930 a.	" 116(7)-117(8),	476—478
Era lennusaadus 1930 a.	" 118(9),	" 548—549
Post, telegraaf, telefon ja raadio 1930/31 a.	" 120(11),	641—668
Autobussiliinid 1930 a.	" 116(7)-117(8),	447—448
Mootorsõidukid I. I. 1931.	" 116(7)-117(8),	442—444
Maanteede pikkus	" 89(8),	" 467

KINDLUSTUS.

Pensionid 1925—30 a.	Nr. 112(8),	lhk. 161—173
Kindlustuseelselt 1929 a.	" 115(6),	" 363—381
Haiguskindlustus 1927 ja 1928 a.	" 95(10),	" 567—574

KREDIIT JA KAPITAL.

Asunikudole antud riiklikud laenuid ja toetused 1921—1928 a.	Nr. 94(9),	lhk. 524—525
Pikalaenu pank 1928 a.	" 89(4),	" 243
Aktiaseltside ja osatühisuste äriseltsid 1927 ja 1928 a.	" 88(3),	" 176—185
Erapakade tulud ja kulud 1930 a.	" 118(9),	" 550—556
Pankade tulud ja kulud 1927 a.	" 86(1),	" 28—35
Maapanga tegevus 1926-27 a.	" 71(10),	" 586—587

RAHANDUS.

Raharingvool 1919—29 a.	Nr. 95(10),	lhk. 558—566
Maksukoormatus 1928/29 a.	" 109(12),	" 707—710
Riigi tulud ja kulud 1918—27	" 79(6),	" 363—366
Välivalits. tulud ja kulud 1923/29 m./a.	" 110(1),	" 11—24
Maavalitsuste tulud ja kulud 1929/30 a.	" 120(11),	" 683—695
Linnade ja alevite tulud ja kulud 1929/30	" 118(4),	" 197—206
Maksuabilanss 1928 a.	" 92(7)-93(8),	429—426
Puhaskasumaks 1929 a.	" 119(10),	" 577—582
Tulumaks 1930 a.	" 118(4),	" 215—224
Aruandvate ettevõtete maksud 1927—29	" 118(4),	" 225—235

ÜHISTEGEVUS.

Tarvitajate ja majandusühingud 1926 a.	Nr. 73(12),	lhk. 723—727
--	-------------	--------------

HARIDUS.

Üldharidusl. rahvuskool. 1927/28 5/a.	Nr. 92(7)-93(8)	lhk. 407—419
Õpilaste töökoormatus	" 83(10),	" 565—577
Õpetajate seminarid 1923—27 a.	" 78(5),	" 298—302
Õppeasutused 1922—27 a.	" 76(3),	" 200—210
Merikoolid 1923—27 a.	" 74(1),	" 30—342
Alg- ja keskkoolid 1920/30 5/a.	" 111(2),	" 73—96
Lasteaiad 1928—29 a.	" 103(6),	" 329—338
Tartu ülikool 1926—30 a.	" 115(6),	" 360—368
Ülikooli õppejõud, üliõpilaskond ja majandus 1922—28 a.	" 86(5),	" 281—286
Tallinna Tehnikum 1923—28 a.	" 89(4),	" 240—242
Kirjastus ja ajakirjandus 1927—29 a.	" 109(12),	" 677—686
Availikud raamatukogud 1928/29 a.	" 107(10),	" 551—557
Ühingud ja seltsid 1929—30 a.	" 113(4),	" 211—215

TÖHI JA PALGAD.

Töölispalgade rahvusvaheline võrdlus	Nr. 103(6),	lhk. 359
Toodang ja töödud suurtootuses	" 100(8),	" 129—148
Töötaolu ja tööõnnetuste tegevus 1929 a.	" 101(4),	" 198—202
Töökaitse 1930 a.	" 116(7)-117(8),	449—457
Availikud tööd 1929/30 a. talvel	" 108(11),	" 610—623
Haiguskindlustus 1930 a.	" 118(9),	" 533—547
Ühe põllutöölise tulud-kulud 1929 a.	" 109(12),	" 738
Töölise majanduslik seisukord Tallinnas ja Narvas (Budžetiline uuring)	" 48(3),	" 1—108
Palgaliste arv ja töölohu	" 114(5),	" 257—263
Töötaolu	" 114(5),	" 264—273
Tööstustöölise palgaolud 1913—30 a.	" 114(5),	" 274—285
Palgaolud õlevikus (1930 a.)	" 114(5),	" 286—303
Palgaliste tööaeg	" 114(5),	" 304—311
Põllutöölise palgad	" 114(5),	" 312—316
Meremeeste töö- ja palgatingimused	" 114(5),	" 316—319
Streigilikumine 1921—30 a.	" 114(5),	" 320—321
Naiste, alaalaalaste ja raukade töö suurtootuses	" 114(5),	" 322—327
Omavalitsuseteenijate palgaolud 1930/31	" 120(11),	" 677—687

TERVISHOID.

Haigemajades ravitavad haigused	Nr. 104(7)-105(8),	415—421
Kaitseväe tervishoid 1925—27 a.	" 82(9),	" 518—524
Surmapõhjused 1927 a.	" 87(2),	" 101—112
Rinnalaste surevus 1929 a.	" 110(1),	" 5—10
Nakkushaigused 1930 a.	" 115(6),	" 357—359
Lepra 1919—28 a.	" 84(11),	" 630—632
Vähktõbi 1919—25 a.	" 78(12),	" 634—639
Tuberkuloos 1929 a.	" 112(8),	" 156—160
Araikond Eestis	" 116(7)-117(8),	439—441
Jasokonnaarstide tegevus 1930 a.	" 118(9),	" 524—528
Kohtumeditiin 1930 a.	" 119(10),	" 620—621
Ammaandmete tegevus 1930 a.	" 119(10),	" 622—623

